

Latvijas Kultūras akadēmija
Starpkultūru komunikācijas un svešvalodu katedra

BRITU KARALISKĀS ĢIMENES NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU
ATSPOGUĻOJUMS BRITU PREŠĒ PĒDĒJĀS TRĪS DESMITGADĒS
Bakalaura darbs

Autore:

Akadēmiskās bakalaura augstākās izglītības programmas “Mākslas”
Starpkultūru sakari (Latvija – Lielbritānija)
4. kursa studente Marta Nikola Stalaža
(ID Nr. S371900358042N)

Darba vadītāja:

Lekt. Linda Straume, *mag.philol.*

Rīga

2015

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS.....	4
1. Britu karaliskās ģimenes nozīmīgākie notikumi pēdējās trīs desmitgadēs.....	7
1.1.Princeses Diānas fenomens un nāve.....	9
1.2.Prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzas 2005.gadā.....	12
1.3.Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzas 2011.gadā.....	14
1.4. Elizabetes II ‘dimanta jubileja’ 2012.gadā.....	16
1.5. Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones pēcnācēju ienākšana pasaulē.....	19
2.Mūsdienu britu preses vispārīgs raksturojums.....	22
2.1. Britu kvalitātes laikraksti.....	24
2.2. Britu populārie izdevumi.....	25
2.3.Britu tabloīdi.....	26
3.Karaliskās ģimenes locekļu atspoguļojuma presē analīze	28
3.1.Viedokļu par princeses Diānas nāvi atspoguļojums presē	28
3.2. Viedokļu par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām atspoguļojums presē.....	40
3.3. Viedokļu par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskajām kāzām atspoguļojums presē.....	46
3.4. Viedokļu par Elizabetes II ‘Dimanta jubileju’ atspoguļojums presē.....	51
NOBEIGUMS.....	62
KOPSAVILKUMS.....	64
AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS.....	66
ANOTĀCIJA.....	75
SUMMARY.....	76
ZUSAMMENFASSUNG.....	77
PIELIKUMI.....	78
1. pielikums.....	78
2. pielikums.....	79
3.pielikums.....	82

4.pielikums.....	84
5.pielikums.....	86
6.pielikums.....	87
7.pielikums.....	88
8.pielikums.....	90
9.pielikums.....	93
10.pielikums.....	95
11.pielikums.....	96
12.pielikums.....	98
13.pielikums.....	99
14.pielikums.....	101
15.pielikums.....	103
16.pielikums.....	104
17.pielikums.....	105
18.pielikums.....	107
19.pielikums.....	108
20.pielikums.....	109

IEVADS

Britu monarhija ir ceturta senaka monarhija pasaulē un visnenaka monarhija Eiropā. Lai gan mūsdienā Lielbritānijā monarhijai ir vairāk simboliska un reprezentatīva funkcija, un praktiskās varas funkcijas pilda parlaments, monarhijas ietekme joprojām ir ievērojama. Mūsdienās britu monarhija kā institūcija un karaliskās ģimenes pārstāvji tiek apspriesti britu medijos katru dienu. Pirmkārt, britu monarhija un karaliene Elizabete II ir uzskatāmi par Lielbritānijas simboliem. Elizabete II kā konstitucionālas monarhijas vadītāja un šīs institūcijas reprezentētāja ir divu pušu – monarhistu un anti-monarhistu diskusiju objekts masu medijos. Otrkārt, medijus interesē ne tikai Elizabete II kā valsts galva un monarhs, bet arī kā personība.

Ievērojama ir preses interese arī par citu paaudžu karaliskās ģimenes locekļiem – mūžībā aizgājušo princesi Diānu, princi Čārlzu un Kamillu Pārkeri Boulzu, princi Viljamu un Ketrīnu Midltoni, kā arī pašiem jaunākajiem karaliskās ģimenes locekļiem – princi Džordžu un princesi Šarloti. Darba ietvaros izvēlēts pētīt viedokļus par šiem karaliskās ģimenes locekļiem, domājot par britu monarhijas tālāku pastāvēšanu, ko nodrošina Lielbritānijas troņa mantinieku līnija. Pirmais rindā uz Lielbritānijas troni ir Elizabetes II vecākais dēls princis Čārlzs, kurš jau nodrošinājis sev pēctečus, kas nākotnē pildīs monarha pienākumus, līdz ar to pārējo Elizabetes II pēcnācēju – princeses Annas, prinča Endrjū, kā arī prinča Edvarda ģimenes netiek tik plaši apspriestas britu medijos. Princis Čārlzs kā pirmais, princis Viljams kā otrais un princis Džordžs kā trešais rindā uz Lielbritānijas troni aktualizē jautājumu par britu monarhijas nākotni un turpmāku pastāvēšanu.

Vairāki no karaliskās ģimenes locekļiem britu presē tiek pielīdzināti slavenībām, kā arī Lielbritānijas sabiedrībā un presē nostiprinājies britu karaliskās ģimenes un karaliskā mazuļa kults, kas aizsākās ar prinča Džordža nākšanu pasaulē. Visiem karaliskās ģimenes locekļiem ir aktīva publiskā dzīve, tie iesaistās labdarības organizācijās, kā arī pilda karaliskos pienākumus, apceļojot Britu nāciju sadraudzības valstis, tāpēc britu presē karaliskās ģimenes tēma ir viena no visvairāk apspriestajām.

Britu prese ir viens no nozīmīgākajiem medijiem, kas atspoguļo britu sabiedrības vērtības un tradīcijas. Tā kā laikrakstu lasīšanas tradīcija Lielbritānijā ir ļoti sena un joprojām tiek aktīvi uzturēta arī šobrīd, presi mūsdienās var uzskatīt par

nozīmīgu britu nacionālās identitātes uzturēšanas komponenti. Tehnoloģijām attīstoties, briti presi lasa ne tikai drukātā formātā, bet arī elektroniskā veidā viedtālrunos, planšet datoros un personālajos datoros. Preses galvenie mērķi ir auditorijas informēšana, pārliecināšana, viedokļu izteikšana, politisko nostāju paušana, konkrētu politisko partiju vai līderu reprezentēšana.¹

Bakalaura darba mērķis ir analizēt un salīdzināt viedokļus par britu karaliskās ģimenes locekļiem britu tiešsaistes un drukātajā presē, kas saistāmi ar nozīmīgiem notikumiem monarhijā pēdējās trīs desmitgadēs. Šis laika periods aptver tādus notikumus kā princeses Diānas nāve 1997.gadā un princeses Diānas nāves desmitā gada diena 2007. gadā, prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu diena 2005.gadā, prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzu diena 2011.gadā, karalienes Elizabetes II Dimanta jubileja 2012.gadā un prinča Džordža un princeses Šarlotes nākšanu pasaulē.

Bakalaura darba mērķa sasniegšanai ir izvirzīti šādi darba uzdevumi:

1. Analizēt pētniecisko literatūru par mūsdienu britu drukātās un internetā pieejamās preses veidošanos un attīstības tendencēm.
2. Analizēt pētniecisko literatūru par britu karaliskās ģimenes būtiskākajiem notikumiem pēdējās trīs desmitgadēs.
3. Analizēt un salīdzināt viedokļus par britu karalisko ģimeni dažāda veida britu tiešsaistes un drukātajā presē.
4. Analizēt autoru lietoto retoriku, rakstu virsrakstus un argumentāciju saistībā ar britu karaliskās ģimenes būtiskākajiem notikumiem, kas atspoguļoti britu presē.

Darbā izmantota monogrāfiskā jeb aprakstošā metode, kas ļauj izpētīt tēmu, balstoties uz plašu literatūras apskatu². Šī metode ļauj raksturot karaliskās ģimenes tēlu un sniedz izpratni par izmaiņām, kas skārušas britu sabiedrību un monarhiju.

Darbs sastāv no trim galvenajām nodaļām: pirmajā nodaļā ir aplūkoti britu karaliskās ģimenes nozīmīgākie notikumi pēdējās trīs desmitgadēs; otrā nodaļa sniedz mūsdienu britu preses vispārīgu raksturojumu; trešajā nodaļā analizēti un salīdzināti viedokļi par karaliskās ģimenes locekļiem britu presē. Šajā nodaļā izmantoti 20 britu drukātās un

¹ Veinberga, Sandra. Masmediji. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005, 118.lpp.

² Metodiskie norādījumi kursa darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmās „Iestāžu darba organizācija” un „Uzņēmējdarbība”, Rīga, 2007, 5.lpp.

elektroniskās preses raksti, kuru fragmenti ar izceltiem galvenajiem analizējamajiem citātiem iekļauti bakalaura darba pielikumā.

Galvenie avoti šajā bakalaura darbā ir britu drukātās un elektroniskās preses materiāli par karaliskās ģimenes locekļiem pēdējās trīs desmitgadēs no tādiem laikrakstiem kā „*The Guardian*”, „*The Daily Telegraph*”, „*The Daily Mail*”, „*The Daily Mirror*”, „*The Observer*”, „*The Sunday Telegraph*”. Darba tapšanā, galvenokārt, izmantoti teorētiskie materiāli angļu valodā, ko nosaka pētāmā jautājuma specifika.

1. BRITU KARALISKĀS ĢIMENES NOZĪMĪGĀKIE NOTIKUMI PĒDĒJĀS TRĪS DESMITGADĒS

Britu monarhija ir senākā pārvaldes forma Apvienotajā Karalistē un jau vairāk kā sešdesmit gadus Elizabete II ir Lielbritānijas konstitucionālās monarhijas galva, kas nozīmē, ka viņas pienākums ir būt par Lielbritānijas stabilitātes, pēctecības un nacionālo simbolu³, ņemot vērā, ka valdība mainās, turpina pastāvēt neatkarīgi no parlamenta sastāva. Tāpat kā Augšpalāta un Apakšpalāta, tā arī karaliene Elizabete II ir neatņemama Lielbritānijas parlamenta sastāvdaļa. Elizabetei II kā konstitucionālas monarhijas galvai jā saglabā neitrāla nostāja. Viņas pienākums ir sasaukt parlamentu, aizsākot jaunu parlamentāro sesiju, kā arī atlaist parlamentu, kad parlamentārā sesija beigusies un gaidāmas nākamās vispārējās vēlēšanas. Dienu pēc vēlēšanām karaliene Elizabete II lūdz uzvarētāju partijas vadītāju būt par Lielbritānijas premjerministru un veidot valdību. Pēc jaunā parlamenta sasaukšanas karaliene Elizabete II sniedz oficiālu runu Augšpalātā, kurā informē parlamenta locekļus par turpmāko valdības darbu. Lai gan parlamenta atvēršanas runu sniedz karaliene, saturiski to jau iepriekš sagatavo premjerministrs un viņa komanda.⁴ Likumdošanas izveide un pieņemšana paliek parlamenta pārziņā. Lai gan Lielbritānijas monarhijā nav izveidotu oficiālu statūtu, pēc kuriem monarham vadīties, pastāv nerakstīti likumi, kas ietilpst monarha pienākumos un tiesībās,⁵ apliecinot, ka monarham jā vadās pēc tradīcijām, nevis pēc saviem personiskajiem ieskatiem.

Lielākajai daļai Lielbritānijas iedzīvotāju šis ir vienīgais monarhs, ko tie ir pieredzējuši. Lai gan sabiedrībā pastāv atšķirīgi viedokļi par britu monarhiju, nevar noliegt, ka tā ir veidojusi britu nacionālās identitātes pamatus, kā arī lielā mērā veidojusi britu paštēlu, kas ļauj britiem atšķirt sevi no citām nācijām. Saskaņā ar Lielbritānijas vadošās pētījumu kompānijas *Ipsos Mori* statistikas datiem, kopš karalienes Elizabetes II 'Dimanta jubilejas' svinībām 2012.gadā 80% Lielbritānijas

³The Official Website of The Queen's Diamond jubilee: Pieejams:
<http://www.thediamondjubilee.org/constitutional-role>

⁴UK Parliament Website. How Parliament works. Parliament and Crown. Pieejams:
<http://www.parliament.uk/about/how/role/parliament-crown/>

⁵UK Parliament Website. How Parliament works. Parliament and Crown. Pieejams:
<http://www.parliament.uk/about/how/role/parliament-crown>

iedzīvotāju vēlās, lai arī turpmāk Lielbritānija būtu konstitucionāla monarhija.⁶ Šis ir lielākais atbalsts monarhijai pēdējo 30 gadu laikā, kopš *Ipsos Mori* aptaujā britu sabiedrību.

Nepastāv oficiāla definīcija par to, kuras personas pieskaitāmas britu karaliskajai ģimenei, tomēr pieņemts uzskatīt, ka britu karaliskā ģimene ir karaļnama locekļi, kas ir vistuvākie Lielbritānijas monarha radnieki un kuriem piešķirts tituls *viņa vai viņas karaliskā augstība* jeb *His or Her Royal Highness*. Saskaņā ar karaļnama oficiālo mājas lapu www.royal.gov.uk, pie pašreizējās karaliskās ģimenes pieder Elizabete II, viņas vīrs princis Filips, četri viņu pēcnācēji – princis Čārlzs, princese Anna, princis Endrjū, princis Edvards, kā arī šo 4 pēcnācēju dzīvesbiedri, bērni un mazbērni⁷, tomēr visievērojamākā mediju uzmanība pievērsta tieši prinča Čārlza atzaram, jo Lielbritānijas troņa mantošana nākotnē turpināsies pa viņa līniju.

Lai runātu par monarhijas attīstību šodienas situācijā, nepieciešams atskatīties uz notikumiem, kas veidojuši un ietekmējuši monarhijas attīstības gaitu. Princeses Diānas nāve 1997.gada 31.augustā izraisīja nebijušu masu mediju un sabiedrības reakciju. Princeses Diānas šķiršanās no prinča Čārlza, kā arī viņas nāve bija vieni no ievērojamākajiem krīzes brīžiem 20.gadsimta britu monarhijas vēsturē un Elizabetes II valdīšanas laikā. Īsi pēc Diānas nāves britu karaliskās ģimenes locekļu reakcija uz neseno notikumiem tika asi kritizēta, norādot, ka karaliskā ģimene nav publiski paudusi skumjas par sava ģimenes locekļa pēkšņo zaudējumu. Pastāv uzskats, ka princeses Diānas ienākšana karaliskajā ģimenē, viņas attiecības ar presi, kā arī viņas nāve ir posms, kas mainījis monarhijas un sabiedrības attiecības.

Lai cik monarhija censtos palikt konservatīva un turēties pie senajām tradīcijām, prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas laulības civilā kārtā, turklāt potenciālā Lielbritānijas karaļa laulības ar šķirteni ir apliecinājums tam, ka monarhija ir spiesta mainīties līdz ar sabiedrību un, dažkārt, pieļaut atkāpes no pieņemtajiem kanoniem.

Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskās kāzas 2011.gadā, kā arī karalienes Elizabetes II Dimanta jubilejas svinības 2012.gadā ir apliecinājums tam, ka britu monarhija kā sena institūcija turas pie savām tradīcijām un vienlaicīgi tā spēj būt

⁶ Ipsos Mori. Royal Family and The Monarchy. May 2012. 1.lpp. Pieejams: <https://www.ipsos-mori.com/Assets/Docs/Polls/ipsos-mori-diamond-jubilee-poll-may-2012-tables.pdf>

⁷ The Official Website of The British Monarchy. The Current Royal Family. Pieejams: <http://www.royal.gov.uk/ThecurrentRoyalFamily/Overview.aspx>

mūsdienīga, iemantojot visas pasaules uzmanību un apbrīnu par monarhijas unikalitāti.

Pēdējos gados aktualizējies jautājums par nākamo Lielbritānijas monarhu un britu monarhijas nākotni kopumā. Saskaņā ar statistikas datiem 60% Lielbritānijas iedzīvotāju uzskata, ka britu monarhija pastāvēs vēl vismaz 50 gadus, 42% iedzīvotāju pauž pārliecību, ka monarhija vārētu pastāvēt pat vēl 100 gadus.⁸ Monarhijas pēctecību nodrošinājuši princis Viljams un Ketrīna Midltona, kuru laulībā dzimuši jau divi pēcnācēji – vecākais dēls princis Džordžs, kurš dzimis 2013.gadā un princese Šarlote, kura dzimusi 2015.gada 2.maijā.⁹ Princis Viljams un Ketrīna Midltona mainījuši uzskatu par to, kādai jābūt britu karaliskajai ģimenei. *Clarence House*, kas ir karaļnama oficiālais mikrobloga vietnes *Twitter* konts vēstīja, ka Ketrīna Midltona ir otrā bērna gaidībās, tika paziņots arī par Ketrīnas Midltonas rīta nelabumu, kura dēļ viņai nācās pārstāt pildīt karaliskos pienākumus, kā arī par to, kad tieši paredzama otrā bērna nākšana pasaulē.¹⁰ Šādas informācijas publiska izpaušana nebija iedomājama iepriekšējās paaudzēs, tomēr tas apliecina, cik progresīva un mūsdienīga kļuvusi monarhija.

1.1. Princeses Diānas fenomens un nāve

Velsas princese Diāna (*Diana, Princess of Wales*), dzimusi 1961.gada 1.jūlijā, bija Velsas prinča Čārlza pirmā sieva. Princeses Diāna piedzima britu aristokrātu ģimenē, viņas tēvs Džons Spensers (*John Spencer*) bija Altorpas viskots un māte Frēnsisa Rūta Rošē (*Frances Ruth Roche*) britu aristokrāta meita. Princeses Diāna ieguva prestižu izglītību Lielbritānijā un Šveicē. Sabiedrībā pazīstamāka princese Diāna kļuva pēc saderināšanās ar Velsas princi Čārlzu 1981.gada februārī. Abu laulībā dzima divi dēli – princis Viljams un princis Harijs.¹¹ Ienākot karaliskajā ģimenē, princese Diāna izcēlās ar cilvēcību, atklātību, kas nebija raksturīga pārējiem karaliskās ģimenes locekļiem. Viņai piemita spēja atklāti runāt par savu bērnību šķirtajā ģimenē,

⁸Ipsos Mori. Royal Family and The Monarchy. Will the Monarchy last? November 2012. 9.lpp. Pieejams: <https://www.ipsos-mori.com/Assets/Docs/Polls/monarchy-ipsos-mori-kings-college-tables.pdf>

⁹Rayner, Gordon. Kate Middleton's royal baby Princess Charlotte: Everything we know on Wednesday afternoon. The Daily Telegraph. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-baby/11578919/Royal-princess-girl-everything-we-know.html>

¹⁰www.TWITTER.com. Clarence House. Pieejams: <https://twitter.com/clarencehouse>

¹¹Marr, Andrew. A History of Modern Britain. London: Macmillan. 2008. 514.lpp

par laulību problēmām ar princi Čārlzu, par laulību pārkāpumiem, kā arī par savām iekšējām sajūtām un ilgo slimošanu ar bulīmiju. Šāda atklātība, kā arī pārāk lielā uzticēšanās preses pārstāvjiem nebija pieņemama karaļnamam.¹² Pēc kāzām princese Diāna uzsāka pildīt savus karaliskos pienākumus, iesaistoties dažādās labdarības organizācijās, kas nodarbojas ar ziedojumu vākšanu smagi slimiem bērniem. Jau šajā laikā princese Diāna kļuva par „Tautas princesi” jeb *People's princess*, jo viņa bija pirmā britu karaliskās ģimenes pārstāve, kura nebaidījās pieskarties AIDS slimniekiem, sēdēja slimnīcas gultās pie bērniem, kuri sirga ar vēzi, viņai piemita īpašas spējas mierināt cilvēkus un izrādīt patiesu ieinteresētību un empātiju pret līdzcilvēkiem un viņu problēmām.¹³ Princese Diāna vēlējās savus dēlus audzināt kā vienkāršus, labsirdīgus zēnus, rādot tiem arī dzīves patieso, skarbo pusi, ne tikai dzīvi privilēģētā, izolētā sabiedrībā. Viņa vēlējās, lai zēni nezturas vienaldzīgi pret līdzcilvēkiem un apjauš pasaulē notiekošos procesus. Princese Diāna izrādīja milzīgu iniciatīvu bērnu audzināšanā, pati izvēlējās auklīti, dažkārt pati veda dēlus uz skolu, pirka tiem apģērbu un mēģināja savos ikdienas plānos pēc iespējas vairāk laika veltīt zēniem. Ar šādu nostāju iepriekš nebija izcēlusies neviena cita karaliskā persona.¹⁴

Arvien vairāk un vairāk pieauga kā Lielbritānijas, tā vispasaules preses interese par princesi Diānu. Jau 1985.gadā pāra dzīvē sākās nesaskaņas. Princis Čārlzs turpināja dēku ar Kamillu Pārkeri Boulzu, arī princese Diāna iesaistījās vairākos mīlas sakaros ar dažādiem vīriešiem. Šajā laikā pāris tika iesaistīts vairākos preses skandālos. Gan princis Čārlzs, gan princese Diāna presē viens otru vainoja pie attiecību izjukšanas. Jau 1992.gadā pāris dzīvoja šķirti, bet formāli viņu attiecības vēl netika šķirtas. Pastāv viedoklis, ka viens no iemesliem, kāpēc tas notika, ir pārlietu lielā mediju interese par princesi Diānu, atstājot ēnā princi Čārlzu. Kā otru iemeslu var minēt prinča Čārlza dēku ar viņa ilggadējo mīļāko Kamillu Pārkeri Boulzu.¹⁵ Baumas un skandāli presē par prinča Čārlza un princeses Diānas laulību pārkāpumiem nebija pieņemami karalienei Elizabetei II. 1995.gadā viņa uzstāja, ka pārim jāšķiras un 1996.gadā viņu laulību šķīra oficiāli.¹⁶

¹²The Biography Channel. Princess Diana Biography. Pieejams:

<http://www.thebiographychannel.co.uk/biographies/diana-spencer.html>

¹³ Andersen, Christopher. *The Day Diana Died*. London: William Morrow, 1998. 62.lpp

¹⁴ The Biography Channel. Princess Diana Biography.

¹⁵ Morton, Andrew. *Diana. Her True Story in Her Own Words*. London: Michael O'Mara Books. 1997. 157.lpp

¹⁶The Biography Channel. Princess Diana Biography.

Pēc šķiršanās princeses Diānas populariāte auga vēl vairāk. Prese sekoja katram viņas solim, publiskojot viņas attiecības ar dažādiem vīriešiem. Pēdējās princeses Diānas attiecības, par kurām ziņoja mediji, bija attiecības ar ēģiptiešu izcelsmes uzņēmēju Dodi Al-Fajedu (*Dodi Al-Fayed*). 1997.gada 31.augustā princeses Diānas un viņas drauga Dodi Al-Fajeda automašīna ietriecās tunelī zem Almas tilta Parīzē. Vēl dzīva Princese Diāna tika aizvesta uz Salpetriēras slimnīcu, kur ārstu komanda centās glābt viņas dzīvību, tomēr ievainojumi bija pārāk smagi. Princese Diāna mira no iekšējas asiņošanas īsi pirms plkst. 4.00 no rīta 31.augustā. Salpetriēras slimnīcā tika sasaukta preses konference, kurā visai pasaulei tika pavēstīts par princeses Diānas nāvi. 31.augusta rītā Salpetriēras slimnīcā ieradās Francijas un Lielbritānijas amatpersonas, kā arī princeses Diānas paziņas, lai izrādītu godu aizgājējai. Vēlāk tajā pašā dienā ieradās princeses Diānas bijušais vīrs Princis Čārlzs, kā arī abas princeses vecākās māsas, lai nogādātu viņas mirstīgās atliekas atpakaļ Lielbritānijā.¹⁷

Princeses Diānas nāve izraisīja iepriekš nepieredzētas, britu sabiedrībai neraksturīgas sēru, skumju un līdzjūtības izpausmes. Visas nedēļas garumā kopš princeses Diānas nāves 31.augustā un vēl dažās dienas pēc viņas bērņu dienas 6.septembrī tūkstošiem cilvēku – Londonas iedzīvotāju un iebraucēju pulcējās pie Bekingemas pils, kur tie nolika ziedus, mīkstās rotaļlietas, fotogrāfijas un atvadu vēstules princesei Diānai.¹⁸ Saskaņā ar britu preses virsrakstiem 1997.gadā karaliskās ģimenes reakcija – ilgā klusēšana pēc princeses Diānas nāves izraisīja sabiedrības neizpratni un aizvainojumu, tomēr šie virsraksti raisa diskusiju, vai sabiedrība patiešām bija neizpratnē, vai šīs emocijas bija preses kultivētas, izmantojot tādus virsrakstus kā „Sakiet runu, Augstība” (*„The Daily Mirror”*), „Nolaidiet karogu pustumā” (*„The Daily Mail”*), „Kur ir mūsu karaliene? Kur ir viņas karogs?” (*„The Sun”*), „Parādiet mums, ka jums nav vienalga!” (*„The Daily Express”*). Šādus un līdzīgus virsrakstus radīja populārā un tabloīdu prese, kurām raksturīgs paņēmiens ir runāt no visas tautas skatu punkta, lietojot daudzskaitļa 1.personas vietniekvārdus „mūsu”, „mums” u.c.

Vietējie un pasaules mediji veidoja ziņu apskatus nedēļas garumā, lai pasaule būtu informēta par traģiskajiem notikumiem un sērojošo britu tautu, tomēr atsevišķi

¹⁷ Andersen, Christopher. *The Day Diana Died*. London: William Morrow, 1998. 40.lpp

¹⁸ Marr, Andrew. *A History of Modern Britain*. London: Macmillan. 2008. 516.lpp

mediju pārstāvji uzskatīja, ka sabiedrības un preses reakcija uz princeses Diānas nāvi raksturojama kā histēriska, iracionāla un pārspīlēta, ka paši mediji mākslīgi radījuši šo sērojošās britu sabiedrības mītu ar spēcīgu laikrakstu virsrakstu un ziņu saukļu palīdzību. Rumāņu vēsturnieks un filozofs Mirče Eliade (*Mircea Eliade*) min, ka „mīts „sākas” nevis personificētu dabas parādību pielūgsmē, bet sakrālās un bezlaicīgās realitātes pieredzē, kas manifestējas galvenokārt kosmosa dzīves ritmiskajās kustībās.”

¹⁹ Savukārt, britu rakstniece un reliģijas pētniece Kārena Armstronga (*Karen Armstrong*) uzskata, ka „mīts nav stāsts, kas tiek stāstīts paša stāsta dēļ. Tas mums rāda, kā izturēties. Mīts ir patiess tāpēc, ka iedarbīgs, nevis tāpēc, ka sniedz mums faktuālu informāciju. Ja mīts iedarbojas – ja tas liek mums mainīt domas – tas ir patiess mīts.”²⁰

Tabloīdu laikrakstu virsraksti tolaik vēstīja, ka absolūti visa Lielbritānijas sabiedrība sēro par princeses Diānas nāvi.²¹ Šis viedoklis aktualizē jautājumu par mediju varu un spēju ietekmēt sabiedrības attieksmi un pat radīt mītu par nāciju sērās, kas saglabāties cilvēku prātos līdz mūsdienām. 1997.gadā viedoklis, ka nacionālās sēras ir mīts, nebija sevišķi populārs. Tomēr 10 gadus pēc princeses Diānas nāves 2007.gadā britu presē dominēja viedokļi par lielajām sērām kā mediju radītu mītu.

1.2.Prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzas 2005.gadā

Prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzas norisinājās 2005.gada 9.aprīlī civilā ceremonijā, kur jauno pāri salaulāja laulību reģistrētājs. Ceremonijā piedalījās pāra tuvākie ģimenes locekļi, tomēr prinča Čārlza vecāki – karaliene Elizabete II un princis Filips izvēlējās ceremonijā nepiedalīties. Pēc ceremonijas jaunajam pārim par godu notika anglikāņu baznīcas dievkalpojums Svētā Džordža kapelā, kurā piedalījās arī Elizabete II un princis Filips. Svinības turpinājās slēgta tipa saviesīgā pasākumā Vindzoras pilī.²² Jau 2005.gada 10.februārī tika publiski paziņots par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas saderināšanos. Sākotnējais kāzu

¹⁹Mūks, Roberts. Mīts un iztēle. Rīga: Karogs, 1991. 8.lpp

²⁰ Armstronga, Karena. Īsi par mītu vēsturi. Rīga: Jāņa Rozes apgāds. 12.-13.lpp

²¹Morton, Andrew. Diana. Her True Story in Her Own Words. 270.lpp

²²Encyclopēdija Britannica. Camilla. Duchess of Cornwall. Pieejams:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1074096/Camilla-duchess-of-Cornwall>

datums un vieta bija 2005.gada 8.aprīlis Vindzoras pilī, tomēr laulību ceremoniju nācās pārcelt uz 9.aprīli, jo 8.aprīlis bija pāvesta Jāņa Pāvila II bēres, kurās piedalījās arī princis Čārlzs, kā karalienes Elizabetes II pārstāvis. Arī iecerētā laulību vieta – Vindzoras pils tika nomainīta pret Vindzoru Ģildes zāli Bekšīrā, jo juridiski, laulājoties Vindzoras pilī, tā būtu jāatver kā publiska civilo laulību vieta uz vismaz trim gadiem.

23

Prinča Čārlza kā potenciālā Lielbritānijas karaļa civilās laulības bija apdomīgs risinājums, lai pēc iespējas neaizskartu monarhijas tradīcijas, kas paredz, ka potenciālais Lielbritānijas karalis un anglikāņu baznīcas galva nedrīkst laulāties ar šķirteni anglikāņu baznīcā. Līdzīga iemesla dēļ 1936.gadā no karaļa troņa atkāpās Elizabetes II tēva Džordža VI brālis Eduards VIII, kuram nācās izdarīt izvēli starp mīļoto sievieti, amerikāņu šķirteni Volisu Simsoni un karaļa troni, jo apprecot šķirteni, kas ir pretrunā ar anglikāņu baznīcas tradīciju, viņam bija jāatkāpjas no karaļa troņa.²⁴ Salīdzinot prinča Čārlza un Eduarda VIII situācijas, var secināt, ka, laikam ejot, gan sabiedrība, gan britu monarhija kļuvusi piekāpīgāka attiecībā pret tradīcijām. 1936.gadā pat netika apsvērta iespēja, ka Eduards VIII varētu laulāties civilā kārtā. 21.gadsimtā līdzīgā situācijā tiek panākts kompromiss.

Prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas laulības ir nebijis gadījums Lielbritānijas monarhijas vēsturē, jo princis Čārlzs ir pirmais karaliskās ģimenes loceklis, kurš Lielbritānijā laulāties civilā kārtā, jo juridiski karaliskās ģimenes locekļiem tas nav atļauts saskaņā ar 1836.gada Laulību aktu.²⁵ Lai gan šī laulību ceremonija bija neierasta un nenotika saskaņā ar Lielbritānijas tradīcijām, publikas un mediju interese bija ievērojama. Dievkalpojums par godu jaunajam pārim Svētā Džordža kapelā tika pārraidīts britu raidorganizācijā BBC, kas pārdeva dievkalpojuma pārraidi citām apraides organizācijām visā pasaulē. Britu presē prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas laulības raisīja plašu diskusiju, jo pastāv viedoklis, ka princis Čārlzs un Kamilla nav laulājušies likumīgi, ņemot vērā 1836.gada Laulību aktu. Šis ir unikāls gadījums, jo juridiski prinča Čārlza kā nākamā Lielbritānijas karaļa

²³Turpat.

²⁴ The Official Website of The British Monarchy. Edvard VIII. Pieejams: <http://www.royal.gov.uk/historyofthemonarchy/kingsandqueensoftheunitedkingdom/thehouseofwindsor/edwardviii.aspx>

²⁵ Young, Toby. Camilla can't become Queen because she's not legally married to Charles. The Daily Telegraph. Pieejams: <http://blogs.telegraph.co.uk/news/tobyyoung/100064426/camilla-cant-become-queen-because-shes-not-legally-married-to-charles/>

pilnvaras var tikt apšaubītas, ņemot vērā, ka viņš laulājies ārpus anglikāņu baznīcas tradīcijām, turklāt ar šķirteni.

1.3. Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzas 2011.gadā

Princis Viljams un Ketrīna Midltona apprecējās 2011.gada 29.aprīlī Vestminsteras Abatijā, kas tradicionāli ir karalisko laulību un monarhu kronēšanas vieta Lielbritānijā. Par pāra saderināšanos tika paziņots 2010.gada 16.novembrī, kad aizsākās saspringts darbs pie kāzu plānošanas.²⁶ Pēdējoreiz šāda mēroga kāzas notika 1981.gadā, kad laulājās prinča Viljama vecāki Princis Čārlzs un princese Diāna.²⁷ Lai gan lielākā daļa tradīciju tika pārņemtas no prinča Viljama vecāku kāzām, karalisko kāzu plānošanas komanda pārveidoja kāzu programmu mūsdienīgā izpildījumā.

Kāzu ceremonijā piedalījās līgavas un līgavaiņa ģimenes, karaliskās personas no ārvalstīm, amatpersonas un diplomāti no Lielbritānijas un Britu nāciju sadraudzības valstīm, kā arī pāra tuvākie draugi, studiju biedri un paziņas. Par prinča Viljama liecinieku tika aicināts jaunākais brālis princis Harijs, bet līgavas Ketrīnas Midltones lieciniece bija viņas jaunākā māsa Filipa Midltona. Kāzu programma tika precīzi izplānota, lai ceremonija sāktos precīzi 11.00 pēc Lielbritānijas laika. Vestminsteras Abatijā pirmās ieradās Lielbritānijas un ārvalstu amatpersonas un diplomāti. Nedaudz vēlāk ieradās princis Viljams un princis Harijs, kuriem sekoja karaliskās personas no ārvalstīm, pāra draugi un paziņas, Midltonu ģimene, britu karaliskā ģimene – princis Čārlzs ar sievu Kamillu Pārkeri Boulzu, princese Anna ar vīru, princeses Beatrise un Eiženija, kā arī princis Endrjū. Pēdējie Bekingemas pili atstāja karaliene Elizabete II ar dzīvesbiedru princi Filipu. Īsi pirms pulksten 11.00 Vestminsteras Abatijā ieradās Ketrīna Midltona ar pavadošo komandu. Kāzu ceremoniju, kas ilga nedaudz vairāk kā divas stundas, vadīja Kenterberijas arhibīskaps Rovans Viljamss un Londonas arhibīskaps Ričards Kārteris. Ceremonija sākās ar tradicionālu monarha procesiju, pēc tās pa abatijas galveno eju 3,5 minūšu garā procesijā līdz altārim devās līgava Ketrīna Midltona, kuru pavadīja tēvs Maikls Midltons un māsa Filipa. Dievkalpojums

²⁶Biography Online. Catherine Middleton. Pieejams:
https://www.biographyonline.net/women/kate_middleton.html

²⁷The Biography Channel. Princess Diana Biography. Pieejams:
<http://www.thebiographychannel.co.uk/biographies/diana-spencer.html>

turpinājās ar draudzes dziedājumiem orķestra un ērģeļu mūzikas pavadībā, kam sekoja jaunā pāra svinīgie zvēresti un Ketrīnas Midltones jaunākā brāļa Džeimsa Midltona lasītais sprediķis. Ceremonijas noslēgumā jaunais pāris turpināja procesiju uz Bekingemas pili, braucot cauri cilvēku pūļiem karaliskajā kariatē ar 4 baltiem zirgiem. Procesijā piedalījās arī pārējie karaliskās ģimenes locekļi.

Pēc svinīgās ceremonijas Vestminsteras Abatijā karaliene Elizabete II uzņēma viesus privātās svinībās Bekingemas pilī. Svinību laikā tūkstošiem jaunā pāra atbalstītāji un mediju pārstāvji bija sapulcējušies pie Bekingemas pils, lai ar ovācijām sveiktu jaunlaulātos. Princis Viljams un Ketrīna Midltona parādījās uz Bekingemas pils austrumu balkona, lai saņemtu tautas ovācijas un sveicienus, kas ir neatņemama karalisko kāzu tradīcija.

Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzu diena bija brīvdiena visā Apvienotajā karalistē un visā valstī par godu šim notikumam tika rīkotas oficiālas un neoficiālas svinības. Lai gan lielākajai daļai britu sabiedrības šī diena bija nacionālie svētki, atsevišķas anti-monarhistu grupas pauda savu nostāju pret karaliskajām kāzām, rīkojot anti-monarhistiskas kampaņas. Karaliskā ģimene izpelnījās kritiku no Lielbritānijas nodokļu maksātāju apvienības puses par karalisko kāzu augstajām izmaksām, kuras daļēji sedza Apvienotās karalistes nodokļu maksātāji.²⁸

Par godu Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones laulībām jau vairākus mēnešus iepriekš sākās piemiņlietu un suvenīru tirdzniecība. Visā Apvienotajā karalistē, jo sevišķi Amerikas Savienotajās Valstīs un citviet pasaulē, suvenīru ražotāji milzīgā apjomā uzsāka suvenīru krūžu, T-kreklu, atslēgu piekariņu, magnētu un citu piemiņlietu tirdzniecību, kas deva iespēju tirdzniecības pārstāvjiem gūt ievērojamus ienākumus.

Lielbritānijas karaliskā monētu kalduve laida apgrozībā prinča Viljama un Ketrīnas Midltones saderināšanās monētu ar piecu sterliņu mārciņu nominālu, kā arī monētu ar tādu pašu nominālu par godu karaliskajām kāzām. Lielbritānijas karaliskais pasts, kā arī pasts citās Britu nāciju sadraudzības valstīs izdeva pastmarkas ar pāra

²⁸ Esther Addley. Royal wedding: who will foot the bill?The Guardian. November 16, 2010. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2010/nov/16/royal-wedding-bill-cost>

oficiālajiem saderināšanās attēliem.²⁹

Karalisko kāzu ceremonija tika pārraidīta televīzijā, internetā un radio visā pasaulē. Londonā bija ieradušies ziņu reportieri un žurnālisti no ārvalstīm, lai informētu visu pasauli ar ziņām par karalisko kāzu norisi, kas sniedza pasaulei izpratni par britu karaliskajām tradīcijām, britu sabiedrības šķiru sistēmu, kā arī monarhijas funkcijām mūsdienu Lielbritānijā. Nevar noliegt, ka liela nozīme bija karalisko kāzu izklaidējošajai pusei un veiksmīgi izplānotai publicitātes kampaņai, kā arī pasākumu programmai ar šova elementiem, kurai, saskaņā ar Lielbritānijas premjerministra Deivida Kamerona teikto, līdzī sekoja ne mazāk kā 2 miljardi pasaules iedzīvotāju³⁰, kas apliecina, ka visu pasauli fascinē šis ievērojams britu monarhijas notikums.

1.4. Elizabetes II ‘dimanta jubileja’ 2012.gadā

Elizabete II tika pasludināta par karalieni 1952.gada 6.februārī, dienā, kad pēkšņi mira viņas tēvs karalis Džordžs VI. Princese Elizabete tika kronēta pēc četrpadsmit mēnešiem, 1953.gada 2.jūnijā, kas bija pavisam jauns pagrieziena punkts monarhijas un mediju attiecībās, jo pirmo reizi monarha kronēšana tika pārraidīta televīzijā. Tas devis iespēju lielam skaitam Lielbritānijas un pasaules iedzīvotāju redzēt karaliskās ģimenes notikumus un arī turpmāk vērot monarhijas būtiskākos rituālus un svētkus. Kopš Elizabetes II kronēšanas karaliskā ģimene bijusi ne tikai televīzijas, bet arī radio un preses uzmanības centrā. Tehnoloģiju laikmetā masu medijiem pievienojies vēl viens būtisks plašsaziņas veids – globālais tīmeklis, kas ik dienas nodrošina tīmekļa lietotājus ar aktuālo informāciju arī par Lielbritānijas karalisko ģimeni.

‘Dimanta jubileja’ ir svētki, kuros tiek atzīmēta monarha valdīšanas sešdesmitā gadadiena. Lielbritānijas karaliene Elizabete II savu sešdesmito valdīšanas gada dienu atzīmēja 2012.gadā. Elizabete II ir otrā karaliene Lielbritānijas vēsturē, kura atzīmējusi

²⁹ Wilson, Sarah Durham. Kate Middleton & Prince William's Wedding Honored with Royal Stamps. The People. March 29, 2011. Pieejams:

http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20477114,00.html

³⁰ UK minister says 2 billion to watch royal wedding. Reuters. April 6, 2011. Pieejams:

<http://www.reuters.com/article/2011/04/06/us-britain-wedding-audience-idUSTRE73542Y20110406>

dimanta jubileju. 1897.gadā to piedzīvoja karaliene Viktorija.³¹ Tā kā Elizabetei II ir tikai viens priekštecis, kurš arī atzīmējis ‘Dimanta jubileju’, plānojot Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ programmu, vērā tika ņemtas arī 1897.gada karalienes Viktorijas ‘Dimanta jubilejas’ tradīcijas. Līdzīgi kā 1897. gadā, arī 2012. gadā Sv.Pāvila katedrālē notika dievkalpojums par godu monarha ‘Dimanta jubilejai’³². Arī 1897.gadā tika pasludinātas oficiālas brīvdienas visiem Lielbritānijas iedzīvotājiem par godu ‘Dimanta jubilejai’.³³ Līdzīgi kā toreiz, arī 2012.gadā uz ielām pulcējās tūkstošiem cilvēku ar Lielbritānijas karodziņiem, kuri ar ovācijām sagaidīja ‘Dimanta jubilejas’ procesiju.³⁴ Ikviens monarhs, kurš valdījis vairāk kā pusgadsimtu kļūst par pēctecības un stabilitātes simbolu. Tā sabiedrība uztvēra karalieni Viktoriju un līdzīgi ir arī ar karalieni Elizabeti II. Šobrīd lielākajai daļai britu Elizabete II ir vienīgais monarhs, kuru tie ir pieredzējuši.

Gatavošanās pasākumi Elizabetes II ‘Dimanta jubilejai’ aizsākās jau 2009.gadā. Līdzīgi kā iepriekšējās Elizabetes II valdīšanas jubilejās, par organizatoriskajiem jautājumiem rūpējās Elizabetes II personāls, kā arī Lielbritānijas Kultūras un sporta ministrija, kuras pārziņā ir lēmumi par ‘Dimanta jubilejas’ plānošanu un izmaksām.³⁵ ‘Dimanta jubilejas’ izmaksas tika plānotas tā, lai pēc iespējas mazāk tiktu izmantota nodokļu maksātāju nauda. Līdzekļi tika piesaistīti no privātiem ziedotājiem un sponsoriem.³⁶ 2011. gadā norisinājās BBC organizētais konkurss *Blue Peter*, kura ietvaros Lielbritānijas bērni radīja ‘Dimanta jubilejas’ emblēmu. Par konkursa uzvarētāju un ‘Dimanta jubilejas’ logo kļuva desmit gadus vecās Ketrīnas Devardas (*Katherine Deward*) zīmētais logo.³⁷ 2010. gadā par godu ‘Dimanta jubilejas’ svinībām premjerministra vietnieks Niks Klegs (Nick Clegg) pasludināja 2012.gada 5.jūniju par oficiālu brīvdienu.³⁸ Jau laikus tika izplānota arī

³¹Kellner, Peter. Encyclopedia Britannica. Queen Elizabeth II's Diamond Jubilee: Year In Review 2012. Pieejams: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1823264/Queen-Elizabeth-II-s-Diamond-Jubilee-Year-In-Review-2012>

³²Klein, Christopher. *Queen Victoria's Diamond Jubilee*. June 5, 2012. History in the Headlines. Pieejams: <http://www.history.com/news/queen-victorias-diamond-jubilee>

³³Turpat

³⁴Turpat

³⁵Winnett, Robert. *Extra bank holiday to celebrate Queen's Diamond Jubilee*. The Daily Telegraph. December 28, 2009. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/6894932/Extra-bank-holiday-to-celebrate-Queens-Diamond-Jubilee.html>

³⁶Turpat.

³⁷BBC News UK. *Queen's Diamond Jubilee emblem revealed*. February 21, 2011. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-12518165>

³⁸Winnett, Robert. *Extra bank holiday to celebrate Queen's Diamond Jubilee*.

pasākumu programma. 2012. gadā Elizabetes II 'Dimanta jubilejas' svinības tika atzīmētas no 2. līdz 5. jūnijam ar plašu pasākumu programmu visā Apvienotajā karalistē.³⁹ 3.jūnijā norisinājās 'Dimanta jubilejas' svētku gājiens Temzas krastmalā, 4. jūnijā notika 'Dimanta jubilejas' galvenais koncerts pie Bekingemas pils, kurā piedalījās vairāki desmiti pasaulslaveni mākslinieki, koncerta programmā tematiski atspoguļojot katru Elizabetes II valdīšanas desmitgadi.⁴⁰ Pēdējā svinību dienā 5. jūnijā Elizabete II apmeklēja dievkalpojumu Svētā Pāvila katedrālē Londonā. Svinības noslēdzās ar karaliskās ģimenes parādīšanos Bekingemas pils balkonā tūkstošiem svinību dalībnieku priekšā.

Karalienes Elizabetes II 'Dimanta jubilejas' oficiālajā mājaslapā vēstīts, ka šie svētki ir nozīmīgs simbolisks un karalisti vienojošs pasākums.⁴¹ Lai gan galvenie pasākumi norisinājās Londonā no 2. līdz 5. jūnijam, nozīmīgi pasākumi notika arī citviet Lielbritānijas aizjūras teritorijās visa 2012.gada garumā. Karaliskās ģimenes pārstāvji devās jubilejas vizītēs uz Nāciju Sadraudzības valstīm. Princis Čārlzs un Kornvolas hercogiene 2012.gadā Elizabetes II vārdā viesojās Kanādā, Austrālijā, Jaunzēlandē un Papua-Jaungvinejā. Princis Harijs viesojās Belizā, Jamaikā un Bahamu salās. Princis Viljams un Kembridžas hercogiene devās karaliskajā vizītē uz Malaiziju, Singapūru, Solomonu salām un Tuvalu.⁴² Sava cienījamā vecuma dēļ Elizabete II un viņas dzīvesbiedrs Princis Filips 2012.gadā karaliskajos braucienos nepiedalījās, bet savus pienākumus pildīja Apvienotajā karalistē.⁴³

'Dimanta jubilejas' gadā vairāki ievērojami Londonas objekti tika nodēvēti Elizabetes II vārdā. Olimpiskais parks Londonā, kas tika izveidots 2012.gada Londonas Olimpisko spēļu vajadzībām, tika pārdēvēts par Karalienes Elizabetes Olimpisko parku.⁴⁴ Vairākums Parlamenta locekļu nobalsoja, ka pulksteņa tornis jeb tā sauktais Bigbens jāpārsauc par Elizabetes Tornī jeb *Elizabeth Tower*.⁴⁵ 2012. gada

³⁹Kelner, Peter. *Queen Elizabeth II's Diamond Jubilee: Year In Review 2012*.

⁴⁰Turpat.

⁴¹ The official website of The Queen's Diamond Jubilee. Pieejams:

<http://www.thediamondjubilee.org/constitutional-role>

⁴² BBC News UK. Royal Family plans for Queen's Diamond Jubilee unveiled. December 14, 2011.

Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-16174233>

⁴³ Turpat.

⁴⁴ BBC News UK. Games site renamed the Queen Elizabeth Olympic Park. October 7, 2010. Pieejams:

<http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-london-11492273>

⁴⁵ Hough, Andrew. The Queen's Diamond Jubilee: 'Big Ben to be renamed Elizabeth Tower'. The Daily Telegraph. June 2, 2012. Pieejams:

martā par godu Elizabetei II tika atklāts vitrāžas logs Vestminsteras hallē, kuru karalienei ‘Dimanta jubilejā’ dāvināja augšpalātas parlamenta locekļi.⁴⁶ ‘Dimanta jubilejas’ logs tika atklāts 2012. gada 20.martā, kad Elizabete II uzstājās ar svētku uzrunu Vestminsteras Hallē.

2012. gadā par godu Elizabetes II ‘Dimanta jubilejai’ tika izveidota interneta vietne *The Jubilee Time Capsule* jeb laika kapsula. Šajā vietnē tika ievietoti notikumi un stāsti no 1952.gada 6.februāra līdz 2012.gada 30.septembrim. Kopumā vietnē izvietoti 21139 stāsti, kuru izveidē piedalījušies 37163 cilvēki.⁴⁷ Interneta vietnes apmeklētājiem iespējams izvēlēties jebkuru gadu, mēnesi un dienu no Elizabetes II 60 gadu valdīšanas posma un uzzināt, kas tajā dienā notika pasaulē, Lielbritānijā vai Lielbritānijas monarha dzīvē. Lai gan viedokļi par monarhijas nepieciešamību atšķiras, šī institūcija raksturo un definē Lielbritāniju, jo tā pastāvējusi jau simtiem gadu. ‘Dimanta jubileja’ nav tikai brīvdienas Lielbritānijas iedzīvotājiem, svētku koncerti un pasākumi. ‘Dimanta jubileja’, tāpat kā karaļa kronēšanas svētki, kāzas, sudraba jubileja un zelta jubileja ir viena no monarhijas tradīcijām, kurā piedalās gan tauta, gan sabiedriskās organizācijas, gan mediji.

1.5. Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones pēcnācēju ienākšana pasaulē

Britu monarhijas pēctecību nodrošinājuši princis Viljams un Ketrīna Midltonē, kuru savienībā dzimuši jau divi karaliskie pēcnācēji un Lielbritānijas troņa potenciālie mantinieki. Kembridžas princis Džordžs Aleksandrs Luiss, kurš dzimis 2013.gada 22.jūlijā ir trešais rindā uz Lielbritānijas troni⁴⁸, savukārt Kembridžas princese Šarlote Elizabete Diāna, kura dzimusi 2015.gada 2.maijā ir ceturtais rindā uz Lielbritānijas

http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/the_queens_diamond_jubilee/9307060/The-Queens-Diamond-Jubilee-Big-Ben-to-be-renamed-Elizabeth-Tower.html

⁴⁶ Kennedy, Maev. Queen's diamond jubilee stained glass window unveiled by MPs. *The Guardian*. March 20, 2012. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2012/mar/20/queen-diamond-jubilee-glass>

⁴⁷ Jubilee Time Capsule. Pieejams: <http://www.jubileetimecapsule.org/index/index#!/core-discover/timeline>

⁴⁸ Biography. Prince George Biography. Pieejams: <http://www.biography.com/people/prince-george-21297161>

troni.⁴⁹ Jau 2012.gada decembrī, kad karaļnams paziņoja, ka princis Viljams un Ketrīna Midltona gaida pirmdzimto, aizsākās karaliskā mazuļa trends jeb *the royal baby effect*⁵⁰, kad sabiedrība un mediji sāka aktīvi sekot līdzi Ketrīnas Midltones grūtniecībai, centās iepriekš noteikt mazuļa dzimumu, kā arī sekoja līdzi Ketrīnas Midltones garderobes izvēlei grūtniecības laikā. Tirdzniecības pārstāvji aizsāka tirgot zīdaiņu apģērbu un rotaļlietas ar *Royal Baby* apdruku, izmantojot Lielbritānijas valsts karoga krāsas.⁵¹ Tuvojoties paredzētajai mazuļa dzimšanas dienai, mediji un sabiedrība nepacietīgi gaidīja bērna nākšanu pasaulē.

Pēc prinča Džordža dzimšanas karaliskā mazuļa trends vērsās plašumā. Mediji nepalaida garām nevienu jaunā prinča un viņa vecāku publisku parādīšanos sabiedrībā, piedāvājot detalizētu fotoreportāžu par prinča Džordža gaitām. Joprojām mazā prinča garderobi kopē arī citas jaunās mātes Lielbritānijā un citur pasaulē, iegādājoties tieši tādu apģērbu, kādā iemūžināts un medijos publiskots princis Džordžs. Karaliskā mazuļa trenda iespaidā britu tabloīds „*The Sun*” sarīkoja prinča Džordža līdzinieku bilžu konkursu⁵², kuram savus mazuļus pieteica tūkstošiem Lielbritānijas jauno vecāku.

Ar nepacietību un ovācijām britu sabiedrība un mediji pasaulē sagaidīja arī prinča Viljama un Ketrīnas Midltones jaunāko atvasi princesi Šarloti. Īsi pēc tam, kad karaļnams paziņoja par Ketrīnas Midltones otro grūtniecību, bukmeikeri pieņēma derību iemaksas par mazuļa potenciālo vārdu un dzimumu. Cenšoties nopelnīt, bukmeikeri bija spiesti izmaksāt vairāk kā miljonu sterliņu mārciņu likmju licējiem, kad oficiāli tika paziņots mazuļa dzimums un vārds. Joprojām Lielbritānijas iedzīvotāji liek likmes par potenciālajiem princeses Šarlotes krustvecākiem, kā arī par to, kurā

⁴⁹ Rayner, Gordon. Kate Middleton's royal baby Princess Charlotte: Everything we know on Wednesday afternoon. The Daily Telegraph. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-baby/11578919/Royal-princess-girl-everything-we-know.html>

⁵⁰ Wickramasinghe, Sachi. 'Prince George Effect' still in full force on tot's 1st birthday. CBC News. July 22, 2015. Pieejams: <http://www.cbc.ca/newsblogs/yourcommunity/2014/07/prince-george-effect-still-in-full-force-on-tots-1st-birthday.html>

⁵¹ Turpat.

⁵² Battle, Belle. Is your baby simply George-eous? Enter our Prince George lookalike competition. The Sun. Pieejams: <http://www.thesun.co.uk/sol/homepage/features/5583789/Enter-The-Suns-Prince-George-Lookalike-competition.html>

gadā gaidāms potenciālais trešais karaliskais mazulis.⁵³

Gan kvalitātes, gan populārie, gan tabloīdu laikraksti izveidojuši plašu apskatu un informācijas apkopojumu par princeses Šarlotes ienākšanu pasaulē, piefiksējot Ketrīnas Midltones ierašanās laiku Svētās Marijas slimnīcā, karaļnama oficiālo paziņojumu par princeses dzimšanu, jaundzimušās princeses pirmo publisko parādīšanos, kā arī karaliskās ģimenes locekļu pirmo apciemojumu pie princeses Šarlotes.⁵⁴ 2015.gada 2.maijā pie Svētās Marijas slimnīcas, kur pasaulē nāca princese Šarlote, bija sapulcējušies simtiem karaliskās ģimenes atbalstītāju un preses pārstāvju. Daudzi no viņiem pavadīja vairākas stundas uz ielas, lai ar ovācijām sveiktu princi Viljama, Ketrīnu Midltoni un viņu jaundzimušo mazuli.⁵⁵

Pēdējos gados karaliskā mazuļa trends un prinča Viljama ģimenes trends kopumā kļuvis aizvien populārāks. Salīdzinot ar iepriekšējām paaudzēm, prinča Viljama un Ketrīnas Midltones ģimene vairāk pielāgojas laikmeta izmaiņām, kā arī izturas atvērtāk un atsaucīgāk pret publikas un mediju ievērojamo interesi par viņu publiskās un privātās dzīves gaitām. Princim Viljamam un Ketrīnai Midltoni, kā arī citiem karaliskās ģimenes pārstāvjiem ir katram sava oficiālā mājas lapā, kurā tiek izvietota aktuālā informācija par būtiskākajiem notikumiem karaliskās ģimenes locekļu dzīvē. Prinča Viljama un Ketrīnas Midltones oficiālajā mājas lapā www.dukeandduchessofcambridge.org ievietoti oficiālie paziņojumi arī par pāra tikko dzimušo mazuli⁵⁶, tādējādi sekmējot savas ģimenes reputāciju un veidojot veiksmīgas, atvērtas attiecības ar medijiem un sabiedrību.

⁵³Shammas, John. Royal baby name: Bookies pay out more than £1 million after princess is named Charlotte. The Daily Mirror. May 4, 2015. Pieejams: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/royal-baby-name-bookies-pay-5635802>

⁵⁴Rayner, Gordon. Kate Middleton's royal baby Princess Charlotte: Everything we know on Wednesday afternoon. The Daily Telegraph. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-baby/11578919/Royal-princess-girl-everything-we-know.html>

⁵⁵Turpat.

⁵⁶The Duke and Duchess of Cambridge. Royal Birth. Pieejams: <http://www.dukeandduchessofcambridge.org/features-0/royal-birth>

2. MŪSDIENU BRITU PRESES VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Britu prese ir viena no senākajām presēm Eiropā. Tiek uzskatīts, ka britu preses aizsākumi attiecināmi uz 17.gadsimtu, kad 1690. gadā pirmo reizi iznāca laikraksts „*Worcester Postman*”. Domājams, ka šis laikraksts ir senākais angļu izdevums, kas saglabājies līdz mūsu dienām.⁵⁷ Nedaudz vēlāk, 1702. gadā Lielbritānijā sāka izdot laikrakstu „*The Daily Courant*”, kurš iznāca katru dienu.⁵⁸ Ikdienas laikrakstu lasīšanas tradīcija Lielbritānijā ir sena un aktuāla joprojām. Tehnoloģiju attīstības laikmetā mediji laikrakstu lasītājiem piedāvā alternatīvu laikrakstu lasīšanas veidu. Mūsdienās briti presi lasa ne tikai drukātā formātā, bet arī elektroniskā veidā viedtālruņos un planšetdatoros, kā arī laikrakstu interneta vietnēs.

Lielbritānijas masu mediju tirgū laikraksti, jo sevišķi interneta vietnēs pieejamie laikraksti, ir viens no populārākajiem aktuālās informācijas ieguves veidiem. Galvenie laikrakstu mērķi ir auditorijas informēšana, pārliecināšana, viedokļu izteikšana, politisko nostāju paušana, konkrētu politisko partiju vai līderu uzskatu pārstāvēšana.⁵⁹ Dažādu sociālo slāņu lasītāju auditorijas pieprasa atšķirīgas kvalitātes un formāta izdevumus. Britu laikrakstu tirgū ir pieejamas gan ļoti zemas kvalitātes laikraksti, gan vidējas, gan arī augstas kvalitātes nacionālie izdevumi.⁶⁰ Lai gan laikrakstu pamatmērķi ir līdzīgi, katrai kategorijai piemīt savas īpatnības attiecībā uz valodas un stila lietojumu, noformējumu, teksta un attēlu proporcijām.

No visām Eiropas valstīm Lielbritānija ir trešajā vietā pēc kopējā laikrakstu skaita apgrozījuma dienā⁶¹. Lielbritānijai ir otrs plašākais nacionālo laikrakstu, kas iznāk katru dienu, piedāvājums Eiropā. Lielbritānija ir viens no lielākajiem Svētdienas laikrakstu izdevējiem Eiropā.⁶² Britu prese nozīmīga ne tikai Eiropas kontekstā, bet arī nacionālā mērogā. Laikrakstu tirgu Lielbritānijā raksturo dažādas iezīmes, kas katru preses veidu atšķir vienu no otra. Britu preseī ir dažādi ģeogrāfiskie iedalījumi, kas

⁵⁷ Newspaper Society. *History of British Newspapers*. Pieejams: <http://www.newspapersoc.org.uk/history-of-british-newspapers>

⁵⁸ Turpat.

⁵⁹ Buckledee, Steve. *The UK tabloids: the Good, the Bad and the Ugly*. Presentation. University of Cagliari. 2012.

⁶⁰ Veinberga, Sandra. Masmediji. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005. 118.lpp.

⁶¹ Leurdijs, Andra, Otilie Nieuwenhuis and Mijke Slot. *The Newspaper publishing Industry*, Joint Research Centre, 2012. Pieejams:

<http://is.jrc.ec.europa.eu/pages/ISG/documents/FINALNewsreportwithcovers.pdf> 32.lpp

⁶² Turpat.

nozīmē, ka tā var būt gan nacionālā, gan reģionālā, gan vietējā mēroga prese. To var iedalīt arī pēc laikrakstu izdošanas biežuma – laikraksti, kas iznāk katru dienu, svētdienās vai reizi nedēļā. Lielbritānijā ir populāras arī bezmaksas avīžlapas, kuras visbiežāk tiek piegādātas reizi nedēļā, bez lasītāja piekrišanas un galvenokārt tās spēj eksistēt no ienākumiem, kurus sniedz izvietotās reklāmas uz avīžlapas.⁶³ Lielbritānijas nacionālo laikrakstu tirgu var iedalīt pēc to kvalitātes: tabloīdi, populārie izdevumi un kvalitātes laikraksti.⁶⁴ Būtiska šo laikrakstu atšķirība ir pārdotās reklāmas skaits katrā no izdevumiem. Piemēram, reklāmas skaits tabloīdu un populārajā presē ir ievērojami augstāks nekā kvalitātes laikrakstos. Laikrakstos tiek izvietotas ne tikai reklāmas, bet arī atlaižu kuponi⁶⁵, ar kuriem viegli pievilināt patērētājus, likt tiem doties uz tirdzniecības vietām un izmantot atlaižu kuponu, iegādājoties precī vai produktu ar atlaidi.

20.gadsimta sākumā visnozīmīgākais Britu preses veids bija nacionālā prese, kas izkonkurēja provinciālos un rīta izdevumus. 20.gadsimta otrajā pusē britu preses tirgus piedzīvoja ievērojamas izmaiņas. Daudzi nacionāla mēroga izdevumi pārstāja savu darbību vai nomainīja nosaukumus, bet citi mainīja skatupunktu un saturu.⁶⁶ Šobrīd Lielbritānijas laikrakstu tirgū galveno vietu ieņem nacionālie iknedēļas izdevumi un to svētdienas pielikumi.

Pēdējos gados ievērojami samazinājušies britu nacionālās preses tirāžas apjomi. Gandrīz visiem dienas un svētdienas drukātajiem laikrakstiem ievērojamie krities apgrozījums pēdējo desmit gadu laikā.⁶⁷ Šī tendence vērojama, jo šobrīd arvien vairāk pieaug citu alternatīvu mediju pieejamība. Lai gan Lielbritānijā ir sena ikrīta un iknedēļas laikrakstu lasīšanas tradīcija, pēdējā laikā internets, televīzija un radio izkonkurē laikrakstus, jo šādi mediji auditorijai ir ātrāk un lētāk pieejami.⁶⁸ Šobrīd gandrīz katram nacionālajam britu laikrakstam ir sava oficiālā mājas lapa, kurā tiek publicētas jaunākās ziņas, kā arī kvalitatīvi, analītiski raksti.

⁶³Marsden, Karl, Harry Owen. *Are freesheets doing better than paid-for titles?* 2011. Pieejams: <http://www.campaignlive.co.uk/news/1099614/>

⁶⁴ Leurdijk, Andra, Ottilie Nieuwenhuis and Mijke Slot. The Newspaper publishing Industry. 32.lpp

⁶⁵Halbrooks, Glen. *How to Sell Newspaper Advertisements*. Pieejams: <http://media.about.com/od/printmedia/a/How-To-Sell-Newspaper-Advertisements.htm>

⁶⁶Veinberga, Sandra. Masmediji. 118.lpp

⁶⁷ Leurdijk, Andra, Ottilie Nieuwenhuis and Mijke Slot. The Newspaper publishing Industry, Joint Research Centre, 2012. Pieejams:

<http://is.jrc.ec.europa.eu/pages/ISG/documents/FINALNewsreportwithcovers.pdf> 32.lpp

⁶⁸Ott, Brian and Robert Mack. *Critical Media Studies. An Introduction*. Wiley-Blackwell, 2010. 9.lpp

2.1. Britu kvalitātes laikraksti

Pie britu kvalitātes laikrakstiem parasti pieskaita „*The Daily Telegraph*”, „*The Times*”, „*The Guardian*”, „*Independent*”, „*Financial Times*” un to svētdienas izdevumus „*Sunday Times*”, „*Sunday Telegraph*”, „*The Observer*”, „*Independent on Sunday*”. Kvalitātes laikrakstu kategorijas galvenā mērķauditorija ir vidusmēra pusmūža lasītāji, tomēr kvalitātes laikraksti var atšķirties politiskajās nostādnēs.⁶⁹ Populārākie kvalitātes laikraksti „*The Daily Telegraph*” un „*The Guardian*” ir laikraksti ar atšķirīgām mērķauditorijām un politisko ievirzi.

„*The Daily Telegraph*” ir konservatīva rakstura laikraksts, kas koncentrējas gan uz notikumiem Lielbritānijā, gan ārvalstu ziņām, kā arī ziņām, kas saistītas ar karalisko ģimeni, monarhu un jautājumiem, kas skar konservatīvo partiju.⁷⁰ *Telegraph.co.uk* ir laikraksta interneta versija, kurā ietverti raksti no drukātajiem „*The Daily Telegraph*” un „*The Sunday Telegraph*” izdevumiem, kā arī tikai interneta vietnē pieejamie raksti, aktuālākās ārvalstu ziņas, foto un video reportāžas un žurnālistu blogi. 2008.gadā *Telegraph.co.uk* bija populārākā laikrakstu vietne Lielbritānijā. 2009. gadā *Telegraph.co.uk* apsteidza konkurentu mājaslapa *Guardian.co.uk*.⁷¹

„*The Guardian*” in kreisi orientēts laikraksts un pārstāv liberāļu uzskatus. „*The Guardian*” piedāvā plašāku viedokļu daudzveidību, koncentrējas ne tikai uz jautājumiem, kas skar Lielbritāniju, bet arī uz ārvalstu ziņām un globālām problēmām.⁷² „*The Guardian*” un „*The Daily Telegraph*” atšķiras arī rakstīšanas manierē un valodas stilistikajā lietojumā.⁷³ Abi laikraksti lieto vidēji formālu, lietišķa stila izteiksmes veidu, tomēr politiska rakstura jautājumos, īpaši runājot par konservatīvo partiju, „*The Guardian*” lietotā valoda bieži ir aizskaroša, Tajā pašā laikā „*The Daily Telegraph*” izmanto daudz neitrālāku valodu, lai neizklusītos kritiski un neaizvainotu liberāļus.⁷⁴

⁶⁹ Crindland, James. *Newspapers in the UK: An introduction*. June 28, 2010. Pieejams: <http://www.mediauk.com/article/4/newspapers-in-the-uk-an-introduction>

⁷⁰ Turpat.

⁷¹ Kiss, Jemima. ABCe: Guardian.co.uk takes top spot. May 21, 2009. Pieejams: <http://www.theguardian.com/media/2009/may/21/abce-guardian-telegraph>

⁷² Randall, Matthew. *Comparing the Daily Telegraph, The Guardian and The Independent*. June 11, 2010. Pieejams: <http://pressaction.wordpress.com/2010/06/11/comparing-three-uk-papers/>

⁷³ Turpat.

⁷⁴ Delaney, Alex. *The Guardian versus The Daily*. December 12, 2012. Pieejams: <http://alexjdelaney.wordpress.com/2012/12/12/the-guardian-versus-the-daily-telegraph-columnists/>

„The Guardian” interneta vietne *Guardian.co.uk* aptver tādas tēmas kā informācijas tehnoloģijas, sports, izglītība, politika, mediji, dabas aizsardzība un valsts sektors. Vietni iespējams apmeklēt bez maksas un neregistrējoties, tomēr, lai izteiktu publiski savu viedokli un komentētu rakstus, *Guardian.co.uk* administrācija pieprasa lietotāju reģistrāciju. Šādu praksi ar reģistrētajiem komentētājiem piekopj arī citi kvalitātes laikraksti, izvairoties no anonīmajiem komentāriem.

2.2. Britu populārie izdevumi

Pēc definīcijas populārie izdevumi (*middle-market newspapers*) ir izdevumi, kuri nav klasificējami ne pie laikrakstu tirgus, kas radīts pircējiem ar augstiem ienākumiem, ne pie tirgus, kas veidots patērētājiem ar zemiem ienākumiem. Lielbritānijas populārie izdevumi ir „*The Daily Mail*”, „*The Daily Express*”, un to svētdienas pielikumi: „*Mail on Sunday*”, „*Sunday Express*”. Statistiski „*The Daily Mail*” un „*The Daily Express*” 2012. gadā bija lasītākie populārie izdevumi Lielbritānijā.⁷⁵

Šāda veida laikraksti piedāvā ne tikai drukāta formāta izdevumus, bet arī laikraksta tiešsaistes versijas, tādējādi piesaistot arī jaunu cilvēku auditoriju. „*The Daily Mail*” 2012.gadā veiktā statistika rāda, ka vairāk kā 50% laikraksta lasītāju ir sievietes.⁷⁶ „*The Daily Mail*” mājaslapu *www.dailymail.co.uk* mēnesī apmeklē vidēji 100 miljoni lietotāju.⁷⁷ „*The Daily Mail*” līdzīgi kā citi populārie laikraksti drukātajos izdevumos iekļauj īsus komiksus – zīmējumu sēriju laikrakstā, kas attēlo secīgu stāstu. Viens no populārākajiem „*The Daily Mail*” komiksiem ir *Garfield, I Don't Believe It* un *Odd Streak*.⁷⁸ Bieži vien komiksos esošās tēmas ir valstī vai pasaulē plaši apspriesti notikumi vai personas, kas tiek kariķētas, panākot ironisku vai sarkastisku

⁷⁵ Rogers, Simon. *Digital and newspaper readerships combined: figures for major UK newspaper and magazine*. Theguardian.com, Wednesday, 12 September, 2012.

Pieejams:<http://www.theguardian.com/news/datablog/2012/sep/12/digital-newspaper-readerships-national-survey>

⁷⁶The Daily Mail Classified Fact Sheet. Pieejams:

<http://www.mailclassified.co.uk/uploads/files/CLASSIFIED-FACT-SHEET-DM-TMoS-Jan-Dec-2012.pdf>

⁷⁷ The Economist. *Correction: Daily Mail website*. January 5, 2013. Pieejams:

<http://www.economist.com/news/business/21569066-correction-daily-mail-website>

⁷⁸ Mail Online. *Comic Strips*. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/coffeebreak/cartoons/strip.html>

rezultātu, tomēr seriālveida komiksi kā *Garfield*, *I Don't Believe it* un *Odd Streak* biežāk attēlo komiskas, amizantas sadzīves situācijas. Laikraksta lasītājiem komikss ir kā ikdienas garastāvokļa uzlabotājs un laika kavēklis.

Populāro laikrakstu lietotā retorika un stils ir daudz brīvāks, vieglāks, valoda ir vienkāršāka, un salīdzinot ar kvalitātes laikrakstiem, tuvāka sarunvalodai. Šāda veida laikrakstu tēmas ir nekustamā īpašuma cenas tirgū, politiskie bēgļi, kuri meklē patvērumu Lielbritānijā, šokējošas ziņas par Lielbritānijā un ārzemēs atpazīstamiem cilvēkiem. Tā kā daudziem no populārajos laikrakstos publicētajiem rakstiem nav autoru, laikraksts neuzņemas tiešu atbildību par raksta saturu. Šis ir viens no iemesliem, kāpēc „*The Daily Mail*” ir vairākkārt iesūdzēts tiesā par nepatiesu faktu publicēšanu un personu apmelošanu.

Populāro laikrakstu raksturīga iezīme gan drukātajam, gan tiešsaistes formātam ir pārspīlēti, uzpūsti un sensacionāli virsraksti, kas bieži vien neatbilst raksta saturam.⁷⁹ Šādi virsraksti nereti rada aizkaitinājuma sajūtu auditorijai, bet tā kā šāda veida uzpūstas sensācijas pievilina arvien jaunus lasītājus, šī metode tiek plaši izmantota populārajos izdevumos

2.3. Britu tabloīdi

Trešā un viszemākās kvalitātes prese ir tabloīdi. Lielbritānijā vispopulārākie tabloīdi jeb dzeltenā prese 2012.gadā bija „*The Sun*” un „*The Daily Mirror*”.⁸⁰ Šāda veida drukātie izdevumi atšķiras no citiem ar to izmēru, jo tie ir mazāki nekā standarta izmēra laikraksti. Tabloīdi no citiem izdevumiem atšķiras arī ar saturu, valodu, stilu un teksta un attēlu proporcijām. Tabloīdu laikraksti lieto sarunvalodu, kas pārsātināta ar emocionāliem, tendencioziem izteicieniem. Teikumu struktūras ir vienkāršas, teikumi ir salīdzinoši īsi, eliptiski. Tabloīdiem raksturīgi necenzētus vārdus aizstāt ar tādiem apzīmējumiem kā \$%#@*. ⁸¹ Tabloīdu rakstos minētās personas tiek dēvētas personvārdos vai iesaukās. Lai valoda būtu skanīgāka un vieglāk iegaumējama,

⁷⁹ Crindland, James. *Newspapers in the UK: An introduction*

⁸⁰ Rogers, Simon. *Digital and newspaper readerships combined: figures for major UK newspaper and magazine.*

⁸¹ Buckledee, Steve. *The UK tabloids: the Good, the Bad and the Ugly*

galvenajos virsrakstos izmanto vārdu spēles un aliterācijas.⁸² Teikumi tiek veidoti īsi un kodolīgi, tiek lietotas arī abreviatūras, lai teksts būtu pēc iespējas īsāks.⁸³ Lai piesaistītu auditorijas uzmanību, teksta proporcionāli ir daudz mazāk nekā attēlu. Attēls šajā gadījumā ir nozīmīgāks. Lielāks uzsvars ir uz attēlos redzamajām personām, to ārējo veidolu, nevis uz teksta saturu.

Tabloīdu interneta versijas nereti izmanto dažādus reklāmtrikus, loterijas biļetes ar iespēju laimēt lielo laimestu, lētu aviobiļešu reklāmas, reklāmas par to, kā ātri un vienkārši notievēt, kā arī IQ testus un spēles. Šādi reklāmtriki tiek izvietoti lapas malās, tiek izcelti ar košiem uzrakstiem un kustīgiem attēliem. Arī šis ir viens no veidiem, kā pievilināt jaunus lasītājus.

Tabloīdos visbiežāk apspriestās tēmas ir slavenību dzīve, laulības, skandāli, dēkas, šķiršanās, ārlaulības bērni, modes neveiksmes⁸⁴ Vairums rakstu ir augstāko aprindu hronikas un tiem nav nekādu faktuālu pierādījumu vai pamatojuma. Tas nozīmē, ka tabloīdi var saturēt jebkāda veida informāciju un neuzņemt atbildību par šīs informācijas patiesumu. Saskaņā ar Lielbritānijas redaktoru prakses kodeksu jeb *Editor's code of practice*, preses izdevējiem, kas publicējas Apvienotajā Karalistē, jāievēro patiesuma, precizitātes, objektivitātes, taisnīguma, godīguma un publiskās atbildības principi. Redaktoru prakses kodeksu izstrādājusi Lielbritānijas Preses sūdzību komisija jeb *Press Complaints Commission*.⁸⁵ Tabloīdi ir preses kategorija, par kuru Preses sūdzību komisija saņem visvairāk sūdzību, tāpēc bieži vien par apvainojošu un nepatiesu ziņu publicēšanu tiek uzsākti tiesas procesi pret tabloīdu laikrakstiem.

⁸² Turpat.

⁸³ Turpat.

⁸⁴ Turpat.

⁸⁵ Press Complaints Commission. *Editor's Code of Practice*. London, 2007. Pieejams: https://www.cusu.cam.ac.uk/publications/tcs/Code_Aug_2007.pdf

3.KARALISKĀS ĢIMENES LOCEKĻU ATSPoguĻojuma PRESE ANALĪZE

Bakalaura darba trešā nodaļa veltīta britu preses tekstu analīzei. Šajā nodaļā analizēti raksti, kas atspoguļo viedokļus par princeses Diānas nāvi 1997.gadā un desmit gadus pēc viņas nāves 2007.gadā; raksti, kas atspoguļo viedokļus par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām 2005.gadā un desmit gadus pēc viņu kāzām 2015.gadā; raksti, kas atspoguļo viedokļus par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskajām kāzām 2011.gadā, kā arī raksti, kas atspoguļo viedokļus par Lielbritānijas karalienes Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ svinībām 2012.gadā. Tā kā informācija par karaliskā mazuļa trendu, kas atspoguļojas gan kvalitātes, gan populārajos, gan tabloīdu laikrakstos, apkopota apakšnodaļā 1.5., tad trešajā nodaļā nav sīkāk analizēti britu preses raksti, kas atspoguļo viedokļus par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones pēcnācēju nākšanu pasaulē.

Galvenais uzsvars preses rakstu analīzē likts uz to, kādus viedokļus pauž dažādas kvalitātes un politiskās ievirzes laikraksti, runājot par notikumiem, kas saistāmi ar britu karalisko ģimeni. Īpaša uzmanība pievērsta tādiem retoriskajiem aspektiem kā valodas stils, tēlainība un stilistisko paņēmienu lietojums. Bakalaura darba autore pievērš uzmanību arī rakstu virsrakstiem un autoru argumentācijas aspektiem.

Bakalaura darba pielikumos atrodami sīkāk analizētie britu preses raksti, kuros ar krāsainu marķējumu izcelti citāti, kas iekļauti analītiskajā daļā.

3.1.Viedokļu par princeses Diānas nāvi atspoguļojums presē

Darba gaitā autore iepazinusies ar vairāk nekā 25 preses materiāliem par princeses Diānas nāvi 1997.gadā un princeses Diānas nāves desmito gada dienu 2007.gadā.

Analizējot rakstus britu presē, kas atspoguļo viedokļus par princeses Diānas nāvi 1997.gadā un desmit gadus pēc viņas nāves 2007.gadā, novērojamas būtiskas izmaiņas preses attieksmē pret princeses Diānas fenomenu un nāvi. Salīdzinot liberālo un konservatīvo kvalitātes laikrakstu rakstus 1997.gadā, pamanāma ievērojama atšķirība politiski pretēji orientēto laikrakstu rakstos. Konservatīvo kvalitātes laikrakstu attieksme

pret princesi Diānu ir drīzāk negatīva un noraidoša. Laikraksti piedēvē princesei Diānai slavenības īpašības, uzsver, ka šādas īpašības nepiedien karaliskās ģimenes locekļiem. Konservatīvajos laikrakstos atkārtojas tādi atslēgas vārdi kā *overexaggerated*, *Diana mania* un *cult*. Kvalitātes laikrakstu rakstiem, kas veltīti princeses Diānas nāvei, piemīt monarhistisks raksturs. Autori slavina monarhijas spēku, kā arī karalienes Elizabetes II noturību un stabilitāti.

Gluži pretēji viedokļi valda liberālajos kvalitātes laikrakstos 1997.gadā. Tie izsaka nožēlu par Tautas princeses jeb *people's princess* zaudējumu, slavē un novērtē princeses Diānas ieguldījumu sabiedrības labā, iesaistīšanos labdarības organizācijās, kā arī sauc princesi Diānu par mīlošu un rūpīgu māti saviem dēliem. Liberālajos laikrakstos vairākkārt atkārtojas frāzes *outpouring of grief; millions of mourners; sea of flowers; people paying tribute*, kas apzīmē lielo publikas atbalstu princesei Diānai. Laikraksti vērs uzmanību uz faktu, ka pēc princeses Diānas nāves britu sabiedrība pieredzēja tādas neparastas, britiem neraksturīgas publiskas sēru izpausmes kā skaļu raudāšanu publiskās vietās, kā arī neskaitāmo līdzjūtības vārdu izteikšanu Līdzjūtības grāmatās princesei Diānai. Liberālie kvalitātes laikraksti konsekventi lieto daudzskaitļa 1.personas vietniekvārdus *mēs, mūs, mums* jeb *we, ours* un *us*, tādējādi norādot, ka tie pauž britu sabiedrības viedokli. Vairāki liberālie kvalitātes laikraksti asi kritizē karalieni Elizabeti II, kā arī pārējos karaliskās ģimenes locekļus par novēlotu cieņas izrādīšanu princesei Diānai. Rakstos atkārtojas tādi atslēgas vārdi kā *national; collective*, kā arī *power of the people*.

1997.gada britu populārajos un tabloīdu laikrakstu virsrakstos dominē tādas frāzes kā *DIANA IS DEAD; Princess Di killed; People's Princess dead*. Populāro un tabloīdu laikrakstu virsrakstos iezīmējas tendence rakstu virsrakstus rakstīt majuskula rakstā jeb lietojot visus lielos burtus⁸⁶, kas izceļ virsrakstā pausto domu, radot dramatiskāku un šokējošāku iespaidu. Līdzīgi kā liberālie kvalitātes laikraksti, arī populārie un tabloīdu laikraksti izmanto daudzskaitļa 1.personas vietniekvārdus rakstu virsrakstos, kā arī teksta daļā, piem., *Show us you care; Where is our queen?; Speak to us ma'am*, norādot, ka britu sabiedrība kritizē karalieni Elizabeti II par cieņas neizrādīšanu princesei Diānai.

⁸⁶Akadēmiskā terminu datu bāze. Majuskula raksts. Pieejams:
<http://termini.lza.lv/term.php?term=majuskula%20raksts&list=raksts&lang=LV>

Aplūkojot 2007.gada britu preses rakstus, kas veltīti princeses Diānas nāves 10. gada dienai, var secināt, ka desmit gadu laikā viedokļi par princeses Diānas nāvi un viņas fenomenu krasi mainījušies. Visuzkrītošākās izmaiņas vērojamas liberālo laikrakstu viedokļos, ja tos salīdzina ar 1997.gada laikrakstos pausto nostāju. Tomēr arī konservatīvie kvalitātes laikraksti noskaņoti līdzīgi. 2007.gada presē liberālie un konservatīvie autori aicina pielikt punktu Diānas kultam, jo uzskata, ka desmit gadu laikā tas zaudējis aktualitāti. Laikraksti aktualizē jautājumu par to, vai sabiedrības izpausmes 1997.gadā saucamas par pārpratumu, vai tomēr tas ir jauns, neierasts veids, kā briti publiski pauž emocijas. Atsevišķi laikraksti pauž kauna izjūtu par pieredzēto 1997.gadā, atkārtojas tādi izteicieni kā *a moment of madness; national frenzy* jeb neprāts un trakums. 2007.gada konservatīvajos un liberālajos laikrakstos pārlicinoši dominē uzskats, ka priekšstats par Lielbritānijas sabiedrību lielajās sērās ir mediju radīts mīts, kas panākts ar iedarbīgu laikrakstu virsrakstu un ziņu saukļu palīdzību.

Lai gan arī konservatīvie laikraksti pauž šādu viedokli, tomēr proporcionāli liberālajos laikrakstos šāds viedoklis ir pārsvarā. Konservatīvie laikraksti princeses Diānas nāves atcerei veltījuši salīdzinoši daudz mazāk rakstu nekā liberālie laikraksti. Konservatīvie autori izvairīgāk runā par princeses Diānas nāvi, sniedzot vairāk informatīvus apskatus par princeses Diānas nāves 10.gada dienas koncertu, kuru rīkoja prinči Viljams un Harijs.

Arī populārie un tabloīdu laikraksti 2007.gada rakstos sniedz detalizētas reportāžas par princeses Diānas nāves 10.gada dienas koncertu, īpaši akcentējot, kādas slavenības uzstājās koncertā, kā bija ģērbusies sabiedrībā pazīstami cilvēki un citas nianšes par pasākuma norisi. Populārajos un tabloīdu laikrakstos plaši atspoguļota sazvērestības teoriju tēma par princesi Diānu. Laikrakstos parādās tādi virsraksti kā *Diana's secret baby* un *It was Charles*, kas informē lasītājus par viedokli, ka traģiskās nelaimes brīdī princese Diāna gaidījusi bērnu un ka princeses Diānas nāvi esot izplānojis princis Čārlzs. Šādas un līdzīgas sazvērestības teorijas, kurām nav faktuālu pierādījuma, ir bieži sastopamas populārajos un tabloīdu laikrakstos, jo šo konkrēto laikrakstu auditorijā ir pieprasījums pēc tāda veida ziņām, kas vairo laikrakstu pārdoto apjomu un sniedz labas peļņas iespējas populāro un tabloīdu laikrakstu redakcijām.

Lai uzskatāmāk demonstrētu augstāk minētos viedokļus dažādos laikrakstos, sīkākai analīzei bakalaura darba autore izvēlējusies 5 britu preses rakstus, kas veltīti šai tēmai:

- „*The Sunday Telegraph*” rakstu *The Princess is dead, long live the Queen*;
- „*The Observer*” rakstu *The Crown tarnished before our eyes*;
- „*The Guardian*” rakstu *A moment of madness?*;
- „*The Guardian*” rakstu *Whatever that strange spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here*;
- „*The Guardian*” rakstu *Live and Let Di*;
- „*The Daily Telegraph*” rakstu *Tenth anniversary of Diana’s death sparks commercial frenzy*.

Konservatīvā laikraksta „*The Daily Telegraph*” svētdienas izdevuma „*The Sunday Telegraph*” raksta *The Princess is dead, long live the Queen*⁸⁷ autors Džons Grigs (*John Grigg*) nosaukumā izmanto pārveidotu izteicienu, kura tradicionālo variantu *The King is dead, long live the King* lieto, kad jauns monarhs kāpj tronī. No vienas puses, šis virsraksts norāda uz princeses Diānas līdzvērtīgo stāvokli karaliskajā ģimenē, ka viņa tiek uzskatīta par šīs ģimenes pilnvērtīgu locekli, tomēr virsraksts sasaucas ar turpmāko raksta viedokli, ka princeses Diānas nāve neietekmē un nespēj graut monarhijas stabilitāti. Raksta virsrakstā autors lieto metonīmi *long live the Queen*, ar to vienlaikus domājot gan karalieni Elizabeti II, gan arī britu monarhiju kopumā. Virsraksta otrā daļa *long live the Queen* ir atsauce uz Lielbritānijas himnas *God save the Queen* 2. rindu *Long live our noble Queen!*⁸⁸. Izmantojot plaši atpazīstamu fragmentu no valsts himnas, Grigs uzsver monarhijas un sabiedrības kopīgās, britu nācijai piemītošās vērtības. Raksta apakšvirsrakstā Grigs lieto epitetu *proof of monarchy’s enduring strenght* (Sk.1.pielikumu), atkārtoti pasvītrojot, ka Diānas nāve nespēj ietekmēt monarhijas stabilitāti un ka šis notikums tikai apliecina monarhijas nezūdošo spēku un varenību.

Raksta ievadā autors izsaka komplimentu karalienei Elizabetei II par viņas uzrunu tautai Diānas nāves sakarā. It kā aizstāvēt Elizabeti II, Grigs raksta, ka Elizabetes II uzrunā nav bijis nekā aizskaroša un ka viņai biežāk vajadzētu runāt dzīvajā ēterā. Šis izteikums kalpo kā pretreakcija uz tolaik sabiedrībā pastāvošo neapmierinātību par karaliskās ģimenes pārāk ilgo klusēšanu pēc princeses Diānas nāves. Tālāk rakstā autors apspriež princeses Diānas kultu, saucot to par pārspīlētu – *No*

⁸⁷ Grigg, John. *The Princess is dead, long live the Queen*. The Sunday Telegraph. September 7, 1997.

⁸⁸ The Official Website of The British Monarchy. National Anthem. Pieejams: <http://www.royal.gov.uk/MonarchUK/Symbols/NationalAnthem.aspx>

human being should be made an object of worship. Love and respect, where merited – yes; worship, no – because such treatment can only be exaggerated and is unlikely to last. (Sk.1.pielikumu). Šajā izteikumā Grigs it kā netieši salīdzina Elizabeti II un Diānu, piedēvējot Elizabetei II tādas īpašības kā mīlestība un cieņa, bet Diānai – pārspīlētu pielūgsmi. Vēl vairākas reizes autors uzsver, ka stabilitāte, nosvērtība un uzticamība ir vissvarīgākās vērtības, ja esi karaliskās ģimenes loceklis, norādot, ka Diānas gadījums ir pilnīgi pretējs – *With the Princess it was the other way round.* (Sk.1.pielikumu). Autors ironizē par Diānas kultu, lietojot metaforu *modern-goddess* (Sk.1.pielikumu). Lai apzīmētu sabiedrības un mediju pārspīlēto interesi par Diānu, Grigs radījis vārdu spēli *Dianamania* (Sk.1.pielikumu) jeb Diānas mānija. Grigs uzskata, ka princesei Diānai piemita „zvaigžņu sindroms” un zvaigznei raksturīgas īpašības. Autors izmanto ironiskus izteicienus, lai pretnostatītu Diānu pārējiem karaliskās ģimenes locekļiem – *It is no fault of those other members of the royal family who do an enormous amount of good work that they lack the star quality that the Princess possessed.* (Sk.1.pielikumu). Raksta nobeiguma daļā autors pauž viedokli, ka princese Diāna nepārstāv ne republikāņus, ne anti-monarhistus, jo viņas tituls „princese” būtībā nozīmē, ka viņa pārstāv monarhistus. Turpinot šo ideju, Grigs veltījis vairākas rindkopas monarhijas slavināšanai, saucot to par institūciju, kuru apskauž un apbrīno visa pasaule (*envy of the world*) (Sk.1.pielikumu). Grigs arī pauž pārlicību, ka Diāna nekādi nav izmainījusi monarhijas tēlu un britu sabiedrību kopumā – *I believe that the true sentiment of the country is still as monarchist as ever.* (Sk.1.pielikumu). Runājot par neskaitāmajiem ziediem, ko cilvēki pēc princeses Diānas nāves nesa nolikt pie Bekingemas pils vārtiem, Grigs lieto metaforu *The mountains of flowers that have been laid at palace gates are not only tribute to an admired and loved individual: they are also tributes to an institution* (Sk.1.pielikumu), uzsverot, ka tie bijuši cieņas apliecinājums ne tikai Diānai kā personībai, bet arī monarhijai kopumā.

„*The Sunday Telegraph*” raksta pēdējā rindkopā autors salīdzina britu monarhiju ar varas pārvaldes veidu, ko pārstāv pāvests. Grigs norāda, ka, lai gan pāvesta paustās idejas nav uzskatāmas par modernām un ietekmīgām, tomēr tūkstošiem jaunu cilvēku pulcējas, lai uzklausītu viņa sakāmo – *It is also true that the Papacy is a monarchy, with universal significance and appeal. The only other is the British monarchy* (Sk.1.pielikumu), vēlreiz uzsverot, ka tieši britu monarhija ir unikāla ar savu tēlu pasaulē un nekādi notikumi to nespēs graut.

Britu kvalitātes laikraksta „*The Observer*” raksta *The Crown tarnished before our eyes*⁸⁹ virsraksts ietver sevī metaforisku domu, jo *the crown* jeb kronis ir monarhijas metonīmisks apzīmējums. Vārds *tarnished*, kas nozīmē *apsūbēt*, lietots pārnestā nozīmē, lai apzīmētu monarhijas tēla pasliktināšanos. Raksta autors izvēlējis palikt anonīms, iespējams, tāpēc, ka raksts pauž spēcīgu anti-monarhistisku nostāju un izmanto izteicienus, kas nav glaimojoši ne britu monarhijai, ne karaliskajai ģimenei. Raksta ievadā autors izsaka komplimentus par princeses Diānas brāļa grāfa Spensera runu princeses Diānas bērēs Vesminsteras abatijā, saucot to par *electrifying tribute to his dead sister – surely the most moving speech ever made at a funeral in Westminster Abbey* (Sk.2.pielikumu), netieši norādot, ka lai gan Vesminsteras abatijā bērēs notikušas arī citiem karaliskās ģimenes pārstāvjiem, kā arī Lielbritānijā ievērojamām personībām⁹⁰, nevienās citās bērēs netiek izteiktas tik emocionālas un aizkustinošas runas kā šajās. Autors uzsver, ka princeses Diānas nāve ir ietekmējusi visu Lielbritānijas sabiedrību, nenosaucot konkrētus skaitļus, bet vairākas reizes lietojot tādus izteicienus kā *an audience running into billions; millions of Britons; millions of mourners*. (Sk.2.pielikumu) Ar vārdu *billions* un *millions* atkārtojumu autors vēlas uzsvērt ievērojamu cilvēku skaitu, kuri iesaistījās, noliekot ziedus un piemiņas lietas princeses Diānas piemiņai.

Runājot par britu karalisko ģimeni, „*The Observer*” raksta autors lieto metonīmijas *the crown, the palace un the Windsors* (Sk.2.pielikumu), radot it kā atsvešinātības noskaņu attiecībā pret karalisko ģimeni. Runājot par princeses Diānas kultu, raksta *The Crown Tarnished before our eyes* autors radījis revolūcijas, jauna virziena rašanās iespaidu. Autors uzskata, ka princeses Diānas nāve izraisījusi sabiedrības saliedētību, vienotību, revolucionāru noskaņu. Autors lieto pretnostatījumu *the Crown un the people* (Sk.2.pielikumu), uzsverot, ka šajā situācijā vispārējo noskaņojumu nosaka sabiedrība, nevis monarhija – *They[the people] are now the sovereign; the Crown must follow where they lead*. (Sk.2.pielikumu). Britu sabiedrības kopība un gatavība mainīt ierastās vērtības rakstā tiek uzsvērtā vēl vairākas reizes, lietojot tādus izteicienus kā *Diana is and was a collective national property; collective*

⁸⁹The crown tarnished before our eyes. The Observer. September 7, 1997.

⁹⁰Westminster Abbey. History Royals. Pieejams: http://www.westminster-abbey.org/our-history/royals?f.Period|H=Modern&f.Period|H=Second%20World%20War&f.Century|I=21st&f.Century|I=20th&f.Century|I=19th&f.Century|I=18th&f.Royal_Events|J=Funeral&f.Royal_Events|J=Wedding&start_rank=11.

response; new democratic spirit; revolution in British life; hurricane of demands for intimacy; democratic demand for voice; demand for wholesale change; (Sk.2.pielikumu). Raksta autors sauc Diānu par nācijas kopīpašumu, tiek uzsvērtā sabiedrības kolektīva nepieciešamība pēc atklātības, pārmaiņām britu aizspriedumainajā sabiedrībā un pēc pārmaiņām kopumā. „*The Observer*” rakstā britu monarhija tiek atainota kā vāja un grūstoša institūcija, un tiek uzsvērts, ka sabiedrība, kas reiz bijusi monarhijas nozīmīgākais atbalsts, nu savas domas ir mainījusi. Lai pastiprinātu šo izjūtu, autors lieto izvērstu metaforu, kur centrālais tēls ir vētra – *hurricane of demands* (Sk.2.pielikumu) un *thunderous response* (Sk.2.pielikumu). Raksta autors pretnostāī princeses Diānas atbalstītājus un karalisko ģimeni, izmantojot tādus spilgtus epitetus kā *spontaneous applause* (Sk.2.pielikumu), runājot par publikas sajūsmu pēc grāfa Spensera runas Diānas bērēs, un *silent Royal family*, runājot par karaliskās ģimenes locekļiem. (Sk.2.pielikumu).

Salīdzinot konservatīvā laikraksta „*The Daily Telegraph*” svētdienas izdevuma „*The Sunday Telegraph*” rakstu *The Princess is dead, long live the Queen* un liberālā laikraksta „*The Guardian*” svētdienas pielikuma „*The Observer*” rakstu *The Crown Tarnished before our eyes*, var secināt, ka abi Diānas nāvei veltītie raksti izmanto iedarbīgu valodu, kas bagāta ar valodas stilistiskajiem paņēmieniem. Arī rakstu virsraksti veidoti ļoti prasmīgi, skaidri norādot uz rakstos pausto kopējo noskaņu. „*The Observer*” rakstu caurstrāvo viedoklis, ka pēc princeses Diānas nāves monarhija ir raksturojama kā vāja, nespējīga un sadrumstalota institūcija, tomēr, šie izteicieni tiek raidīti nevis monarhijas, bet konkrēti karaliskās ģimenes virzienā. Turpretim, „*The Sunday Telegraph*” raksta autors Grigs jau raksta apakšvirsrakstā uzsver, ka šie notikumi tikai apstiprinājuši monarhijas nezūdošo spēku.

„*The Observer*” raksta autors lieto anti-monarhistiskus izteicienus attiecībā pret karalisko ģimeni, karalieni un princi Čārlzu. „*The Observer*” rakstā princis Čārlzs viena teikuma ietvaros kritizēts par attiecībām ar Kamillu Pārkeri Boulzu, apšaubītas viņa spējas būt par Lielbritānijas karali, kā arī Čārlzs tiek metaforiski nosaukts par princeses Diānas traģiskās nāves arhitektu – *Charles himself, with any plans for marriage to his long-time lover Camilla Parker Bowles now doomed if he wants to inherit the throne, and seen by many as the architect of Diana’s tragic death, is too compromised a figure to make kingship work, even if he wanted to.*(Sk.2.pielikumu) „*The Sunday Telegraph*” izmanto līdzīgus paņēmienus, runājot par britu sabiedrības neierasto

reakciju, kad traģiski gāja bojā princese Diāna. Grigs cenšas skaidrot sabiedrības reakciju, saucot to par kolektīvu psiholoģisku stāvokli jeb *collective state of mind* (Sk.2.pielikumu), ko veidojuši masu mediji. Grigs radījis priekšstatu par Diānas kultu jeb *quasi-religious cult* (Sk.2.pielikumu), kas rakstā pieminēts atkārtoti. Runājot par Diānas pielūgsmi, Grigs norāda, ka kults ir gaistoša, īslaicīga parādība – *[cult is] unlikely to last.*(Sk.2.pielikumu).

2007.gadā britu liberālais kvalitātes laikraksts „*The Guardian*” veltījis rakstu sēriju princeses Diānas nāves 10.gada dienai. Viens no „*The Guardian*” žurnālistiem Džonatans Frīdlends (*Jonathan Freedland*) 1997.gada notikumus jau raksta virsrakstā dēvē par ārprāta mirkli jeb *A moment of madness?*⁹¹ Frīdlenda prāt, notikumi, kas saistāmi ar princeses Diānas nāvi 1997.gadā, pēc desmit gadiem šķiet it kā notikuši citā laikmetā. Autors lieto salīdzinājumu *Today, that feels like another era.* (Sk.3.pielikumu). Tālāk rakstā autors uzdod retorisku jautājumu: *So was that week of high emotion a bizarre lapse – or something far more significant?* (Sk.3.pielikumu), tādējādi vedinot lasītāju domāt, vai britu sabiedrībai tik neierastās emocionālās izpausmes 1997.gadā bija dīvainā kļūda, vai tomēr tas veicinājis kādas izmaiņas britu domāšanā.

Raksta ievadā Frīdlends sabiedrības izpausmes 1997.gadā sauc par apkaunojošām atmiņām, kolektīvu ārprāta mirkli, kas pirms desmit gadiem bija pārņēmis sabiedrību uz vienu nedēļu. Frīdlends lieto daudzskaitļa pirmo personu – *we cringe to think of it. It is our collective moment of madness, a week when somehow we lost our grip. A decade on, we look back and wonder what came over us.* (Sk.3.pielikumu), tādējādi radot iespaidu par visas sabiedrības viedokli. Tālāk rakstā Frīdlends nonāk pretrunā ar savu iepriekš teikto. Ievadā viņš atzīst, ka 1997.gadā britu sabiedrību pāršalca „trakuma vilnis”, tomēr vēlāk tekstā Frīdlends raksta, ka tikai neliela daļa britu sabiedrības sēroja – *There were some who felt that way at the time, but they were the minority.* (Sk.3.pielikumu). Frīdlends uzsver 1997.gada notikumu negatīvās puses, sakot, ka britu sabiedrība presē tika padarīta par vienpartejisku sabiedrību jeb *one-party state* (Sk.3.pielikumu), tomēr, Frīdlenda prāt, sabiedrības vienotība esot bijusi piespiedu, mākslīgi radīta – *such was the coercive nature of the public reaction.*(Sk.3.pielikumu). Raksta gaitā Frīdlends cenšas atbildēt uz jautājumu,

⁹¹ Freedland, Jonathan. A moment of Madness? The Guardian. August 13, 2007. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2007/aug/13/britishidentity.monarchy>

vai nācijas atmiņas par notikumiem 1997.gadā ir patiesas vai tomēr neīstas un mediju mākslīgi radītas— *But which memory is right?*(Sk.3.pielikumu). Frīdlends lieto uzskaitījumu, lai uzsvērtu, viņaprāt, sabiedrības pārspīlēto uzvedību nedēļā, kad bojā gāja princese Diāna – *Did that week of 10-hour queues to sign condolence books, of Elton John singing in Westminster Abbey, of a hearse heading up the M1, its windscreen obscured by bouquets hurled from motorway bridges – was all of that some bizarre lapse, a national psychotic episode?*(Sk.3.pielikumu).

Tālāk rakstā Frīdlends apšaubā princeses Diānas kā nācijās parauga un ikonas nozīmību, apšaubā to, ka mūsdienu jaunajai paaudzei Diānas personība kaut ko nozīmētu. Autors norāda, ka mūsdienās princese Diāna ir interesanta vidusmēra sabiedrībai, kas lasa tabloīdu presi – *Only the Daily Express with its near-daily diet of Fayed-fuelled conspiracy theories, maintains the flame – sorry indictment in itself.* (Sk.3.pielikumu) Autors arī uzsver, ka cilvēkus neinteresē princeses Diānas ieguldījums sabiedrības labā, bet gan sazvērestības teorijas par viņas traģiskajiem nāves apstākļiem un privātās dzīves niansēm. Frīdlends pielīdzina princeses Diānas slavu īpašībām, kas raksturīgas tabloīdu preseī – *Diana's fame rested in part on novelty: millions waited to see her latest hemline, haircut or lover. Now that she is dead, there is nothing new to see.* (Sk.3.pielikumu). Frīdlends salīdzina princesi Diānu ar tādām pasaules zvaigznēm kā Merilina Monro un Elviss Preslijs, sakot, ka Diāna aiz sevis nav atstājusi neko būtisku un paliekošu kā filmas vai dziesmas.

Frīdlends salīdzina princesi Diānu ar televīzijas seriālu zvaigzni – *she was for 17 years the star of compelling soap opera. They grieved but then they moved on – to new soaps, new celebrities, new heroines.*(Sk.3.pielikumu). Frīdlends princeses Diānas kultu dēvē par pārejošu, īslaicīgu parādību, autors ironizē, ka princesei Diānai veltītā strūklaka Kensingtona parkā ir precīzs simbols viņas dzīvības gājumam – *The Diana memorial fountain in Kensington Gardens took seven years to arrive – only to be closed a matter of months later when it turned into a mudslide.* (Sk.3.pielikumu). Frīdlends tēlaini, ļoti sarkastiski izsakās par princeses Diānas dzīvi, norādot, ka arī tā no ūdens strūklakas pārtapa dubļu nogrūvumā. Frīdlenda prāt, tāds ūdens elements kā strūklaka precīzi simbolizē princesi Diānu kā personību, jo ūdens figūra salīdzinājumā ar lielu parku vai milzīgu koncertzāli, veltītu kādai personībai, nešķiet kaut kas stabils, paliekošs vai taustāms, drīzāk trausls un netverams. Kopumā „*The Guardian*” autora

Frīdlanda rakstā ir vairāki pavirši vispārinājumi. Lai gan Frīdlands pārstāv britu kvalitātes laikrakstu, rakstam trūkst pamatotas argumentācijas un pierādījumu.

Līdzīgu viedokli pauž cita „*The Guardian*” autore Polija Toinbija (*Polly Toinby*), kura princeses Diānas nāves desmitajai gada dienai veltījusi divus rakstus. Toinbijas raksta *Whatever that strange spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here*⁹² nosaukums ietver sevī apvērsto epitetu *that strange spasm of public anguish*, kas veidots no diviem lietvārdiem, kas savienoti ar frāzi *of*.⁹³ Toinbijas prāt, 1997.gada britu sabiedrības reakcija uz princeses Diānas nāvi bija kā pārejoša sāpju lēkme. Toinbija savā raksta virsrakstā izmanto atsauci uz Londonas bīskapa vārdiem dievkalpojumā 2007.gadā, kas veltīts princeses Diānas nāves desmitajai gada dienai – *Let it end here*.(Sk.4.pielikumu). Tālāk rakstā „*The Guardian*” autore šo epitetu papildina ar tādām frāzēm kā *strange wailing* un *teddy-bear hugging* (Sk.4.pielikumu), tādējādi spilgtāk raksturojot sabiedrības emociju izpausmes 1997.gadā. Toinbija retoriski jautā – *Did Diana change the nation’s relationship with its monarchy?*(Sk.4.pielikumu). Līdzīgi kā otrs „*The Guardian*” autors Frīdlands, arī Toinbija atsaucas uz filmu „Karaliene” (*The Queen*), sakot, ka viņasprāt, Helena Mirena (*Hellen Mirren*) galvenajā lomā ir vairāk spējusi mainīt sabiedrības attieksmi pret monarhiju nekā princese Diāna.

Runājot par karalisko ģimeni, Toinbija lieto trāpīgu, ironisku, bet karaliskajai ģimenei neglaimojošu metaforu – *Yesterday the real Queen, her consort and her heir wore lemon sucking expressions*.(Sk.4.pielikumu). Arī turpmāk rakstā autore sarkastiski izsakās par karalisko ģimeni. Toinbija divas reizes lieto metonīmiju, kas apzīmē karalisko ģimeni – *the monarchy* (Sk.4.pielikumu) un *the crown* (Sk.4.pielikumu), tādējādi radot priekšstatu par karalisko ģimeni un monarhiju kā no sabiedrības atsvešinātu institūciju.

Toinbijas rakstu caurstrāvo ideja par mediju radītu un izplatītu mītu par sērās vienoto britu sabiedrību – *Cameras often lied as they focused exclusively on the weepers who cried on cue. A myth was created that the whole country had gone mad*. (Sk.4.pielikumu). Tāpat kā Frīdlands, arī Toinbija pievēršas jautājumam par Diānas

⁹²Toynbee, Polly. *Whatever that strange spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here*. *The Guardian*. September 1, 2007. Pieejams:

<http://www.theguardian.com/uk/2007/sep/01/monarchy.topstories3>

⁹³Smochin, Olga. *The Epithet and Its Classification*. Pieejams:

<http://www.scribd.com/doc/112323903/The-Epithet-and-Its-Classification#scribd>

ieguldījumu sabiedrības un cilvēces labā – *Diana cult is at last over. What was her legacy?* (Sk.4.pielikumu). Ar šo ironiski retorisko jautājumu Toinbija norāda, ka princeses Diānas darbība nav bijusi ievēribas cienīga. Tāpat kā Frīdlends, Toinbija salīdzina Diānu ar citām pasaulē zināmām ikonām un pauž viedokli, ka princese Diāna nav uzskatāma par pasaules ikonu, bet gan tabloīdu zvaigzni, kuras nozīme ir ievērojami pārspīlēta – *saint of celebrity, people's princess up in the firmament with the Mother Theresa and Marilyn Monroe*. (Sk.4.pielikumu). Kopējā raksta noskaņa ir sarkastiska, dzēlīgi ironiska. Toinbija cenšas veidot priekšstatu par mītu par lielajām sērām Lielbritānijā 1997.gadā, kā arī vājināt princeses Diānas pasaules ikonas nozīmi.

Otrs Polijas Toinbijas raksts, kas veltīts Diānas nāves desmitajai gada dienai ir *Live and Let Di*.⁹⁴ Raksta virsraksts ir vārdu spēle⁹⁵ un alūzija⁹⁶ jeb atsauce uz britu grupas *The Beatles* mūziķa Pola Makartnija (*Paul McCartney*) dziesmu *Live and Let Die* (1973)⁹⁷ jeb tulk. „Dzīvo tālāk un ļauj mirt”. Toinbija veiksmīgi izmantojusi atpazīstamo dziesmas nosaukumu, pārveidojot to par *Live and Let Di* (Sk.5.pielikumu) jeb tulk. Dzīvo tālāk un palaid vaļā Diānu. Lai saglabātu to pašu zilbju skaitu, kas ir dziesmas nosaukumam *Live and Let Die*, Toinbija lieto princeses Diānas vārda abreviatūru *Di* (Sk.5.pielikumu), kas ir vārds kādā Diānu mēdz dēvēt tabloīdu laikraksti, kuriem ļoti raksturīgi slavenības saukt familiārās, īsās iesaukās.⁹⁸

Līdzīgi kā otrā Toinbijas rakstā par šo tēmu, arī rakstā *Live and Let Di* valoda pārpilna ar ironiskiem izteicieniem un bagātīgiem tēlainās izteiksmes līdzekļiem. Toinbija uzdod ironisku jautājumu – *What is being celebrated?* Atbildot uz jautājumu, autore veidojusi ironisku vārdu sablīvējumu ar negatīvu konotāciju – *The bulimic life of a sad neurotic who was abandoned by her mother to a hopeless father and a step-mother from hell. Far too young and silly, she made the awful decision to marry a much older, selfish Prince who was under instruction to deliver the requisite heir and a spare*. (Sk.5.pielikumu). Toinbija hiperbolizē princeses Diānas traģisko dzīvi un nāvi.

⁹⁴ Toynebee, Polly. Live and let Di. The Guardian. April 27, 2007. Pieejams: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2007/apr/27/liveandletdie>

⁹⁵ Encyclopedia Britannica. Pun. Word Play. Pieejams: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/483401/pun>

⁹⁶ Encyclopedia Britannica. Allusion. Pieejams: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/16658/allusion>

⁹⁷ Live and Let Die Recognized For Over 4 Million Performances In The USA. *October 16, 2012*.

Pieejams: http://www.bmi.com/news/entry/live_and_let_die_recognized_for_over_4_million_performances_in_the_usa

⁹⁸ Buckledee, Steve. The UK tabloids: the Good, the Bad and the Ugly. Presentation. University of Cagliari. 2012.

Autore ironizē, ka pēc desmit gadiem karaliskā ģimene beidzot jūtas atvieglota un norāda, ka princese Diāna un viņas publiskās darbības bijis kā aprūtinājums visai ģimenei – *The royals must ask themselves daily where Diana would be at 46, in what trouble, giving what interviews, spending what fortunes on grooming, with more men of the Dodi and James Hewitt variety?* (Sk.5.pielikumu).

Raksta noslēgumā Toimbija lieto idiomu *Diana nearly cooked monarchy's goose* (Sk.5.pielikumu). Idiomai *to cook somebody's goose* nozīme ir izjaukt kāda plānus izredzes.⁹⁹ Toimbijas lietotā idioma ir nedaudz modificēta, tai pievienots apstākļa vārds *nearly* jeb gandrīz. Toimbija runā par karaliskās ģimenes spēju saglabāt stāju, stabilitāti, stingrību un neļauties sabiedrības emocionālajam spiedienam – *though it would have been a constitutional irony if the crown had fallen over a public spasm of celebrity worship* (Sk.5.pielikumu).

Konservatīvā kvalitātes laikraksta „*The Daily Telegraph*” autori Kriss Heistingss (*Chris Hastings*) un Beta Džounsa (*Beth Jones*) raksta *Tenth anniversary of Diana's death sparks commercial frenzy*¹⁰⁰ virsrakstā lieto metaforu *death sparks commercial frenzy* (Sk.6.pielikumu), uzsverot princeses Diānas nāves desmitās gada dienas komerciālo pusi. Raksta ievadā autori lieto spilgtu apvērsto epitetu *most astonishing outpouring of public grief* (Sk.6.pielikumu), runājot par sabiedrības reakciju uz princeses Diānas traģisko nāvi 1997.gadā. Autori uzsver, ka jau 1997.gadā uzņēmēji, tostarp mediji, izmantoja šo notikumu peļņas nolūkiem. Desmit gadus pēc Diānas nāves Lielbritānija piedzīvo otro komerciālo vilni. Autori lieto metaforu *a second, commercial wave of remembrance is swelling*. (Sk.6.pielikumu) Tālāk rakstā Heistingss un Džounsa min konkrētus komercijas piemērus – *Souvenirs from the Royal Mint, a surprise exhibit at Madame Tussaud's, a host of television programmes and no fewer than 14 commemorative books* (Sk.6.pielikumu). Autori rakstā uzskaita vēl vairākus citus komerciālus pasākumus, kas saistāmi ar princeses Diānas nāves desmito gada dienu. Autori pretnostatī princes Diānas tēlu pirms viņa kļuva par britu karaliskās ģimenes locekli un jau tad, kad viņa bija ieguvusi sabiedrības uzticību kā tautas princese

⁹⁹Oxford Dictionaries. To cook someone's goose. Pieejams:

<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/cook-someone%27s-goose>

¹⁰⁰Jones, Beth, Hastings, Chris. Tenth anniversary of Diana's death sparks commercial frenzy. The Daily Telegraph. April 29, 2007. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1550009/Tenth-anniversary-of-Dianas-death-sparks-commercial-frenzy.html>

(The People's Princess) – how this unsophisticated girl turned herself into such a remarkable world figure. (Sk.6.pielikumu).

Raksta nobeigumā autori netieši norāda, ka karaliskā ģimene šajā komerciālajā vīlnī nepiedalās – *There will be no official stamps or coins* (Sk.6.pielikumu). Autori lieto vārdu savienojumu *official stamps or coins*, kas apzīmē britu karalisko ģimeni. Būtiski, ka teikums veidots ciešamajā kārtā¹⁰¹, jo teikums paskaidro, ka karaliskā ģimene neveiks nekādas darbības princeses Diānas desmitās nāves gada dienas sakarā, tomēr tieši netiek nosaukta neviena persona, kas noņem atbildību no raksta autoriem un neaizskar karalisko ģimeni.

3.2. Viedokļu par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām atspoguļojums presē

Darba gaitā autore iepazinusies ar vairāk nekā 15 preses materiāliem par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām. Analizējot rakstus britu presē, kas atspoguļo viedokļus par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām 2005.gadā un desmit gadus pēc kāzām 2015.gadā, novērojamas izmaiņas preses attieksmē pret princi Čārlzu un viņa otro sievu. Ja salīdzina liberālo un konservatīvo kvalitātes laikrakstu rakstus 2005.gadā, liberālo laikrakstu attieksme kopumā ir vairāk negatīva. Laikraksti dēvē prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas savienību par neveiksmīgu un norāda uz nepilnībām kāzu plānošanā. Šajā sakarā liberālajos laikrakstos bieži parādās atslēgas vārdi *mistake* un *failure*. Sevišķu neizpratni rada fakts, ka karaliskās ģimenes loceklis, potenciālais Lielbritānijas karalis laulājas civilā kārtā, turklāt ar šķirtu sievieti. Aktuāls ir jautājums par Kamillas Pārkeres Boulzas titulu gadījumā, ja princis Čārlzs kļūs par nākamo Lielbritānijas karali. Liberālie laikraksti diskutē vai prinča Čārlza otrā sieva jātitulē kā *The Queen consort* vai *The Princess Consort*. Liberālajos kvalitātes laikrakstos dominē tādi atslēgas vārdi kā *30-years love affair; wedding of 2 old divorcees*. Konservatīvo kvalitātes laikrakstu attieksme 2005.gadā ir pozitīva, tomēr sliecas būt vairāk neitrāla, jo rakstos atspoguļotajām ziņām par pāra kāzām ir informatīvs raksturs, no rakstu autoru puses netiek izteikta nekāda kritika attiecībā uz princi Čārlzu un Kamillu Pārkeri Boulzu.

¹⁰¹Dictionary. Reference. Passive voice. Pieejams: <http://dictionary.reference.com/browse/passive+voice>

10 gadus pēc pāra kāzām ievērojami mainījusies gan liberālo, gan konservatīvo kvalitātes laikrakstu nostāja. Liberālajos laikrakstos joprojām aktuāls ir diskutablais jautājums par prinča Čārlza pilnvarām būt par Lielbritānijas nākamo karali, ņemot vērā, ka princis Čārlzs laulājies civilā kārtā, nevis anglikāņu baznīcā. Dažkārt liberālie laikraksti joprojām atminas Kamillu Pārkeri Boulzu kā sievieti, kas izjauca prinča Čārlza un princeses Diānas laulību jeb *the other woman*. Tomēr vairumā no liberālajiem un konservatīvajiem rakstiem attieksme pret pāri kļuvusi pozitīvāka. Gan konservatīvajos, gan liberālajos laikrakstos tiek uzsvērtā Kamillas Pārkeres Boulzas darbība labdarības organizācijās un atbildīga karalisko pienākumu pildīšana. Gan konservatīvie, gan liberālie laikraksti norāda, ka karaliene Elizabete II beidzot atzīst prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas savienību. Vairumā rakstos parādās izteicieni *Queen's approval* un *full acceptance by the Queen*.

2005.gada tabloīdi un populārie laikraksti koncentrējas uz prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu atspoguļošanu, informējot lasītājus par jaunā pāra un viesu apģērbu izvēli, ceremonijas vietu, norisi, neizrādot sevišķu noraidījumu pret pāri. Ar atslēgas vārdiem *longtime love* un *finally husband and wife* tiek uzsvērts, ka pāra jau gadiem ilgušās romantiskās attiecības beidzot var saukt par oficiālām. Atskatoties uz prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām pirms 10 gadiem, 2015.gada tabloīdu un populāro laikrakstu rakstos, līdzīgi kā kvalitātes laikrakstos, tiek uzsvērtā pāra un karalienes Elizabetes II attiecību uzlabošanās un vairākas reizes rakstu autori min, ka Elizabete II atzinusi pāra savienību. Tabloīdos un populārajos laikrakstos dominē atslēgas frāzes *patroness of charity; My darling wife; True happiness at last; fully accepted by the Queen*.

Visu veidu laikraksti norāda, ka arī sabiedrības attieksme desmit gadu laikā ir mainījusies. Tie atsaucas uz *YouGov* iedzīvotāju aptaujām, kurās sabiedrībai tiek jautāts, vai Kamilla Pārkerē Boulza būtu jātitulē kā karaliene, ja princis Čārlzs kļūtu par karali. Aptaujas rezultāti uzrāda, ka vairāk kā 50% aptaujāto nākotnē redz Kamillu Pārkeri Boulzu kā Lielbritānijas karalieni¹⁰²

Lai uzskatāmāk demonstrētu augstāk minētos viedokļus dažādos laikrakstos, sīkākai analīzei bakalaura darba autore izvēlējusies 3 britu preses rakstus, kas veltīti šai tēmai:

¹⁰² YouGov research. Camilla can become 'Queen', say public. April, 2015. Pieejams: <https://yougov.co.uk/news/2014/06/10/Camilla-can-become-Queen/>

- „*The Guardian*” 2005.gada rakstu *Queen decides to stay away from Charles and Camilla’s register office wedding*;
- „*The Daily Telegraph*” 2010.gada rakstu *Camilla has won us over, and deserves to become Queen*;
- „*The Daily Mail*” rakstu *Still in love 10 years on: Charles and Camilla mark a decade of marriage with intimate photo taken at Birkhall*.

Liberālā kvalitātes laikraksta „*The Guardian*” autors Kolins Blekstoks (*Colin Blackstock*) vērs uzmanību uz karalienes Elizabetes II izvēli nepiedalīties dēla prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas civilo kāzu ceremonijā. Rakstā *Queen decides to stay away from Charles and Camilla’s register office wedding*¹⁰³ autors atsaucas uz Bekingemas pils oficiālo paziņojumu, kurā pils pārstāvis skaidro, ka Elizabete II ceremonijā nepiedalīsies, jo uzskata, ka princis Čārlzs un Kamilla Pārkere Boulza vēlas, lai ceremonija ir atturīga – *The Queen will not be attending the civil ceremony because she is aware that the prince and Mrs Parker Bowles wanted to keep the occasion low-key*. (Sk.7.pielikumu). „*The Guardian*” autors uzskata, ka šim skaidrojuma nav pamatojuma, ka tas drīzāk norāda uz Elizabetes II noraidīto attieksmi pret šīm precībām un savu principu pārkāpšanu, gadījumā, ja Elizabete II piedalītos un izrādītu atbalstu savam dēlam civilajās kāzās – *However, the announcement that the Queen was aware the couple wanted to keep the wedding low-key will give credence to claims of a snub*. (Sk.7.pielikumu). Apvienojot sarunvalodas izteicienus *low-key; a snub* ar formālo izteicienu *to give credence to*, autors panāk ironisku nokrāsu.

Blekstoks norāda, ka prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu plānošana nav noritējusi veiksmīgi – *The wedding has lurched from mistake to mistake since the couple announced their engagement on February 10*. (Sk.7.pielikumu). Pirmkārt, karaliene Elizabete II paziņo par nepiedalīšanos civilajā kāzu ceremonijā, otrkārt, kā Blekstoks norāda, ielānotā ceremoniju vieta Vindzoras pils bija jānomaina pret citu vietu, jo pretējā gadījumā Vindzoru pils uz trīs gadiem būtu jāatver kā publiska civilo precību vieta. Kopumā autora viedoklis par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām ir vairāk noraidošs. Autors cenšas atspoguļot civilo

¹⁰³Blackstock, Colin. Queen decides to stay away from Charles and Camilla’s register office wedding. February 23, 2005. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2005/feb/23/monarchy.colinblackstock>

kāzu plānošanas negatīvās puses, lai gan autora retorikā un tonī nav saskatāmas aizskarošas vai apvainojošas iezīmes.

Britu konservatīvais kvalitātes laikraksts „*The Daily Telegraph*” rakstā *Camilla has won us over, and deserves to become Queen*¹⁰⁴ atskatās uz prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzām 8.aprīlī pirms desmit gadiem. Raksta ievadā autore Penija Džunora (*Penny Junor*) raksturo attieksmi sabiedrībā pret Kamillu Pārkeri Boulzu pirms desmit gadiem ar vārdiem – [*she*] *had surely been one of the most hated women in Britain*.(Sk.8.pielikumu) Lai vairāk paspilgtinātu sabiedrības toreizējo priekšstatu par Kamillu Pārkeri Boulzu, autore izmanto labi pazīstamas frāzes no princeses Diānas atklātās *BBC Panorama* intervijas 1995.gadā – *the third person in the marriage; a bit crowded*¹⁰⁵. Tālāk rakstā autore pretnostatī sabiedrības viedokli par Kamillu Pārkeri Boulzu un Princi Čārlzu kā pāri pirms desmit gadiem un 2015.gadā. Džunora atsaucas uz iedzīvotāju aptauju par prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas desmito kāzu gada dienu, kura atklāj, ka vairāk kā puse jeb 53% Lielbritānijas aptaujāto iedzīvotāju uzskata, ka Kamillai Pārkeri Boulzai būtu jāklūst par *The Queen Consort*¹⁰⁶ jeb karalieni, ja Princis Čārlzs kļūs par Lielbritānijas karali.¹⁰⁷ Raksta autore gan norāda, ka, lai arī sabiedrība ir pretimnākoša, karaļnams jau apstiprinājis, ka kļūstot par Lielbritānijas karaļa dzīvesbiedri, Kamilla Pārkeri Boulza tiks dēvēta par princesi jeb *The Princess Consort – when the time came, she would be known as The Princess Consort*.(Sk.8.pielikumu). Džunoras prāt, sabiedrības attieksme par monarhijas tradīcijām ir mainījusies, aptauja pierāda, ka mūsdienu sabiedrība ir gatava pieņemt neierasto, netradicionālo, kas pirms vairākām desmitgadēm likās neiedomājami, kā piemēram, karaliskās ģimenes locekļu kāzas, kas tiek noslēgtas bez anglikāņu baznīcas ceremonijas vai karaliskās ģimenes locekļa, kurš pretendē uz Lielbritānijas karaļa titulu, otrreizējas precības, turklāt ar šķirteni.

Džunora salīdzina sabiedrības interesi par karaliskajām kāzām 1981.gadā un 2005.gadā. Runājot par prinča Čārlza un princeses Diānas kāzām autore lieto frāzi *hundreds of people* (Sk.8.pielikumu) jeb simtiem ļaužu, bet runājot par prinča Čārlza

¹⁰⁴Junor, Penny. Camilla has won us over, and deserves to become Queen. The Daily Telegraph. April 8, 2015. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/theroyalfamily/11520812/Camilla-has-won-us-over-and-deserves-to-become-Queen.html>

¹⁰⁵ BBC1 Panorama interview with the Princess of Wales. Transcript. 1995. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/special/politics97/diana/panorama.html>

¹⁰⁶ The Free Dictionary. Queen Consort. Pieejams: <http://www.thefreedictionary.com/queen+consort>

¹⁰⁷ YouGov research. Camilla can become 'Queen', say public. April, 2015. Pieejams: <https://yougov.co.uk/news/2014/06/10/Camilla-can-become-Queen/>

otrajām laulībām – *smattering of people* (Sk.8.pielikumu) jeb saujiņa ļaužu. Tomēr tālāk rakstā autore norāda, ka, lai gan sākotnēji sabiedrības attieksme bijusi vienaldzīga, drīz vien pieplūduši cilvēku pūļi, kas priecīgi savā starpā tērzējuši – *crowds of people chattering excitedly to one another* (Sk.8.pielikumu). Džunora uzsver, ka sabiedrības attieksmē pret prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas precībām novērojamas izmaiņas. Sākotnēji tā bija noraidoša, vēlāk izpaudās kā vienaldzība, tomēr prinča Čārlza un viņa otrās sievas kāzu dienā sabiedrības attieksme sliecās būt vairāk pozitīva un pretimnākoša.

Džunora salīdzina princi Čārlzu attiecībās ar princesi Diānu un attiecībās ar Kamillu Pārkeri Boulzu, apgalvojot, ka princis Čārlzs šajās laulībās ir daudz laimīgāks, nosvērtāks un pārliecinātāks par sevi, kas apliecina autores pozitīvo attieksmi pret Kamillu Pārkeri Boulzu – *He is happier, more relaxed and more confident than ever before.* (Sk.8.pielikumu). Džunora lieto izvērstu saules un ēnas metaforu – *She has given a much-needed boost to his profile, allowing him to shine, while never threatening to overshadow him* (Sk.8.pielikumu), kas veido atsauci uz princeses Diānas BBC Panorama interviju 1995.gadā, kurā viņa skaidro, ka viens no iemesliem, kāpēc izira viņas un prinča Čārlza laulība, bija mediju un sabiedrības pārlieku lielā interese par princesi Diānu, kas aizēnoja princi Čārlzu.

Raksta nobeigumā autore atgriežas pie diskutablā jautājuma par Kamillas Pārkeres Boulzas titulu brīdī, kad būs pienākusi prinča Čārlza kārta kļūt par Lielbritānijas karali. Autore norāda, ka šādā gadījumā prinča Čārlza sievai būtu jāsaucas par karalieni, ko apstiprina Džunoras pretimnākošā attieksme – *it would only be fitting that she becomes his Queen too.* (Sk.8.pielikumu).

Britu populārā laikraksta „The Daily Mail” raksts *Still in love 10 years on: Charles and Camilla mark a decade of marriage with intimate photo taken at Birkhall*¹⁰⁸ veltīts prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu desmitajai gada dienai 2015.gada 9.aprīlī. Raksta autore Ruta Stailza (*Ruth Styles*) pāri raksturo kā laimīgi precētu pāri, kas nesteidzīgā gaisotnē lauku mājās atzīmē savu kāzu gada dienu un rada iespaidu par ilgi precētu pāri, lai gan pāris precējies tikai 10 gadus – *Chatting happily and smiling during a peaceful walk in the grounds of their Scottish country home,*

¹⁰⁸ Styles, Ruth. Still in love 10 years on: Charles and Camilla mark a decade of marriage with intimate photo taken at Birkhall. The Daily Mail. April 9, 2015. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-3031588/Still-love-10-years-Charles-Camilla-mark-decade-marriage-intimate-photo-taken-Birkhall.html>

they could be any long married couple enjoying the stroll (Sk.9.pielikumu). Raksturīgi populārajiem un tabloīdu laikrakstiem, autore detalizēti apraksta pāra ārieni, pieminot, kāda zīmola apģērbos desmitajā gada dienā tērpies pāris – *Charles wears a country coat made from Inveravon Estate Tweed and a matching hat by Lock & Co, while Camilla sports a hat by the same firm and coat by Moncler*. (Sk.9.pielikumu)

Turpinājumā Stailza atskatās uz pāra kāzām 2005.gadā, kad gan jauno pāri, gan presi māca šaubas, vai sabiedrības reakcija pret šīm laulībām nebūs noraidoša, tomēr autore uzsver, ka, lai gan tika prognozēta pāra izsvilpšana un publikas negatīva attieksme, ceremonija noritēja veiksmīgi. Stailza lieto idiomu *the ceremony went off without a hitch*¹⁰⁹ (Sk.9.pielikumu), lai uzsvērtu, ka pāra kāzās viss noritēja bez starpgadījumiem. Stailza uzsver, ka ienākot karaliskajā ģimenē, desmit gadu laikā Kamillas Pārkeres Boulzas loma radikāli mainījusies un arī sabiedrība spēj uztvert viņu nevis kā prinča Čārlza mīļāko, bet kā pilntiesīgu karaliskās ģimenes locekli. Autore atsaucas uz *YouGov* veikto aptauju prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas desmitajā kāzu gada dienā, kurā vairāk kā 50% aptaujāto atzina, ka nākotnē redz Kamillu Pārkeri Boulzu kā Lielbritānijas karalieni¹¹⁰ – *[Camilla Parker Bowles] has become an integral part of the Royal Family – and would be cheerfully accepted as Charles' queen by 50 per cent of Britons* (Sk.9.pielikumu), kas apliecina, ka desmit gadu laikā sabiedrība mainījusi savas domas par prinča Čārlza dzīvesbiedri uz pozitīvo pusi. Autore pauž arī savu personisko atbalstu princim Čārlzam un Kamillai Pārkeri Boulzai, lietojot vārdu savienojumu *Charles' queen*. Stailza norāda uz Kamillas Pārkeres Boulzas statusa dramatisko izaugsmi – *One minute she was a mistress and then she was and HRH* (Sk.9.pielikumu).

Lai gan rakstā princeses Diānas vārds netiek pieminēts, rodas iespaids, ka autore pretnostatī šīs divas sievietes – Kamillu Pārkeri Boulzu un princesi Diānu, uzsverot Kamillas Pārkeres Boulzas aktīvu iesaistīšanos vairākās labdarības organizācijās, ar ko kādreiz viena no pirmajām no karaliskās ģimenes aizsāka nodarboties princese Diāna. Stailza uzskaita tās rakstura īpašības, kas, viņasprāt, Kamillai Pārkeri Boulzai piemīt, netieši norādot, ka tieši tādas īpašības trūka princesei Diānai – *She has never had any ambition for herself. She didn't want to be a princess or a dutchess. She just*

¹⁰⁹ The Free Dictionary. Idioms. Go off without a hitch. Pieejams: <http://idioms.thefreedictionary.com/without+a+hitch>

¹¹⁰ YouGov research. Camilla can become 'Queen', say public. April, 2015. Pieejams: <https://yougov.co.uk/news/2014/06/10/Camilla-can-become-Queen/>

happened to love a man who was the Prince of Wales and look at the fuss that caused. She doesn't want to be a star or be curtseyed to. (Sk.9.pielikumu).

Būtiski, ka „*The Daily Mail*” autore akcentē Kamillas Pārkers Boulzas lomu karaliskajā ģimenē, uzsverot, ka attieksme pret viņu pirms 10 gadiem un šodien ir ievērojami mainījusies. Stailza min piemēru no karalienes Elizabetes II Dimanta jubilejas svinībām 2012.gadā, kur Kamilla Pārkerē Boulza un karaliene Elizabete II sēdēja līdzās viena otrai, kas pirms desmit gadiem nebūtu iedomājams – *During the Diamond Jubilee in 2012, the Queen and Camilla sat side-by-side in the ornate 1902 state landau – a step that would have been inconceivable a decade earlier.* (Sk.9.pielikumu) Stailza vēlas uzsvērt, ka no karalienes Elizabetes II puses Kamilla Pārkerē Boulza ieguvusi uzticību un cieņu un ir līdzvērtīga karaliskās ģimenes locekle un pilntiesīga karalienes Elizabetes II vedekla.

3.3. Viedokļu par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskajām kāzām atspoguļojums presē

Darba gaitā autore iepazīsinies ar vairāk nekā 20 preses materiāliem par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskajām kāzām. Iepazīstoties ar britu preses rakstiem, kas atspoguļo viedokļus par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzām, var novērot, ka visu veidu britu laikraksti, gan kvalitātes, gan populārie, gan tabloīdi sniedz detalizētu karalisko kāzu faktu atspoguļojumu jeb reportāžu par karalisko kāzu plānošanu, par viesu un karaliskās ģimenes locekļu tērpiem, par kāzu ceremonijas norisi, par jaunā pāra skūpstu uz Bekingemas pils balkona, kā arī par pasākumiem Lielbritānijā karalisko kāzu sakarā. Visu veidu laikrakstos tiek uzsvērts, ka karaliskās kāzas ir globāla mēroga notikums, kuram līdzī seko miljoniem cilvēku visā pasaulē. Laikrakstos atkārtojas tādi izteicieni kā *royal wedding watched worldwide; global audience; spectacular show* un *front-page material*. Vairākkārt prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzas laikrakstos tiek salīdzināts ar prinča Viljama vecāku kāzām 1981.gadā. Laikraksti norāda uz karalisko kāzu tradīcijām, kas saglabātas no 1981.gada kāzām, kā arī uzslavē princi Viljama un Ketrīnu Midltoni par jauninājumu ieviešanu. Laikraksti redz jauno pāri kā veiksmīgus un britu monarhiju atsvaidzinošus jaunās paaudzes pārstāvjus.

Salīdzinot liberālo un konservatīvo kvalitātes laikrakstu rakstus, nav novērojamas ļoti būtiskas atšķirības atspoguļotajās tēmās un autoru attieksmē pret karalisko pāri un karaliskajām kāzām kopumā. Atsevišķos liberālo laikrakstu rakstos tiek kritizētas karalisko kāzu augstās izmaksas, kas daļēji tiek segtas par Lielbritānijas nodokļu maksātāju līdzekļiem, tomēr šajā sakarā tiek vairāk kritizēta britu monarhija kopumā, nevis princis Viljams un Ketrīna Midltona. Liberālajos kvalitātes laikrakstos karaliskās kāzas tiek vairākkārt pretnostatītas neveiksmēm, ko britu karaliskā ģimene pieredzējusi iepriekšējos posmos. Tiek iztirzāta arī Ketrīnas Midltones izcelsme, dzīves gājums, tomēr liberālo rakstu autoru retorikā nav novērojami apvainojoši izteicieni.

Savukārt, atsevišķi konservatīvo kvalitātes laikrakstu autori akcentē, ka pateicoties karaliskajām kāzām Lielbritānijas monarhijas kultūra un tradīcijas tiek plaši popularizētas pasaulē. Rakstos parādās tādi izteicieni kā ***British cultural influence; National event un everlasting tradition.***

Britu populāro laikrakstu attieksme ir lielākoties pozitīva. Īpaši spilgti ir populāro laikrakstu glaimojošie komplimentu Ketrīnai Midltonai par viņas grezno kāzu tērpu. Vairākos rakstos kāzu kleita tiek rakstīta ar lielo sākuma burtu, izceļot kleitas nozīmīgumu – ***The Dress received all the attention; Kate's stunning Dress; collective gasp; perfect match; combination of traditional and modern; absolutely beautiful.***

Arī tabloīdu laikraksti veltījuši neskaitāmus rakstus jaunā pāra, viesu un karaliskās ģimenes locekļu tērpu apbrīnošanai, dažkārt arī kritikai, tomēr kritika netiek raidīta prinča Viljama un Ketrīnas Midltones virzienā. Tabloīdos valda jūsmošanas un apbrīnas noskaņa, laikraksti detalizēti apraksta līgavas kleitu, kā arī salīdzina to ar citu līgavu, piemēram, princeses Diānas, kā arī prinča Endrjū bijušās sievas Sāras Fērgusones kleitām karaliskajās kāzās.

Lai uzskatāmāk atspoguļotu preses viedokļus par karaliskajām kāzām, sīkākai analīzei bakalaura darba autore izvēlējusies tuvāk apskatīt 3 britu preses rakstus:

- „*The Guardian*” rakstu ***How the royal wedding boosted the monarchy;***
- „*The Daily Mail*” rakstu ***First the Great Unveiling... and then a collective gasp: With a plunging neckline and lots of lace, the gown was a timeless triumph;***
- „*The Daily Mirror*” rakstu ***Royal Wedding: Daily Mirror wishes good luck to prince William and Kate Middleton..***

Britu kvalitātes laikraksta „*The Guardian*” autors Stīvens Beitss (*Stephen Bates*) raksta *How the royal wedding boosted the monarchy*¹¹¹ apakšvirsrakstā lieto idiomu *to be on a roll*¹¹² – *The happy royals are on a roll* (Sk.10.pielikumu), norādot, ka prinča Viljama un Ketrīnas Midltones savienība karaliskajai ģimenei ir veiksmīgs jauna posma sākums. Runājot par monarhijas mainīgo popularitāti, autors lieto izvērsto metaforu *Just when you have locked the royal family back in the box labelled “repressed memory” up they pop again, more popular than ever.* (Sk.10.pielikumu). Stīvens Beitss metaforā izmanto atsauci uz rotaļlietu, kas lec ārā no kastītes jeb *pop-up box*. Autors atkārtoti lieto idiomu *to be on a roll*, runājot par karaliskās ģimenes veiksmīgo posmu. Lai to vēl vairāk paspilgtinātu, autors uzskaita visas ar karalisko ģimeni saistītās neveiksmes kopš 1997.gada, kura elementi savienoti asindētiski – *There was continuing fallout from the death of Princess Diana in 1997, the rumours and conspiracy theories still unresolved. Prince Charles, glum and unmarried, was in a state of near-open warfare with the rest of the family, close to establishing a staff of rival courtiers, and royal butlers were about to go on trial accused – unjustly – of pilfering from their employers.* (Sk.10.pielikumu). Ar šo uzskaitījumu autors uzsver, ka karaliskās ģimenes jaunākās paaudzes locekļi nesuši jaunas, pozitīvas pārmaiņas. Runājot par karaliskās ģimenes neveiksmēm, Beitss lieto metaforu *many of those clouds have rolled away* (Sk.10.pielikumu), kas vienlaicīgi ir arī atsauce uz Amerikāņu populārās dziedātājas Kristālas Aikenas (*Crystal Aiken*) dziesmu „Mākoņi” (*The Clouds*).

Raksta vidus daļā Beitss vairāk pievēršas princim Viljamam un Ketrīnai Midltonai. Autors labsirdīgi joko par prinča Viljama vecumu – *there’s a young – well youngish – prince* (Sk.10.pielikumu), kā arī, atsaucoties uz Oskara Vailda (*Oscar Wilde*) darbu „Cik svarīgi būt nopietnam” (*Importance of Being Earnest*), Beitss raksturo Ketrīnas Midltones izcelsmi – *a beautiful bride who has risen, as Oscar Wilde might have put it, from the purple of commerce rather than the ranks of the aristocracy, albeit as the heiress to Party Pieces.* (Sk.10.pielikumu), norādot, ka Midltonu ģimene pārstāv britu sabiedrības augšējo slāni jeb *upper-middle class*. Violetā krāsa apzīmē aristokrātiju, bet metafora *purple of commerce* apzīmē jaunbagātņiekus, kas savu statusu un bagātību ieguvuši pašu spēkiem un šo slāni grūti atšķirt no

¹¹¹ Bates, Stephen. How the royal wedding boosted the monarchy. *The Guardian*. December 26, 2011.

Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2011/dec/26/royal-wedding-monarchy-william-kate>

¹¹²The Free Dictionarr. To be on a roll. Pieejams: <http://idioms.thefreedictionary.com/on+a+roll>

aristokrātiem.¹¹³ Kopumā „*The Guardian*” raksta autors izsakās ļoti pozitīvi par princi Viljama un Ketrīnu Midltoni. Autors īpaši uzsver, ka šis jaunais pāris nesis veiksmi un pozitīvas pārmaiņas britu monarhijai. Raksta autors runā ne tikai par Viljama un Ketrīnas veiksmes stāstu, bet arī par citiem karaliskās ģimenes locekļiem un monarhiju kopumā, kas pēdējā laikā atguvuši sabiedrības uzticību un atbalstu.

Citāds raksturs ir populārā laikraksta „*The Daily Mail*” rakstam ***First the Great Unveiling... and then a collective gasp: With a plunging neckline and lots of lace, the gown was a timeless triumph***¹¹⁴. Raksta autore Feja Šlezingere (*Fay Schlesinger*) un Meisa Ravi (*Maysa Rawi*) pievēršas Ketrīnas Midltones kāzu tērpa raksturojumam. Autore lieto metonīmi ***the world has waited for this moment*** (Sk.11.pielikumu), ar ***the world*** apzīmējot ne tikai Lielbritānijas sabiedrību, bet arī cilvēkus citās pasaules valstīs, kas sekoja līdzīgai karaliskajām kāzām. Autore lieto hiperbolizētus izteicienus, runājot par Ketrīnas Midltones kāzu kleitu un sabiedrības reakciju, kad Ketrīna Midltona publiski parādījās šajā kleitā – ***And when Kate Middleton stepped out in front of her admiring public to unveil her ivory and satin Alexander McQueen gown at one minute past 11am yesterday, there were gasps of delight around the globe.***(Sk.11.pielikumu).

Raksta autore veidojušas detalizētu apskatu par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzu norisi, galveno uzmanību vēršot jaunā pāra, kā arī kāzu viesu ārienei – ***Kate’s shoes, barely seen beneath her full-length skirts, were also hand-crafted by the McQueen team, made from ivory duchesse satin embroidered by the Royal School of Needlework at Hampton Court Palace*** (Sk.11.pielikumu). Šlezingeres un Ravi detalizētie apraksti ir izskaistinātu vārdu sablīvējums ar pozitīvu konotāciju, kas rada sajūsmināšanās un dievināšanas iespaidu par jauno pāri un karaliskajām kāzām kopumā.

Arī britu tabloīda „*The Daily Mirror*” nostāja par prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzām ir vērtējama pozitīvi. „*The Daily Mirror*” rakstam ***Royal Wedding: Daily Mirror wishes good luck to prince William and Kate Middleton***¹¹⁵ nav autora.

¹¹³ Mazer, Cary M. Wilde, Society, and Society Drama. Pieejams: <http://www.english.upenn.edu/~cmazer/imp.html>

¹¹⁴ Schlesinger Fay, Maysa Rawi. The Daily Mail. First the Great Unveiling... and then a collective gasp: With a plunging neckline and lots of lace, the gown was a timeless triumph. April 29, 2011. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-1381851/Royal-Wedding-2011-Kate-Middleton-marries-Prince-William-dress-designed-McQueens-Sarah-Burton.html>

¹¹⁵The Daily Mirror. Royal Wedding:Daily Mirror wishes good luck to prince William and Kate Middleton. April 29, 2011. Pieejams: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/royal-wedding-daily-mirror-wishes-125501>

Jau raksta virsraksts paskaidro, ka raksts pārstāv visas „*The Daily Mirror*” redakcijas viedokli. „*The Daily Mirror*” izmanto metodi, kas ļoti raksturīga tabloīdiem – slavenības tiek pielīdzinātas vienkāršajai sabiedrībai – ***Wedding days are a nerve-jangling moment for any happy couple*** (Sk.12.pielikumu). „*The Daily Mirror*” izmanto tabloīdos plaši lietotos prinča Viljama un Ketrīnas Midltones vārdu saīsinājumus – ***Wills and Kate*** (Sk.12.pielikumu). Raksta valoda ir vienkārša, brīvi plūstoša, pietuvināta vispārējai sarunvalodai.

Līdzīgi kā „*The Guardian*” autors Stīvens Beitss, arī tabloīds „*The Daily Mirror*” vērs uzmanību uz faktu, ka pēdējos gados monarhijas un sabiedrības attiecības ir ievērojami mainījušās. „*The Daily Mirror*” runā gan par sabiedrības mainīgo attieksmi pret monarhiju, gan arī par to, ka šī institūcija mainījies iekšēji, laikam ejot – ***Part out of the realisation that the country’s relationship with the monarchy as an institution has changed irrevocably.*** (Sk.12.pielikumu). Salīdzinājumā ar „*The Guardian*”, „*The Daily Mirror*” nemin konkrētus iemeslus vai notikumus, kas veicinājuši šīs izmaiņas. „*The Daily Mirror*” uzsver, ka karaliskā ģimene jau ilgāku laiku nebija bijusi mediju uzmanības centrā, bet ar Viljama un Ketrīnas publisko parādīšanos tai ir izredzes uz veiksmīgu pastāvēšanu nākotnē – ***The Royal Family are no longer at the centre of public life. And for “The Firm” to survive, it needs to make further changes to reflect how Britain has changed.*** (Sk.12.pielikumu). „*The Daily Mirror*” nodala princi Viljamu un Ketrīnu Midltoni no pārējās karaliskās ģimenes, kurai ir grūtāk mainīties un iet līdzi laikam. Lai apzīmētu šo ģimenes daļu, „*The Daily Mirror*” lieto metonīmiju ***The Firm*** (Sk.12.pielikumu), pielīdzinot karalisko ģimeni uzņēmumam, kurā ir radušās problēmas, kas steidzami jārisina, lai spētu turpmāk veiksmīgi funkcionēt un pastāvēt.

„*The Daily Mirror*” salīdzina prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzas ar Elizabetes II vecāku kāzām 1923.gadā, kuras netika pārraidītas pat radio, jo tolaik nebija pieņemami, ka cilvēki, klausītos ceremonijas pārraidi radio un tajā brīdī atrastos kādā bārā vai citā publiskā vietā, sēdētu un neizrādītu cieņu, noņemot cepuri. (Sk.12.pielikumu). Ar šo piemēru „*The Daily Mirror*” vēlreiz uzsver, ka gan sabiedrības attieksme pret monarhiju, gan arī pati monarhija savos principos ir mainījies. Raksta noslēgumā „*The Daily Mirror*” novēl veiksmi princim Viljamam un Ketrīnai Midltonei, paužot labvēlīgu un pretimnākošu attieksmi pret jauno pāri.

Lai gan ierasts, ka tabloīdi vairāk koncentrējas uz slavenību ārienes aspektiem, baumām un skandāliem, būtiski, ka „*The Daily Mirror*” rakstā ***Royal Wedding: Daily Mirror wishes good luck to prince William and Kate Middleton*** neaprobežojas tikai ar virspusējo informāciju par karalisko kāzu tēmu. Raksts izgaismo idejas, kas saistāmas ar monarhijas un karaliskās ģimenes mainīgo raksturu. „*The Daily Mirror*” raksta atslēgas vārds ir pārmaiņas jeb ***change*** (Sk.12.pielikumu), ko tabloīds sagaida no monarhijas, uzsverot, ka pārmaiņām cauri gājusi arī Lielbritānijas sabiedrība. Vārds ***change*** rakstā atkārtojas 5 reizes. (Sk.12.pielikumu).

3.4. Viedokļu par Elizabetes II ‘Dimanta jubileju’ atspoguļojums presē

Darba gaitā autore iepazinusies ar vairāk nekā 20 preses materiāliem par karalienes Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ svinībām. Analizējot rakstus britu presē, kas atspoguļo viedokļus par Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ svinībām 2011.gadā, novērojamas ievērojamas atšķirības britu kvalitātes konservatīvajos un liberālajos laikrakstos. Liberālo laikrakstu attieksme kopumā ir vairāk negatīva. Laikraksti asi kritizē britu monarhiju par ‘Dimanta jubilejas’ augstajām izmaksām, kuras daļēji sedz Lielbritānijas nodokļu maksātāji, pauž neizpratni, kāpēc tik daudzus cilvēkus šis pasākums interesē, kāpēc cilvēki piedalās ‘Dimanta jubilejas’ svinībās. Liberālo laikrakstu autori min, ka ‘Dimanta jubileja’ ir izrādīšanās pārējai pasaule. Tiek uzsvērti pasākuma norises negatīvie aspekti un nepilnības svētku organizācijā. Šajā sakarā liberālajos laikrakstos atkārtojas tādi retoriskie jautājumi kā ***What’s to celebrate?*** un ***Who pays for all the pomp?*** Lai gan tiek kritizēta ‘Dimanta jubileja’ kā tāda, pati karaliene Elizabete II neizpelnās kritiku no liberālo laikrakstu puses. Runājot par ‘Dimanta jubilejas’ izmaksām, vairāki liberālie autori lieto 1.personas vietniekvārdus „mūsu”, „mums” u.c., radot iespaidu, ka visa britu tauta ir neapmierināta, ka daļu no pasākuma izmaksām jāsedz sabiedrībai.

Līdzīgu nostāju pauž tikai atsevišķi konservatīvie kvalitātes laikrakstu raksti, tomēr kopumā konservatīvajos rakstos paustā attieksme ir vairāk sentimentāla attiecībā pret britu monarhiju. Autori slavē Lielbritānijas karalienes Elizabetes II 60 gadu darbu, kā arī viņas spēju saglabāt izturību arī grūtos laikos. Laikrakstos atkārtojas tādi virsraksti kā ***once in a lifetime event; national celebration; enduring strength of***

monarchy u.c. Laikraksti runā par ‘Dimanta jubilejas’ pozitīvajiem aspektiem, piemēram, tūristu un investoru pieplūdumu Londonā ‘Dimanta jubilejas’ laikā, kas pēc konservatīvo laikrakstu domām atstāj paliekošas, pozitīvas sekas uz Lielbritānijas ekonomiku. Gan liberālie, gan konservatīvie laikraksti piedāvā plašu informatīvu ‘Dimanta jubilejas’ notikumu apskatu, kā arī atskatās uz karalienes Elizabetes II 60 valdīšanas gadiem, vērtējot viņas stiprās un ne tik stiprās puses. Gan liberālie, gan kvalitātes laikraksti uzsver cilvēku lielo interesi par ‘Dimanta jubileju’ gan Lielbritānijā, gan citur pasaulē – *Hundreds of thousands of people crowded the Thames; thousands of people cheered; Crowds pack Westminster Bridge; Thames in front of thousands of spectators; Eyes of the World on Thames.*

Gan britu populārie, gan tabloīdu laikraksti veltījuši vairākus rakstus ‘Dimanta jubilejas’ svinību apskatam, detalizēti aprakstot pasākuma norisi. Īpaši spilgti populārie un tabloīdu laikraksti raksturojuši karalienes Elizabetes II un citu karaliskās ģimenes locekļu svētku tērpus dažādās svinību dienās. Dažkārt kāds no karaliskās ģimenes locekļiem tiek kritizēts par tērpa izvēli, tomēr nav novērojama kritika, kas tiktu attiecināma uz karalieni Elizabeti II. Populārie un tabloīdu laikraksti velta tādas virsrakstus kā *God bless you, ma’am; Thank you, ma’am; Royal memorabilia*, paužot cieņu un atzinību Lielbritānijas monarham 60. valdīšanas gada dienā.

Lai uzskatāmāk demonstrētu augstāk minētos viedokļus dažādos laikrakstos, sīkākai analīzei bakalaura darba autore izvēlējusies 8 britu preses rakstus, kas veltīti šai tēmai:

- „*The Daily Telegraph*” rakstu *Queen’s role as international trend-setter exhibited in new show of Hartnell and Amies couture;*
- „*The Daily Telegraph*” rakstu *Queen’s Diamond Jubilee: Her Majesty outshines them all;*
- „*The Daily Mail*” rakstu *Majestic Queen looks mint in crystal-studded coat and dress designed by long-serving couturier Angela Kelly;*
- „*The Daily Mirror*” rakstu *Queen’s sparkling Diamond Jubilee outfit: Her Majesty dresses in stunning silver and white Angela Kelly dress;*
- „*The Guardian*” rakstu *Diamond jubilee: it’s a royal washout – but one million pay tribute to Queen;*

- „*The Guardian*” rakstu *Queen's diamond jubilee: a vapid family and a mirage of nationhood. What's to celebrate?*;
- „*The Daily Telegraph*” rakstu *As the cuts bite, Britain will need more than golden memories*;
- „*The Daily Telegraph*” rakstu *Only the Queen has been our constant*.

Konservatīvā laikraksta „*The Daily Telegraph*” žurnāliste Roja Nika (*Roya Nikhah*) rakstā *Queen's role as international trend-setter exhibited in new show of Hartnell and Amies couture*¹¹⁶ apgalvo, ka Elizabete II savas valdīšanas laikā iedrošinājusi sievietes visā pasaulē valkāt britu dizaineru apģērbus – *Queen gave confidence to British women to buy British designers* (Sk.13.pielikumu) un uzsver, ka savu sešdesmit valdīšanas gadu laikā karaliene Elizabete II ir diktējusi ne tikai britu, bet arī pasaules modi un dara to joprojām. (Sk.13.pielikumu) Par godu Elizabetes II ‘Dimanta jubilejai’ viņas greznāko tērpu kolekcija bija apskatāma izstādē *Hartnell and Amies* modes namā. Lai gan Elizabetei II vienmēr jāgērbjas atbilstoši etiķetei, jābūt diezgan konservatīvai, viņas garderobe spēj pārsteigt un tiek plaši apspriesta medijos. Raksta autore dēvē Elizabeti II par *international trend-setter* jeb vispasaules modes diktētāju, modes paraugu, kā arī visvairāk fotografēto sievieti pasaulē. (Sk.13.pielikumu).

Konservatīvā kvalitātes laikraksta „*The Daily Telegraph*” raksta *Queen's Diamond Jubilee: Her Majesty outshines them all*¹¹⁷ autore Liza Armstronga (*Lisa Armstrong*) jau raksta virsrakstā lieto metaforisku apzīmējumu, runājot par karalienes Elizabetes II flotes parādes tērpu ‘Dimanta jubilejas’ svinībās, ar to domājot, ka Elizabete II aizēnoja visus pārējos karaliskās ģimenes locekļus ar savu krāšņo tērpu, gan arī ‘mirdzēja’ (*Queen shimmered*) ar savu stāju un karalisko izturēšanos. Armstronga karalieni virsrakstā nodēvējusi viņas oficiālajā titulā *Her Majesty* (Sk.14.pielikumu),

¹¹⁶Nikhah, Roya. Queen's role as international trend-setter exhibited in new show of Hartnell and Amies couture *The Daily Telegraph*. October 28, 2012 Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/culture/9638141/Queens-role-as-international-trend-setter-exhibited-in-new-show-of-Hartnell-and-Amies-couture.html>

¹¹⁷Armstrong, Lisa. Queen's Diamond Jubilee: Her Majesty outshines them all. *The Daily Telegraph*. June 3, 2012 Pieejams: <http://fashion.telegraph.co.uk/news-features/TMG9309186/Queens-Diamond-Jubilee-Her-Majesty-outshines-them-all.html>

¹⁰³ Lakoff G. and M. Johnson. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 2003, 30.lpp.

norādot uz Elizabetes II statusu un piederību aristokrātijai. Raksta apakšvirsrakstā Armstronga turpina šo metaforu – *Okay, the sun didn't shine, but The Queen still managed to light up the Thames in her flotilla finery* (Sk.14.pielikumu), atkārtoti uzsverot, ka, lai gan flotes svētku laikā bija apmācies, ar savu svētku tērpu karaliene padarīja dienu gaišāku.

Lai gan raksts veltīts karalienes Elizabetes II svētku tērpa apbrīnošanai, pirmajā rindkopā Armstronga iztīrā Kembridžas hercogienes Ketrīnas Midltones svētku tērpu, uzdodot vairākus retoriskus jautājumus raksta lasītājiem – *She looked stunning...and bright. Too bright? Would she outshine the woman's whose day this undoubtedly was? Was this Kate's first faux pas?* (Sk.14.pielikumu). Šī rindkopa sasaucas ar raksta apakšvirsrakstu, kurš faktiski sniedz atbildi uz jautājumu, vai Kembridžas hercogiene ar savu krāšņo tērpu neaizēnos svētku galveno personu. Raksta nākošā rindkopa dod atbildi uz jautājumu, vai Midltona ar tērpa izvēli izdarījusi kļūdainu, netaktisku soli attiecībā pret karalieni.

Tālāk rakstā autore lieto metaforu¹¹⁸ *Her Majesty appeared and the nation breathed once more* (Sk.14.pielikumu), norādot, ka ieraugot Elizabeti II viņas krāšņajā tērpā, visiem aizrāvās elpa. Ar šo metaforu autore uzsver, ka Elizabetes II ārieni viņas sētku dienā nespēja aizēnot ne kādas citas sievietes tērps, ne sliktie laika apstākļi. Autore tēlaini izsakās par Elizabetes II ārieni, atkārtoti turpinot saules un laikapstākļu metaforu – *Wearing her signature – coat and dress – the Queen shimmered in ivory boucle against those lowering skies.* (Sk.14.pielikumu). Armstronga pielīdzina Elizabeti II debess spīdeklim, kas ar savu krāšņo, mirguļojošo tērpu apspīd nomākušās debesis. Autore metaforu turpina arī nākamajos teikumos – *Swarovski crystals may not have dazzled in the shafts of sun that were meant to be bouncing off the rippling Thames as intended, but Her Majesty certainly wasn't going to be outshone by anyone* (Sk.14.pielikumu). Armstronga lieto izteicienu *to bounce off*, ko parasti lieto, runājot par debess spīdekli, kura gaisma saduras vai saskaras ar virsmu. (Sk.14.pielikumu). Atkārtoti tiek uzsvērts, ka, lai gan laika apstākļi nebija pateicīgi ‘Dimanta jubilejas’ flotes svētkiem, nekas nespēja aizēnot karalienes iznācienu.

Ar vieglu, labsirdīgu ironiju autore norāda, ka prese pamana visu, it sevišķi tiek pievērsta uzmanība katram Elizabetes II solim, kustībai – *for a few more worrying seconds, the Royal Handbag appeared to be rashly gaping open.* (Sk.14.pielikumu).

¹¹⁸ Lakoff G. and M. Johnson. *Metaphors We Live By*. 30.lpp.

Armstronga raksta, ka žurnālisti piefiksējuši un iemūžinājuši, ka uz ģīvu brīdu karaliskā rokassomiņa manīta atvērusies. Nedaudz ironisko toni autore panākusi, nodēvējot karalienes mazo rokassomiņu par *the Royal Handbag*, vēl vairāk to pastiprinot ar lielo sākuma burtu lietojumu šajā vārdu savienojumā.

Turpmāk rakstā Armstronga skaidro, ka vienmēr pirms kāda būtiska karaliskās ģimenes iznāciena mediji cenšas iepriekš paredzēt, kādas krāsas tērpu būs izvēlējusies Elizabete II un citi karaliskās ģimenes locekļi – *She doesn't often sport red these days, and in any case it would have clashed catastrophically with those velvet thrones.* (Sk.14.pielikumu). Autore raksta, ka Elizabete II sevišķi bieži nenēsā sarkanu apģērbu un to nedarīja arī flotes parādes dienā, pretējā gadījumā viņas sarkanais tērps nesaskanētu ar karaliskās liellaivas sarkanajiem velveta krēsliem. (Sk.14.pielikumu). Tā kā Elizabete II ir pasaulē viena no visvairāk fotografētajām sievietēm un jo īpaši pastiprināta uzmanības viņas ārienei tika pievērsta ‘Dimanta jubilejas’ svinībās, ļoti svarīgi ir ievērot krāsu saskaņu, kleitas garumu, pārdomāt katru sīkāko apģērba detaļu, jo it viss tiek fiksēts, iemūžināts un apspriests.

Atsaucoties uz Apvienotās karalistes karoga krāsām, Armstronga labsirdīgi joko, ka, ja Ketrīna Midltona uz šo pasākumu ieradusies sarkanā tērpā, Elizabete II balta zilonkaula krāsas tērpā, tad vēl kādai sievietei no karaliskās ģimenes tērps droši vien būs karaliski zilajā tonī – *Once we saw the Queen was in white, we knew there was method in Kate's scarlet. It would only be a matter of time before someone – the Princess Royal, Katherine Jenkins – turned up in blue.* (Sk.14.pielikumu). Ar šo izteikumu Armstronga parāda, ka britiem piemīt īpašība labsirdīgi pasmieties pašiem par sevi un saviem nacionālajiem simboliem, uzsverot, ka to krāsu izmantojums ir būtisks un simbolisks pat apģērbā.

Raksta nobeigumā autore ar britiem raksturīgo, humoristisko toni atkārtoti runā par laika apstākļiem, tādējādi uzsverot, cik būtisks britu identitātes aspekts un nozīmīgs faktors ir laika apstākļi arī Lielbritānijas karalienes ‘Dimanta jubilejas’ svinībās – *So the sun didn't shine on the 60th anniversary of her reign. But those chilly blasts at least meant that none of the younger royals turned up in inappropriately skimpy cocktail wear. And it wouldn't have been nearly so gloriously, charmingly British if it had been a blazing hot day would it?* (Sk.14.pielikumu). Lai gan uzsvars, protams, vērsts uz Elizabeti II, ar ironisko retorisko jautājumu autore uzsver, ka tik pat būtiski ir

arī pārējie karaliskās ģimenes locekļi un to āriene, kas šajā gadījumā bijusi piedienīga, pateicoties laika apstākļiem.

Populārā laikraksta „*The Daily Mail*” raksta *Majestic Queen looks mint in crystal-studded coat and dress designed by long-serving couturier Angela Kelly*¹¹⁹ autore Debora Artursa (*Deborah Arthurs*) raksta par Elizabetes II ierašanos uz dievkalpojumu Svētā Pāvila katedrālē ‘Dimanta jubilejas’ svinību ietvaros. Artursa karalienes izskatu raksturo ar epitetu¹²⁰ *utterly majestic[look]* (Sk.15.pielikumu), norādot uz karalienes majestātisko ārieni. Autore atkārtoti lieto metonīmiju¹²¹ *a sea of waving Union flags* un *the sea of smiling faces* (Sk.15.pielikumu), ar tiem domājot lielos cilvēku pūļus, kas pulcējušies, lai sagaidītu Elizabeti II.

Rakstā detalizēti aprakstīts Elizabetes II svētku tērps un cepure dievkalpojumā Svētā Pāvila katedrālē ‘Dimanta jubilejas’ ietvaros – *made of fine silk tulle, embroidered with tiny mint green star-shaped flowers embellished with silver thread.* (Sk.15.pielikumu). Būtiski, ka pieminēti ne tikai Elizabetes tērpa radītāji, bet arī citu karaliskās ģimenes locekļu un sabiedrībā zināmu personu tērpu dizaineri.

Jau iepriekš presē runāts par to, ka Elizabete II izvairās publiski rādīt emocijas. Šajā rakstā autore vērš uzmanību uz Elizabetes II sejas izteiksmi – *the Queen showed no sign of the emotion she must be feeling at the absence of Prince Philip, who is in hospital receiving treatment for a bladder infection* (Sk.15.pielikumu), norādot, ka lai gan Princis Filips viņu šajā pasākumā nepavadīja, jo veselības pasliktināšanās dēļ atradās slimnīcā, Elizabete II neizrādīja nekādas emocijas, atkārtoti demonstrējot, ka viņa kā Lielbritānijas monarhs spēj stāvēt pāri emocionāliem notikumiem privātajā dzīvē brīžos, kad viņa pilda publiskos pienākumus.

Par Elizabetes II iznācienu flotes parādē ‘Dimanta jubilejas’ ietvaros viedokli paudis arī tabloīds „*The Daily Mirror*”. Salīdzinot ar kvalitātes laikraksta „*The Daily Telegraph*” rakstu, tabloīda „*The Daily Mirror*” raksts *Queen's sparkling Diamond Jubilee outfit: Her Majesty dresses in stunning silver and white Angela Kelly dress*¹²²

¹¹⁹ Arthurs, Deborah. Majestic Queen looks mint in crystal-studded coat and dress designed by long-serving couturier Angela Kelly . The Daily Mail. June 5, 2012. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-2154791/Queens-Diamond-Jubilee-2012-Majestic-Queen-looking-mint-crystal-studded-coat-dress-designed-long-serving-couturier-Angela-Kelly.html>

¹²⁰ Akadēmiskā Terminu Datubāze AkadTerm. Pieejams:

<http://termini.lza.lv/term.php?term=epitets&list=&lang=LV&h=yes>

¹²¹ Lakoff G. and M. Johnson. *Metaphors We Live By*. 35.lpp.

¹²² The Daily Mirror. Queen's sparkling Diamond Jubilee outfit: Her Majesty dresses in stunning silver and white Angela Kelly dress. June 3, 2012. Pieejams:

ir vairāk aprakstošs, nevis analītisks. Rakstam nav autora, līdz ar to, nav arī autora personiskā viedokļa par Elizabetes II tēlu un var uzskatīt, ka tiek pausts laikraksta redakcijas viedoklis. Rakstā īpaša uzmanība veltīta Elizabetes II svētku tērpiem – *Special outfit was a year in the making and designed to stand out against the royal barge's colours* (Sk.16.pielikumu), uzsverot, cik ilgs laiks pavadīts pie Elizabetes II tērpiem – kleitas un pieskaņota mēteļa darināšanas un ka tā ziloņkaula krāsa izvēlēta, lai karaliene izceltos uz karaliskās liellaivas fona. ‘Dimanta jubilejas’ sakarā tabloīdu presē vispopulārākie un pieprasītākie ir raksti par karaliskās ģimenes tēlu, pievēršot īpašu uzmanību tam, kādu dizaineru apģērbu valkā karaliskās ģimenes locekļi. Rakstā smalki raksturots Elizabetes II svētku tērps, pieminot arī izmantotā auduma un materiālu saspēli. (Sk.16.pielikumu).

Liberālais kvalitātes laikraksts „*The Guardian*” pievēršas tēmai par ‘Dimanta jubilejas’ nepieciešamību un izmaksām. „*The Guardian*” autore Kerolaina Deivisa (*Caroline Davies*) savā rakstā *Diamond jubilee: it's a royal washout – but one million pay tribute to Queen*¹²³ vērs uz uzmanību uz pasākuma lielajām izmaksām un cilvēku izrādīto pozitīvo un negatīvo interesi par šo pasākumu. Jau raksta virsrakstā atklājas autores nostāja pret ‘Dimanta jubilejas’ svinībām, kuras autore dēvē par *the royal washout* (Sk.17.pielikumu) jeb karalisko neveiksmi. Šis oksimorons veidots ar nolūku radīt ironisku virsrakstu par dimanta jubilejas svinībām, savienojot divus vārdus, kas citkārt būtu nesavienojami. Raksta autore pauž savu attieksmi pret Lielbritānijas karalieni, lietojot vārdu spēli *The Queen braved heavy rain without an umbrella* (Sk.17.pielikumu). Idioma *to brave (something)*¹²⁴ citkārt tiktu lietota, runājot par kādu, kas stājas pretī briesmām.

Deivisa rakstā vairāk pievērš uzmanību negatīvajiem ‘Dimanta jubilejas’ flotes parādes aspektiem – 1)*chaos at the end of the pageant*, 2)*46 people with symptoms of hypothermia*, 3)*rail and underground stations in the capital were heavily congested*. (Sk.17.pielikumu). Autore uzsver, ka šo un citu iemeslu dēļ ‘Dimanta jubilejas’ svinības uzskatāmas par neveiksmīgām. Autore citē britu žurnālista Endrjū Marra (*Andrew Marr*) teikto – *the Queen brought a sense of national unity and stability and is*

<http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/diamond-jubilee-fashion-queen-wears-861254>

¹²³Davies, Caroline. Diamond jubilee: it's a royal washout – but one million pay tribute to Queen. The Guardian. June 3, 2012. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2012/jun/03/diamond-jubilee-royal-queen>

¹²⁴The Free Dictionary.Pieejams: <http://idioms.thefreedictionary.com/brave>

someone who the whole country can identify with (Sk.17.pielikumu), kas tālāk rakstā tiek pretnostatīts anti-monarhistu grupas vadītāja vārdiem – *We're opposed to celebrating hereditary privilege and power. The message is to the millions of people who oppose the monarchy that there is a movement you can support. The whole country isn't in love with the monarchy* (Sk.17.pielikumu), tādējādi parādot, ka, lai gan 'Dimanta jubilejas' pasākumi tika plaši apmeklēti, ir cilvēku grupas, kuras protestē pret monarhijas mantotajām privilēģijām un varu.

Līdzīgu viedokli par 'Dimanta jubilejas' grandiozo svētku un monarhijas institūcijas nepieciešamību pauž liberālā laikraksta „*The Guardian*” autore Polija Toinbija (*Polly Toynbee*). „*The Guardian*” raksta *Queen's diamond jubilee: a vapid family and a mirage of nationhood. What's to celebrate?* skaļais, kļedzošais virsraksts demonstrē autores negatīvo attieksmi pret monarhiju. Virsrakstā autore izmanto epitetu¹²⁵ *a vapid family*. Īpašības vārdu *vapid* parasti attiecina uz novadējušos alu vai bezgaršīgu ēdienu. Autore to attiecinājusi uz karaliskās ģimenes banalitāti un bezsaturīgumu. Izteikumā *mirage of nationhood* Toinbija, izmantojot angļu valodai specifisku epiteta formu, norāda, ka monarhijā viņa nesaskata kultūrvērtības un ka viņasprāt, 'Dimanta jubileja' ir uztverama kā izrādīšanās pārējai pasaulei, nevis pasākums nācijas labā. Ievadrindkopā autore daiļrunīgi apraksta 'Dimanta jubilejas' pasākumu gaitu, bet šīs rindkopas beigās lasītājiem uzdod retorisku jautājumu – *Who could miss the spectacle of a hundred tall ships serenaded with Handel's Water Music played by a floating orchestra?* (Sk.18.pielikumu), tādējādi ironizējot par šī pasākuma nozīmību. Toinbija lieto metaforu *ships serenaded with Handel's Water Music* (Sk.18.pielikumu), kas vienlaicīgi ir arī personifikācija. Autore neuzskata svētku procesiju par interesantu un saistošu pasākumu modernam mūsdienu cilvēkam, bet redz to kā teatralizētu, pārspīlētu uzvedumu. Runājot par 'Dimanta jubileju', autore lieto epitetu pretnostatījumu *The more outrageously glorious the performance, the more preposterous its purpose* (Sk.18.pielikumu), norādot uz savu kritisko attieksmi pret britu tautas un valsts tradīcijām. Toinbija lasītājiem uzdod retorisku jautājumu, uz kuru sniedz savu atbildi ar uzskaitījumu, kura elementi savienoti asindētiski – *What are we celebrating? A singularly undistinguished family's hold on the nation, a mirage of nationhood, a majestic delusion.* (Sk.18.pielikumu), norādot, ka viņasprāt, 'Dimanta

¹²⁵ Akadēmiskā Terminu Datubāze AkadTerm. Pieejams:
<http://termini.lza.lv/term.php?term=epitets&list=&lang=LV&h=yes>

jubilejas' svinības ir absurdas un cilvēkiem nebūtu nekāda pamatota iemesla, par ko priecāties.

Autore cenšas pārliecināt lasītājus, ka monarhija un aristokrātija kā institūcijas degradē britu sabiedrību. Rakstam ir pesimistiska, stipras ironijas noskaņa. Autore nosoda monarhijas izšķērdību, nodokļu nemaksāšanu un pompozitāti. Lielbritānijā esošo varu autore nosaukusi par *the tyranny of the monarchy* (Sk.18.pielikumu), pielīdzinot varu Lielbritānijā vardarbīgai, apvērsuma ceļā īstenotai vienvaldībai. Toinbija lieto pirmās personas daudzskaitļa formu „we”, cenšoties uzrunāt lasītāju, uzdodot tiešus jautājumus – *But if the very idea of monarchy diminishes us, the living reality is even more humiliating. What are we doing paying homage to the unimpressive personages invested with this awe?* (Sk.18.pielikumu), tādējādi runājot it kā no tautas skatu punkta, uzsverot, ka nodokļu maksātājiem vienmēr ir pretenzijas par neadekvāti augstiem nodokļiem un to izlietošanu neatbilstošiem mērķiem.

Toinbija rakstā uzskaita visu, kas tipiski asociējas ar karalisko ģimeni un tās laika kavēkļiem – *hunting, shooting, horses, nightclubbing, a fictional "royal blood"* (Sk.18.pielikumu), tādējādi norādot, ka karaliskās ģimenes intereses un pienākumi ir stipri aprobežoti, ka tās nozīme ir pārspīlēta un, ka karalisko ģimeni var pielīdzināt citām sabiedrībā ievērojamām personām, kurām ir daudz naudas, dažkārt it vara, bet nav intelekta – *like all the other dull and talentless plutocrats with nothing remarkable about them but their bank balance* (Sk.18.pielikumu). Ar šo izteicienu autore norāda, ka karaliskās ģimenes līdzība bagātām slavenībām ir viens no iemesliem, kāpēc liela daļa publikas atbalsta monarhiju un izrāda lielu interesi un piekrišanu karaliskās ģimenes rīkotajiem pasākumiem, šajā gadījumā ‘Dimanta jubilejas’ svinībām.

Lai gan laikraksts „*The Daily Telegraph*” sevi pozicionē kā konservatīvu kvalitātes laikrakstu, kas lielākoties pārstāv arī karaļnama intereses, „*The Daily Telegraph*” žurnālists Metjū Dankona (*Matthew d'Ancona*) savā rakstā *As the cuts bite, Britain will need more than golden memories*¹²⁶ runā par ‘Dimanta jubilejas’ izmaksām un to, vai Lielbritānija var atļauties ‘Dimanta jubilejas’ svētkus. Ievadrindkopā autors atsaucas uz Radjerda Kiplinga (*Rudyard Kipling*) 1897. gadā sarakstīto dzejoli „*Recessional*”, kurš tika veltīts karalienes Viktorijas ‘Dimanta

¹²⁶d'Ancona, Matthew. As the cuts bite, Britain will need more than golden memories. The Daily Telegraph. Decemebr 29, 2012. Pieejams: http://www.telegraph.co.uk/comment/columnists/matthewd_ancona/9770706/As-the-cuts-bite-Britain-will-need-more-than-golden-memories.html

jubilejai'. Viktorija bija pirmais Lielbritānijas monarhs, kurš sasniedza 60.valdīšanas gadadienu. Izmantojot šo atsauci uz Kiplinga dzejoli, raksta autors netieši norāda, ka pompozās un greznās 'Dimanta jubilejas' svinības reprezentē Lielbritāniju tikai svētku laikā, bet sasaucoties ar raksta apakšvirsrakstu *Next year will be dominated by the painful question: how much can we really afford?* (Sk.19.pielikumu), autors uzsver, ka finansiālā situācija Lielbritānijā pēc svētkiem būs apgrūtināta.

Dankona lieto ietverošo pirmās personas daudzskaitļa formu „we”, ar to it kā norādot, ka viņa viedokli pauž vismaz lielākā britu sabiedrības daļa. Lietojot izteicienu – *Rarely in recent decades has there been such an outpouring of national sentiment and benign fervour* (Sk.19.pielikumu), autors ironizē par 'Dimanta jubilejas' nozīmīgumu. Tālāk tekstā ironiskā attieksme vēl vairāk tiek pastiprināta – *Thirty years from now, we will still remember the year when Her Majesty the Queen and the Duke of Edinburgh stood in the rain for four hours to honour the flotilla on the Thames.* (Sk.19.pielikumu). Autors karalieni Elizabeti II un Princi Filipu godā to pilnajos titulos, vienlaicīgi ironizējot, ka Elizabetes II izmirkšana lietū būs vienīgais iemesls, kāpēc cilvēki atcerēsies šos svētkus. Autors ironizē, ka 2012. gadā, pateicoties 'Dimanta jubilejas' svinībām un Olimpiskajā spēlēm Londona bija pasaules centrs, lietojot hiperbolizētu apzīmējumu¹²⁷ *capital of the world* (Sk.19.pielikumu).

Kāds cits konservatīvā kvalitātes laikraksta „*The Daily Telegraph*” žurnālists Viljams Šovkrass (*William Shawcross*) jau sava raksta nosaukumā *Only the Queen has been our constant*¹²⁸ pauž pārliecību, ka sešdesmit gadu laikā karaliene ir bijis tautas (*our*) vienīgais stabilitātes garants tik mainīgajā Lielbritānijā. Autors slavē Elizabetes II valdīšanu, tēlaini raksturojot Lielbritāniju pirms sešdesmit gadiem – *Britain in 1952 was a white, Christian country, the centre of a great empire, where, to most people, the jewel really was the Crown – and this beautiful young woman ascending the throne almost seemed a reward to ourselves for all the sacrifices we had made to win the war.* (Sk.20.pielikumu). Šovkrass atsaucas uz Zelta Laikmetu, sauc Elizabetes valdīšanas posmu par Jauno Elizabetes laikmetu jeb *New Elizabethan Age* (Sk.20.pielikumu), pielīdzinot Elizabetes II valdīšanu Elizabetes I laikam. Autors uzsver, ka kopš 1952. gada Lielbritānija piedzīvojuši ievērojamas sociālās, ekonomiskās

¹²⁷The Free Dictionary. Pieejams: <http://www.thefreedictionary.com/hyperbole>

¹²⁸Shawcross, William. Only the Queen has been our constant. The Daily Telegraph. May 25, 2013. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/queen-elizabeth-II/10080245/Only-the-Queen-has-been-our-constant.html>

un kultūras pārmaiņas, kuras nebūtu izdevies pārdzīvot, ja Lielbritānija būtu prezidentāla republika. Autors lieto metonīmiju¹²⁹ *small voice of calm* (Sk.20.pielikumu), ar to apzīmējot Elizabeti II, kas pretnostatīta parlamentam un premjerministram, kam piedēvēts metonīmisks apzīmējums¹³⁰ *centre of the tempest*. (Sk.20.pielikumu)

Raksta autors uzsver, cik būtiska loma Elizabetes II dzīvē ir karaliskajai audzināšanai, kuras galvenie pamatprincipi ir *love of God, love of Family, love of Country* (Sk.20.pielikumu) jeb mīlestība pret Dievu, mīlestība pret ģimeni un mīlestība pret savu valsti, norādot, ka karaliene joprojām vadās pēc šīm pamatnostādņēm. Autors pauž cieņu pret karalieni Elizabeti II un var teikt, ka kopumā raksts ieturēts patriotiskās un monarhistiskās noskaņās.

Raksta turpmākās rindkopas Šavkross veltījis atskatam uz Elizabetes II kronēšanu 1952.gadā. Nobeigumā autors pauž sentimentālu attieksmi pret monarhiju – *As the country has become more diverse and restless, the only real focus of unity today is the monarchy. And we saw in both the Golden and Diamond Jubilees how much people value that.* (Sk.20.pielikumu), atkāroti uzsverot, ka Elizabete II un monarhija kā tāda veicina tautas saliedētību un vienotību.

¹²⁹Lakoff G. and M. Johnson. *Metaphors We Live By*. 35.lpp.

¹³⁰Turpat.

NOBEIGUMS

Bakalaura darbā *Britu karaliskās ģimenes nozīmīgāko notikumu atspoguļojums britu presē pēdējās trīs desmitgadēs* salīdzināti viedokļi britu drukātajā un tiešsaistē pieejamajā presē, kas saistāmi ar tādiem nozīmīgiem notikumiem britu karaliskās ģimenes locekļu dzīvē un britu monarhijā kā princeses Diānas nāve 1997.gadā, princeses Diānas nāves desmitā gada diena 2007. gadā, prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu diena 2005.gadā un viņu desmitā kāzu gada diena 2015.gadā, prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskās kāzas 2011.gadā, karalienes Elizabetes II Dimanta jubileja 2012.gadā, kā arī prinča Viljama un Ketrīnas Midltones bērnu ienākšana pasaulē 2013. un 2015.gadā.

Iepazīstoties ar vairāk kā 80 preses materiāliem par augšminētajām tēmām, var secināt, ka dažādas kvalitātes un politiskās ievirzes britu laikraksti pārstāv pretrunīgus viedokļus par monarhijas institūciju Apvienotajā Karalistē. Britu prese ir viena no senākajām presēm Eiropā un tā atspoguļo britu sabiedrības vērtības un tradīcijas, kā arī sniedz izpratni par britu preses nozīmi britu nacionālās identitātes kontekstā. Preses teksti ir rīks, ar kura palīdzību mērāmas sociokulturālās izmaiņas. Šī bakalaura darba ietvaros tas sniedz iespēju novērot, kādas izmaiņas skārušas britu monarhiju, karalisko ģimeni un britu sabiedrību pēdējās trīs desmitgadēs. Tomēr prese nav tikai mērīinstrumenta, tā ir arī iedarbīgs varas līdzeklis, kurai piemīt ievērojams spēks mainīt un ietekmēt sabiedrības domāšanu un uztveri. Tā kā britu karaliskā ģimene ir viena no apspriestākajām tēmām britu presē, analizētie raksti izvēlēti pārdomāti, ar mērķi uzskatāmāk atspoguļot atšķirīgos viedokļus presē.

Analizējot britu preses materiālus par princeses Diānas nāvi 1997.gadā un desmit gadus pēc viņas nāves 2007.gadā, novērojams, ka šo desmit gadu laikā veidojies uzskats, ka priekšstats par Lielbritānijas sabiedrību lielajās sērās ir mediju radīts mīts, kas panākts ar iedarbīgu laikrakstu virsrakstu un ziņu sauļu izmantojumu. Salīdzinot Latvijas un Lielbritānijas mediju vidi, var secināt, ka Latvijas medijos šāds priekšstats pastāv joprojām.

Preses raksti ļauj secināt, ka desmit gadu laikā notikušas ievērojamas izmaiņas preses attieksmē pret princi Čārlzu. 2005.gada presē neizpratni rada fakts, ka karaliskās ģimenes loceklis, potenciālais Lielbritānijas karalis laulājas civilā kārtā, turklāt ar šķirtu sievieti. Pēc desmit gadiem 2015.gadā, kad laikraksti atskatās uz prinča Čārlza un

Kamillas Pārkeres Boulzas laulību slēgšanu civilā kārtā, novērojams, ka attieksme pret pāri kļuvusi pretimnākošāka, pozitīvāka. Vairāki laikraksti atsaucas uz nesenajām iedzīvotāju aptaujām, kuras apstiprina, ka sabiedrība ir gatava pieņemt princi Čārlzu kā nākamo Lielbritānijas karali, tomēr diskutabls ir jautājums par Kamillas Pārkeres Boulzas titulu gadījumā, ja princis Čārlzs kļūs par nākamo Lielbritānijas karali.

Tādi monarhijā nozīmīgi notikumi kā prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskās kāzas, karalienes Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ svinības un karalisko mazuļu ienākšana pasaulē sniedz izpratni par karaliskās ģimenes kultu, kas daļēji radīts ar masu mediju palīdzību un joprojām ir aktuāls Lielbritānijā, kā arī citur pasaulē. Šie notikumi ir apliecinājums arī tam, ka britu monarhija kā sena institūcija turas pie savām tradīcijām un vienlaicīgi tā spēj būt mūsdienīga, iemantojot visas pasaules uzmanību un apbrīnu par monarhijas unikalitāti.

Bakalaura darbs *Britu karaliskās ģimenes nozīmīgāko notikumu atspoguļojums britu presē pēdējās trīs desmitgadēs* ir mēģinājums sniegt ieskatu par britu monarhijas simboliskajām un reprezentācijas funkcijām, kā arī konstatēt, kādas sociokulturālas izmaiņas notikušas monarhijai nozīmīgu notikumu kontekstā, balstoties britu preses materiālā.

Bakalaura darbs ir noderīgs materiāls britu kultūras studentiem un interesentiem, jo sniedz padziļinātu priekšstatu par britu karaliskās ģimenes nozīmīgākajiem notikumiem, kas ietekmējuši monarhijas attīstību 21.gadsimtā, kā arī iepazīstina ar mūsdienu britu preses dažādas kvalitātes un politiskās ievirzes laikrakstiem. Domājot par pētījumiem nākotnē, iespējams analizēt britu karaliskās ģimenes jaunākās paaudzes locekļu prinča Džordža un princeses Šarlotes atspoguļojumu britu presē, karaliskā mazuļa trenda veidošanos un attīstību, kā arī karaliskās ģimenes kultu 21.gadsimtā.

KOPSAVILKUMS

Šī bakalaura darba pamatideja ir salīdzināt viedokļus par britu karaliskās ģimenes locekļiem britu drukātajā un tiešsaistes presē, kas saistāmi ar būtiskiem notikumiem britu monarhijā pēdējās trīs desmitgadēs. Laika periods aptver princeses Diānas nāvi 1997.gadā un princeses Diānas nāves desmito gada dienu 2007. gadā, prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu dienu 2005.gadā, prinča Viljama un Ketrīnas Midltones kāzu dienu 2011.gadā, karalienes Elizabetes II Dimanta jubileju 2012.gadā un prinča Džordža un princeses Šarlotes nākšanu pasaulē 2013. un 2015.gadā. Analizējot un apkopojot dažādus viedokļus par šo tēmu, esmu formulējusi šādus novērojumus un secinājumus:

- Britu monarhija ir senākā pārvaldes forma Apvienotajā Karalistē un jau vairāk kā sešdesmit gadus Elizabete II ir Lielbritānijas konstitucionālās monarhijas galva, kas nozīmē, ka lielākajai daļai Lielbritānijas iedzīvotāju viņa ir vienīgais monarhs, ko tie pieredzējuši.
- Britu monarhija un tās pašreizējais monarhs ir veidojis britu nacionālās identitātes pamatus, kā arī britu paštēlu, kas ļauj britiem atšķirt un izcelt sevi starp citām nācijām.
- Britu prese ir vērtīgs pētāmais materiāls, kas sniedz priekšstatu par to, kā karaliskās ģimenes locekļi tiek atspoguļoti dažādas kvalitātes un politiskās ievirzes laikrakstos monarhijai nozīmīgu notikumu kontekstā.
- Britu preses tradīcija ir viena no senākajām Eiropā un tā atspoguļo britu nācijas tradīcijas un vērtības, kā arī darbojas kā iedarbīgs saziņas un varas līdzeklis, kas spēj ietekmēt un virzīt sabiedrības domu.
- Lielbritānijas masu mediju tirgū drukātie un interneta vietnēs pieejamie laikraksti ir viens no populārākajiem un ērtāk pieejamajiem informācijas ieguves veidiem.
- Lielbritānijas nacionālo laikrakstu tirgu var iedalīt pēc to kvalitātes: tabloīdi, populārie izdevumi un kvalitātes laikraksti, katrai kategorijai piemīt atšķirīgas īpašības kā valoda, stils, noformējums, teksta un attēlu proporcijas.
- Saasināta mediju uzmanība karaļnamam novērojama ar princeses Diānas ienākšanu karaliskajā ģimenē, jo viņa daudzējādā ziņā atkāpās no ierastajām

karalnama tradīcijām, tai skaitā bērnu audzināšanu, tērpu izvēli, ka arī dzīves uzskatiem.

- 2007.gada konservatīvajos un liberālajos laikrakstos pārlicinoši dominē uzskats, ka priekšstats par Lielbritānijas sabiedrību lielajās sērās par princeses Diānas nāvi ir mediju radīts mīts, kas panākts ar iedarbīgu laikrakstu virsrakstu un ziņu saukļu palīdzību.
- Gan 2005.gadā, kad civilā kārtā laulājās princis Čārlzs un Kamilla Pārkere Boulza, gan 2015.gadā, kad pāris atzīmēja laulību desmito gada dienu, liberālajos laikrakstos joprojām aktuāls ir diskutabls jautājums par prinča Čārlza pilnvarām būt par Lielbritānijas nākamo karali, ņemot vērā, ka princis Čārlzs laulājies civilā kārtā, nevis anglikāņu baznīcā, turklāt ar šķirteni.
- Analizējot rakstus britu presē par viedokļiem par Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ svinībām 2011.gadā, novērojamas ievērojamas atšķirības britu kvalitātes konservatīvajos un liberālajos laikrakstos.
- Liberālie kvalitātes laikraksti kritizē britu monarhiju par Elizabetes II ‘Dimanta jubilejas’ augstajām izmaksām, uzsver pasākuma norises negatīvos aspektus un nepilnības svētku organizācijā un sauc to par izrādīšanās pārējai pasaulei, savukārt, konservatīvajos kvalitātes rakstos paustā attieksme ir vairāk sentimentāla attiecībā pret britu monarhiju, kā arī autori slavē Lielbritānijas karalienes Elizabetes II 60 gadu ieguldījumu valsts labā.
- Britu presē Ketrīna Midltona tiek salīdzināta ar princesi Diānu, uzsverot kopīgās iezīmes – abas sievietes pietuvinātas „vienkāršajai” tautai, abas uzskatāmas par modes ikonām, kā arī abas atkāpjas no karalnama tradīcijām.
- Britu sabiedrībā un mediju vidē nostiprinājies britu karaliskās ģimenes, kā arī karaliskā mazuļa kults, kas saistāms ar daudzveidīgām komerciālām aktivitātēm.
- Princis Viljams un Ketrīna Midltona padarījuši karalisko ģimeni modernāku, tautai pieejamāku, kā arī mainījuši tradicionālos uzskatus par to, kādai jābūt britu karaliskajai ģimenei.

AVOTU UN LITERATŪRAS SARAKSTS

Izmantotie avoti:

1. Armstrong, Lisa. *Queen's Diamond Jubilee: Her Majesty outshines them all*. *The Daily Telegraph*. June 3, 2012. Pieejams: <http://fashion.telegraph.co.uk/news-features/TMG9309186/Queens-Diamond-Jubilee-Her-Majesty-outshines-them-all.html>
2. Arthurs, Deborah. Majestic Queen looks mint in crystal-studded coat and dress designed by long-serving couturier Angela Kelly. *The Daily Mail*. June 5, 2012. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-2154791/Queens-Diamond-Jubilee-2012-Majestic-Queen-looking-mint-crystal-studded-coat-dress-designed-long-serving-couturier-Angela-Kelly.html>
3. Bates, Stephen. *How the royal wedding boosted the monarchy*. *The Guardian*. December 26, 2011. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2011/dec/26/royal-wedding-monarchy-william-kate>
4. Blackstock, Colin. Queen decides to stay away from Charles and Camilla's register office wedding. February 23, 2005. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2005/feb/23/monarchy.colinblackstock>
5. d'Ancona, Matthew. *As the cuts bite, Britain will need more than golden memories*. *The Daily Telegraph*. December 29, 2012. Pieejams: http://www.telegraph.co.uk/comment/columnists/matthewd_ancona/9770706/As-the-cuts-bite-Britain-will-need-more-than-golden-memories.html
6. Davies, Caroline. *Diamond jubilee: it's a royal washout – but one million pay tribute to Queen*. *The Guardian*. June 3, 2012. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2012/jun/03/diamond-jubilee-royal-queen>
7. Freedland, Jonathan. *A moment of Madness?* *The Guardian*. August 13, 2007. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2007/aug/13/britishidentity.monarchy>
8. Grigg, John. *The Princess is dead, long live the Queen*. *The Sunday Telegraph*. September 7, 1997.
9. Jones, Beth, Hastings, Chris. *Tenth anniversary of Diana's death sparks commercial frenzy*. *The Daily Telegraph*. April 29, 2007. Pieejams:

- <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1550009/Tenth-anniversary-of-Dianas-death-sparks-commercial-frenzy.html>
10. Juner, Penny. Camilla has won us over, and deserves to become Queen. The Daily Telegraph. April 8, 2015. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/theroyalfamily/11520812/Camilla-has-won-us-over-and-deserves-to-become-Queen.html>
 11. Nikhah, Roya. Queen's role as international trend-setter exhibited in new show of Hartnell and Amies couture The Daily Telegraph. October 28, 2012 Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/culture/9638141/Queens-role-as-international-trend-setter-exhibited-in-new-show-of-Hartnell-and-Amies-couture.html>
 12. Schlesinger Fay, Mysa Rawi. The Daily Mail. First the Great Unveiling... and then a collective gasp: With a plunging neckline and lots of lace, the gown was a timeless triumph. April 29, 2011. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-1381851/Royal-Wedding-2011-Kate-Middleton-marries-Prince-William-dress-designed-McQueens-Sarah-Burton.html>
 13. Shawcross, William. *Only the Queen has been our constant*. The Daily Telegraph. May 25, 2013. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/queen-elizabeth-II/10080245/Only-the-Queen-has-been-our-constant.html>
 14. Styles, Ruth. Still in love 10 years on: Charles and Camilla mark a decade of marriage with intimate photo taken at Birkhall. The Daily Mail. April 9, 2015. Pieejams: <http://www.dailymail.co.uk/femail/article-3031588/Still-love-10-years-Charles-Camilla-mark-decade-marriage-intimate-photo-taken-Birkhall.html>
 15. *The crown tarnished before our eyes*. The Observer. September 7, 1997.
 16. The Daily Mirror. Queen's sparkling Diamond Jubilee outfit: Her Majesty dresses in stunning silver and white Angela Kelly dress. June 3, 2012. Pieejams: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/diamond-jubilee-fashion-queen-wears-861254>
 17. The Daily Mirror. Royal Wedding: Daily Mirror wishes good luck to prince William and Kate Middleton. April 29, 2011. Pieejams: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/royal-wedding-daily-mirror-wishes-125501>
 18. Toynbee, Polly. *Live and let Di*. The Guardian. April 27, 2007. Pieejams: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2007/apr/27/liveandletdie>
 19. Toynbee, Polly. *Queen's diamond jubilee: a vapid family and a mirage of nationhood. What's to celebrate?* The Guardian. May 31, 2012. Pieejams:

<http://www.theguardian.com/commentisfree/2012/may/31/queen-diamond-jubilee-why-celebrate>

20. Toynbee, Polly. *Whatever that strange spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here*. The Guardian. September 1, 2007. Pieejams:
<http://www.theguardian.com/uk/2007/sep/01/monarchy.topstories3>

Izmantotā literatūra:

21. Andersen, Christopher. *The Day Diana Died*. London: William Morrow. 1998.
22. Armstronga, Karena. Īsi par mītu vēsturi. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.
23. Buckledee, Steve. *The UK tabloids: the Good, the Bad and the Ugly*. Presentation. University of Cagliari. 2012.
24. Fernando, Chitra. *Idioms and Idiomaticity*. Oxford. 1996.
25. Lakoff G. and M. Johnson. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 2003.
26. Marr, Andrew. *A History of Modern Britain*. London: Macmillan. 2008.
27. *Metodiskie norādījumi kursa darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmās „Iestāžu darba organizācija” un „Uzņēmējdarbība”*, Rīga. 2007.
28. Morton, Andrew. *Diana. Her True Story in Her Own Words*. London: Michael O’Mara Books. 1997.
29. Mūks, Roberts. *Mīts un iztēle*. Rīga: Karogs, 1991.
30. Ott, Brian and Robert Mack. *Critical Media Studies. An Introduction*. Wiley-Blackwell, 2010.
31. Veinberga, Sandra. *Masmediji*. Rīga: Zvaigzne ABC. 2005.

Elektroniskie resursi:

32. Akadēmiskā terminu datu bāze. Majuskula raksts. Pieejams:
<http://termini.lza.lv/term.php?term=majuskula%20raksts&list=raksts&lang=LV>
[skatīts 2015. 25.apr.].
33. Akadēmiskā Terminu Datubāze AkadTerm. Pieejams:
<http://termini.lza.lv/term.php?term=epitets&list=&lang=LV&h=yes> [skatīts 2015. 11.apr.].

34. Battle, Belle. Is your baby simply George-eous? Enter our Prince George lookalike competition. The Sun. Pieejams:
<http://www.thesun.co.uk/sol/homepage/features/5583789/Enter-The-Suns-Prince-George-Lookalike-competition.html> [skatīts 2015. 3.maijā].
35. BBC News UK. Games site renamed the Queen Elizabeth Olympic Park. October 7, 2010. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-london-11492273> [skatīts 2015. 19.feb.].
36. BBC News UK. *Queen's Diamond Jubilee emblem revealed*. February 21, 2011. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-12518165> [skatīts 2015. 19.feb.].
37. BBC News UK. *Royal Family plans for Queen's Diamond Jubilee unveiled*. December 14, 2011. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-16174233> [skatīts 2015. 19.feb.].
38. BBC1 Panorama interview with the Princess of Wales. Transcript. 1995. Pieejams: <http://www.bbc.co.uk/news/special/politics97/diana/panorama.html> [skatīts 2015. 11.martā].
39. Biography Online. *Catherine Middleton*. Pieejams: https://www.biographyonline.net/women/kate_middleton.html [skatīts 2015. 16.apr.].
40. Biography. Prince George Biography. Pieejams: <http://www.biography.com/people/prince-george-21297161> [skatīts 2015. 3.maijā].
41. Crindland, James. *Newspapers in the UK: An introduction*. June 28, 2010. Pieejams: <http://www.mediauk.com/article/4/newspapers-in-the-uk-an-introduction> [skatīts 2015. 18.feb.].
42. Crindland, James. *Newspapers in the UK: An introduction*. June 28, 2010. Pieejams: <http://www.mediauk.com/article/4/newspapers-in-the-uk-an-introduction> [skatīts 2015. 20.martā].
43. Delaney, Alex. *The Guardian versus The Daily*. December 12, 2012. Pieejams: <http://alexjdelaney.wordpress.com/2012/12/12/the-guardian-versus-the-daily-telegraph-columnists/> [skatīts 2015. 20.martā].
44. Dictionary. Reference. Passive voice. Pieejams: <http://dictionary.reference.com/browse/passive+voice> [skatīts 2015. 11.martā].
45. Encyclopedia Britannica. Allusion. Pieejams: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/16658/allusion> [skatīts 2015. 10.martā].

46. Encyclopedia Britannica. *Camilla. Duchess of Cornwall*. Pieejams:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1074096/Camilla-duchess-of-Cornwall>
 [skatīts 2015. 12.apr.].
47. Encyclopedia Britannica. Pun. Word Play. Pieejams:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/483401/pun> [skatīts 2015. 22.apr.].
48. Esther Addley. *Royal wedding: who will foot the bill?* The Guardian. November 16, 2010. Pieejams: <http://www.theguardian.com/uk/2010/nov/16/royal-wedding-bill-cost>
 [skatīts 2015. 16.apr.].
49. Halbrooks, Glen. *How to Sell Newspaper Advertisements*. Pieejams:
<http://media.about.com/od/printmedia/a/How-To-Sell-Newspaper-Advertisements.htm>
 [skatīts 2015. 20.martā.].
50. Hough, Andrew. The Queen's Diamond Jubilee: 'Big Ben to be renamed Elizabeth Tower'. The Daily Telegraph. June 2, 2012. Pieejams:
http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/the_queens_diamond_jubilee/9307060/The-Queens-Diamond-Jubilee-Big-Ben-to-be-renamed-Elizabeth-Tower.html [skatīts 2015. 19.feb.].
51. Ipsos Mori. Royal Family and The Monarchy. May 2012. 1.lpp. Pieejams:
<https://www.ipsos-mori.com/Assets/Docs/Polls/ipsos-mori-diamond-jubilee-poll-may-2012-tables.pdf> [skatīts 2015. 30.apr.].
52. Ipsos Mori. Royal Family and The Monarchy. Will the Monarchy last? November 2012. 9.lpp. Pieejams: <https://www.ipsos-mori.com/Assets/Docs/Polls/monarchy-ipsos-mori-kings-college-tables.pdf> [skatīts 2015.30.apr.].
53. YouGov research. Camilla can become 'Queen', say public. April, 2015. Pieejams:
<https://yougov.co.uk/news/2014/06/10/Camilla-can-become-Queen/> [skatīts 2015. 11.apr.].
54. Young, Toby. *Camilla can't become Queen because she's not legally married to Charles*. The Daily Telegraph. November 20, 2010. Pieejams:
<http://blogs.telegraph.co.uk/news/tobyyoung/100064426/camilla-cant-become-queen-because-shes-not-legally-married-to-charles/> [skatīts 2015. 16.apr.].
55. Jubilee Time Capsule. Pieejams:
<http://www.jubileetimecapsule.org/index/index#!/core-discover/timeline> [skatīts 2015. 19.feb.].

56. Kellner, Peter. Encyclopedia Britannica. *Queen Elizabeth II's Diamond Jubilee: Year In Review*. 2012. Pieejams:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1823264/Queen-Elizabeth-IIs-Diamond-Jubilee-Year-In-Review-2012> [skatīts 2015. 18.feb.].
57. Kennedy, Maev. Queen's diamond jubilee stained glass window unveiled by MPs. *The Guardian*. March 20, 2012. Pieejams:
<http://www.theguardian.com/uk/2012/mar/20/queen-diamond-jubilee-glass> [skatīts 2015. 19.feb.].
58. Kiss, Jemima. *ABCe: Guardian.co.uk takes top spot*. May 21, 2009. Pieejams:
<http://www.theguardian.com/media/2009/may/21/abce-guardian-telegraph> [skatīts 2015. 20.martā.].
59. Klein, Christopher. *Queen Victoria's Diamond Jubilee*. June 5, 2012. History in the Headlines. Pieejams: <http://www.history.com/news/queen-victorias-diamond-jubilee> [skatīts 2015. 18.feb.].
60. Leurdijk, Andra, Otilie Nieuwenhuis and Mijke Slot. *The Newspaper publishing Industry*. Joint Research Centre, 2012. Pieejams:
<http://is.jrc.ec.europa.eu/pages/ISG/documents/FINALNewsreportwithcovers.pdf>
[32.lpp](#) [skatīts 2015. 20.martā.].
61. Literary Devices. Extended Metaphor Definition. Pieejams:
<http://literarydevices.net/extended-metaphor/> [skatīts 2015. 10.martā.].
62. Live and Let Die Recognized For Over 4 Million Performances In The USA. *October 16, 2012* .
Pieejams:http://www.bmi.com/news/entry/live_and_let_die_recognized_for_over_4_million_performances_in_the_usa [skatīts 2015. 10.martā.].
63. Macmillan Dictionary. Pieejams:
<http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/bounce-off> [skatīts 2015. 11.apr.].
64. Mail Online. Comic Strips. Pieejams:
<http://www.dailymail.co.uk/coffeebreak/cartoons/strip.html> [skatīts 2015. 22.martā.].
65. Marsden, Karl, Harry Owen. *Are fresheets doing better than paid-for titles?* 2011. Pieejams: <http://www.campaignlive.co.uk/news/1099614/> [skatīts 2015. 20.martā.].
66. Mazer, Cary M. *Wilde, Society, and Society Drama*. Pieejams:
<http://www.english.upenn.edu/~cmazer/imp.html> [skatīts 2015. 17.apr.].

67. Newspaper Society. *History of British Newspapers*. Pieejams:
<http://www.newspapersoc.org.uk/history-of-british-newspapers> [skatīts 2015.
 20.martā.].
68. Oxford Dictionaries. To cook someone's goose. Pieejams:
<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/cook-someone%27s-goose>
 [skatīts 2015. 10.martā.].
69. Press Complaints Commission. *Editor's Code of Practice*. London, 2007. Pieejams:
https://www.cusu.cam.ac.uk/publications/tcs/Code_Aug_2007.pdf
70. Rayner, Gordon. Kate Middleton's royal baby Princess Charlotte: Everything we know on Wednesday afternoon. *The Daily Telegraph*. Pieejams:
<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/royal-baby/11578919/Royal-princess-girl-everything-we-know.html> [skatīts 2015. 6.maijā.].
71. Randall, Matthew. *Comparing the Daily Telegraph, The Guardian and The Independent*. June 11, 2010. Pieejams:
<http://pressaction.wordpress.com/2010/06/11/comparing-three-uk-papers/>
 [skatīts 2015. 20.martā.].
72. Rogers, Simon. *Digital and newspaper readerships combined: figures for major UK newspaper and magazine*. *Theguardian.com*, Wednesday, 12 September, 2012.
 Pieejams:<http://www.theguardian.com/news/datablog/2012/sep/12/digital-newspaper-readerships-national-survey> [skatīts 2015. 20.martā.].
73. Shammas, John. Royal baby name: Bookies pay out more than £1million after princess is named Charlotte. *The Daily Mirror*. May 4, 2015. Pieejams:
<http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/royal-baby-name-bookies-pay-5635802>
 [skatīts 2015. 5.maijā.].
74. Smochin, Olga. *The Epithet and Its Classification*. Pieejams:
<http://www.scribd.com/doc/112323903/The-Epithet-and-Its-Classification#scribd>
 [skatīts 2015. 10.martā.].
75. The Biography Channel. *Princess Diana Biography*. Pieejams:
<http://www.thebiographychannel.co.uk/biographies/diana-spencer.html> [skatīts 2015.
 12.apr.].

76. The Daily Mail Classified Fact Sheet. Pieejams:
<http://www.mailclassified.co.uk/uploads/files/CLASSIFIED-FACT-SHEET-DM-TMoS-Jan-Dec-2012.pdf> [skatīts 2015. 22.martā.].
77. The Duke and Duchess of Cambridge.Royal Birth. Pieejams:
<http://www.dukeandduchessofcambridge.org/features-0/royal-birth> [skatīts 2015. 5.maijā.].
78. The Economist. *Correction: Daily Mail website* . January 5, 2013. Pieejams:
<http://www.economist.com/news/business/21569066-correction-daily-mail-website> [skatīts 2015. 22.martā.].
79. The Free Dictionary. Idioms. Go off without a hitch. Pieejams:
<http://idioms.thefreedictionary.com/without+a+hitch> [skatīts 2015. 22.apr.].
80. The Free Dictionary. Pieejams: <http://www.thefreedictionary.com/hyperbole> [skatīts 2015. 11.apr.].
81. The Free Dictionary. Queen Consort. Pieejams:
<http://www.thefreedictionary.com/queen+consort> [skatīts 2015. 22.apr.].
82. The Free Dictionary.Pieejams: <http://idioms.thefreedictionary.com/brave> [skatīts 2015. 11.apr.].
83. The Free Dictionarr. To be on a roll. Pieejams:
<http://idioms.thefreedictionary.com/on+a+roll> [skatīts 2015. 11.apr.].
84. The Official Website of The British Monarchy. National Anthem. Pieejams:
<http://www.royal.gov.uk/MonarchUK/Symbols/NationalAnthem.aspx> [skatīts 2015. 10.martā.].
85. The Official Website of The British Monarchy. *Edvard VIII*. Pieejams:
<http://www.royal.gov.uk/historyofthemonarchy/kingsandqueensoftheunitedkingdom/thehouseofwindsor/edwardviii.aspx> [skatīts 2015. 12.apr.].
86. The Official Website of The British Monarchy. The Current Royal Family. Pieejams:
<http://www.royal.gov.uk/ThecurrentRoyalFamily/Overview.aspx> [skatīts 2015. 10.maijā.].
87. The Official Website of The Queen’s Diamond jubilee: Pieejams:
<http://www.thediamondjubilee.org/constitutional-role> [skatīts 2015. 18.feb.].
88. *UK minister says 2 billion to watch royal wedding*.Reuters. April 6, 2011. Pieejams:
<http://www.reuters.com/article/2011/04/06/us-britain-wedding-audience-idUSTRE73542Y20110406> [skatīts 2015. 16.apr.].

89. UK Parliament Website. How Parliament works. Parliament and Crown. Pieejams: <http://www.parliament.uk/about/how/role/parliament-crown> [skatīts 2015. 5.maijā.].
90. Westminster Abbey. History Royals. Pieejams: http://www.westminster-abbey.org/our-history/royals?f.Period|H=Modern&f.Period|H=Second%20World%20War&f.Century|I=21st&f.Century|I=20th&f.Century|I=19th&f.Century|I=18th&f.Royal_Events|J=Funeral&f.Royal_Events|J=Wedding&start_rank=11 [skatīts 2015. 10.martā.].
91. Wickramasinghe, Sachi. 'Prince George Effect' still in full force on tot's 1st birthday. CBC News. July 22, 2015. Pieejams: <http://www.cbc.ca/newsblogs/yourcommunity/2014/07/prince-george-effect-still-in-full-force-on-tots-1st-birthday.html> [skatīts 2015. 3.maijā.].
92. Wilson, Sarah Durham. *Kate Middleton & Prince William's Wedding Honored with Royal Stamps*. The People. March 29, 2011. Pieejams: http://www.people.com/people/package/article/0,,20395222_20477114,00.html [skatīts 2015. 16.apr.].
93. Winnett, Robert. *Extra bank holiday to celebrate Queen's Diamond Jubilee*. The Daily Telegraph. December 28, 2009. Pieejams: <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/6894932/Extra-bank-holiday-to-celebrate-Queens-Diamond-Jubilee.html> [skatīts 2015. 19.feb.].
94. www.TWITTER.com. Clarence House. Pieejams: <https://twitter.com/clarencehouse> [skatīts 2015. 10.maijā.].

ANOTĀCIJA

Bakalaura darbs „Britu karaliskās ģimenes nozīmīgāko notikumu atspoguļojums britu presē pēdējās trīs desmitgadēs” atspoguļo viedokļu dažādību britu presē attiecībā pret britu karaliskās ģimenes locekļiem un Lielbritānijā esošo monarhu. Bakalaura darba mērķis ir analizēt un salīdzināt viedokļus britu drukātajā un tiešsaistes presē par Lielbritānijas karalieni Elizabeti II, mūžībā aizgājušo princesi Diānu, princi Čārlzu un Kamillu Pārkeri Boulzu, princi Viljama un Ketrīnu Midltoni, kā arī pašiem jaunākajiem karaliskās ģimenes locekļiem – princi Džordžu un princesi Šarloti. Teorētiskajā daļā bakalaura darba autore ietver britu karaliskās ģimenes nozīmīgāko notikumu izklāstu pēdējās trīs desmitgadēs, kā arī britu preses vispārīgu raksturojumu. Bakalaura darba empīriskajā daļā tiek analizēti raksti no britu drukātajiem un interneta tiešsaistē pieejamajiem laikrakstiem „*The Guardian*”, „*The Daily Telegraph*”, „*The Daily Mail*”, „*The Daily Mirror*”, „*The Observer*”, „*The Sunday Telegraph*”. Tuvāk presē aplūkoti viedokļi par princeses Diānas nāvi 1997.gadā un princeses Diānas nāves desmito gada dienu 2007.gadā, prinča Čārlza un Kamillas Pārkeres Boulzas kāzu dienu 2005.gadā, prinča Viljama un Ketrīnas Midltones karaliskajām kāzām 2011.gadā, karalienes Elizabetes II ‘Dimanta jubileju’ 2012.gadā.

SUMMARY

The bachelor thesis under the title "The Depiction of the Relevant Events Concerning British Royal Family in British Press over the Last Three Decades" outlines the diversity of viewpoints presented in the British press related to the current British monarch and members of the royal family. It aims at analyzing and contrasting opinions in British printed and online newspapers concerning the reflection of Queen Elizabeth II, Diana, princess of Wales, prince Charles and Camilla Parker Bowles, prince William and Catherine Middleton as well as prince George and princess Charlotte. In the theoretical part the author includes the overview of the most relevant events concerning British royal family in the last three decades as well as the characterization of modern British press. For the analysis in the practical part the author has used sources from printed and online newspapers "The Guardian", "The Daily Telegraph", "The Daily Mail", "The Daily Mirror", "The Observer" and "The Sunday Telegraph". The issues discussed are various viewpoints about the death of princess Diana, the wedding of prince Charles and Camilla Parker Bowles, the Royal Wedding of prince William and Catherine Middleton and the Diamond Jubilee of Queen Elizabeth II.

ZUSAMMENFASSUNG

Die vorliegende Bachelor-Arbeit mit dem Titel "Die Darstellung relevanter Ereignisse in der britischen Königsfamilie durch die britische Presse im Verlauf der zurückliegenden drei Jahrzehnte" offenbart die Vielfältigkeit von Standpunkten der britischen Presse, bezogen auf die heutige britische Monarchin und die Mitglieder der königlichen Familie. Gegenstand der Arbeit ist eine Analyse und Gegenüberstellung von Meinungen in gedruckten und elektronischen Tageszeitungen, die sich auf Betrachtungen von Queen Elizabeth II, Diana, Prinzessin von Wales, Prinz Charles und Camilla Parker Bowles, Prinz William und Catherine Middleton sowie Prinz George und Prinzessin Charlotte beziehen. Im theoretischen Teil fügt die Autorin einen Überblick über die wichtigsten Ereignisse in der königlichen Familie innerhalb der zurückliegenden drei Jahrzehnte sowie eine Charakterisierung der modernen britischen Presse ein. Für die Analyse im praktischen Teil verwendet die Autorin Quellen gedruckter und elektronischer Versionen der Tageszeitungen "*The Guardian*", "*The Daily Telegraph*", "*The Daily Mail*", "*The Daily Mirror*", "*The Observer*" und "*The Sunday Telegraph*". Die diskutierten Ausgaben beinhalten vielfältige Meinungen zum Tod von Prinzessin Diana, zur Hochzeit von Prinz Charles und Camilla Parker Bowles, zur königlichen Hochzeit von Prinz William und Catherine Middleton und über das diamantene Thronjubiläum der Königin Elizabeth II.

The Sunday Telegraph; Sep 7, 1997; p. 28

The Princess is dead, long live the Queen

John Grigg says last week's events are proof of the monarchy's enduring strength

THE Queen's broadcast on Friday evening was the best I have ever heard from her, proving among other things that she should always broadcast live, not least at Christmas. There was nothing defective in her tone, though she said, interestingly, that there were lessons to be drawn. She spoke firmly, as Queen and grandmother, and her words should have the effect of restoring balance in a situation where it badly needed.

Throughout the past week I have been observing reactions to the death of Diana, Princess of Wales with growing wonderment. My mind has gone back to the early years of the present reign, around the time of the Coronation, when the Queen herself became, involuntarily, the centre of a quasi-religious cult. In the media, and by a large section of the public she was treated with blind adulation and admiration. She was young, attractive and royal, so who would dream of criticising her?

The climate thus created seemed to me very unhealthy, not least because I was sure it would prove harmful to the Queen herself, and to the monarchy. No human being should be made an object of worship, above and respect, where men should worship, no — because such treatment can only be exaggerated, and is unlikely to last.

In recent days I have felt enveloped in a similarly unwholesome atmosphere. Popular and media responses to last weekend's tragic news have been working on each other to produce a collective state of mind even more incense-laden than on the previous occasion. The cult of the queen goddess Diana is, indeed, more potent than that of the young Queen 40-odd years ago, and in some ways more disturbing.

The scale and character of the present cult is, however, for the moment understandable, as well as being a star personality, still young, and beautiful, the Princess has been taken from us as the victim — like President Kennedy — of a sudden, violent death. The grief that her loss would anyway have caused is therefore compounded by shock and by a painfully renewed sense of the fragility of life.

In the immediate wake of Kennedy's assassination overwhelming homage was paid to him throughout the world. Even the BBC's satirical programme *Pact* was *The Hero*. They went into deep mourning and, in retrospect, the instant Kennedy cult seems embarrassing and quite out of proportion. JFK is now a historical figure, and as such has been subject to severe revisionism in both his public and his private life. He remains a substantial figure, but by no means the shining paragon that so many believed him to be at the time. It will always be so when too much is claimed at the outset.

Nevertheless the Princess's general reputation, as distinct from the present *dianamania*, will last, like Kennedy's, on more than youth and glamour and transitory emotion. Her good qualities were very good indeed, and should inspire her sons and other members of the royal family. She acquired, with some effort but triumphant success, a quite remarkable ability to get quickly on terms with every sort of person — particularly the old, the young, the sick, the shy, the inadequate, and those who felt that the world was against them — and to convey not just a sense of ease but positive comfort. She also had an exceptional flair for the spontaneous, imaginative

return. These are vital attributes for a royal personage in our age. But of course she also had serious defects, of which history will have to take account.

What worries me about the present media-enhanced extravaganza of public grief is partly that it shows me unaware as at all that there might have been any faults in Diana. Far worse it seems to contain — at any rate until Friday — a seamy current of vindictive hostility against Prince Charles and the royal family in general, and was also clearly being used by republicans as a means of promoting their own cause.

I have criticised Prince Charles in the past, on various specific grounds, and I still doubtless have reason to do so, again. But I profoundly sympathise with him now. He has been recklessly assailed as an utterly selfish and unfeeling man, the cause of all Diana's woes and the destroyer of their marriage. But she herself admitted, in her *Paris* interview, that she was half to blame. When couples fall out it is wise for outsiders to avoid partisanship and to take a charitable view of both parties. The demonisation of Prince Charles — and of Camilla Parker Bowles, for that matter — is a monstrous injustice which degrades the time of sadness.

Can the Prince's detractors not have the heart to understand that by vilifying him they may well be adding to the misery of two boys who had already suffered enough, in all conscience, from the break-up of their parents' marriage and the gratuitous exposure of the circumstances, even before they had to face the loss of their mother? All the evidence suggests that Prince Charles cares very much for his sons, and they for him. In any case, as is their father, and the royal family is theirs. Do the Windsor-bashers feel that the only blood-relations who count for them are of their mother's side?

It is no fault of those other mem-

bers of the royal family who do an enormous amount of good work that they lack the star quality that the Princess possessed. Shared in this century only by (in their different ways) the Duke of Windsor and Queen Elizabeth the Queen Mother. Even if they could all for stars, the total effect might be disappointing, because all-star casts do not necessarily give the best performances.

There is a most striking contrast between the Princess and the Queen herself, for whom, however, the former has always expressed high regard. The Queen has marvellous stability and quiet, reliable dignity, but very little imagination and a marked reluctance to depart from established routines. With the Princess it was the other way round. An amalgam of their virtues would be ideal, but for a constitutional monarch, if one has to choose, steadiness is surely preferable.

Over the years the Queen has shown that she is capable of change, though usually only in reaction to events — as during the past week, when she has been stamped into some concessions by popular demand articulated by the media. These are mostly in themselves relatively small, and of negligible significance for the longer term. But the astonishing manifestations that she has been witnessing along with the rest of us, may help to persuade her that a rather less predictable way of conducting her life would be of huge benefit to the monarchy, without impairing the necessary degree of stability. There are changes that she could make on her own initiative which would be justifiable in their own right, while capturing the world's attention. (For instance, she could suggest that the Opening of Parliament be held in Westminster Hall, with all members of both Houses present, and with the Lord Chancellor no longer walking backwards after handing her the Gracious Speech.)

The mountains of flowers at the palace gates are tributes to an institution

Above all, one must hope that the principle of anticipating rather than following events will, in future, be accepted. From whatever source constructive ideas may come, the Queen will always deserve the credit for acting on them.

Those who are seeking to exploit the present tidal wave of feeling for republican purposes must be exposed for the hypocrites and humbugs they are. According to one writer (Julie Burchill), Diana has done more for the republican cause than anyone since Cromwell. It would be hard to imagine greater nonsense. For a start, Cromwell's contribution to republicanism was nil. He was a monarchist at heart, and his abolition of the monarchy was reluctant and brief. His regime powerfully reinforced the monarchist instincts of the English people, and after his death the monarchy's restoration was swift.

Yet the 17th-century struggle also asserted the authority of Parliament, while at the same time giving rise to a new sort of monarchy, the constitutional sort. Constitutional monarchy is one of our country's most fruitful inventions. We should be proud of it and cherish it. Today most of the world's stable democracies, of which there are still too few, are constitutional monarchies. It would be an extremity of folly to tear down an institution which is the envy of the world. People what people may say to popular politicians, without thought and on the spur of the moment, I believe that the true sentiment of the country is still as monarchist as ever.

Indeed, the cult of Diana should not be regarded as an anti-monarchist phenomenon, but rather as proof of the monarchy's enduring vitality. The mountains of flowers that have been laid at palace gates are not only tributes to an admired woman, but also tributes to an institution. Although some of her votaries may not realise it, tributes to an institution, if judiciously, they were well conceived. After her divorce she remained Princess of Wales. She did not revert to her maiden name, as some divorced wives do. And it was not by her wish that the title HRH was removed from her (mistakenly, as I argued here at the time). In the eyes of the world she was still as royal as ever, and her royal status added immeasurably to her romantic aura. She was a "people's princess" in the sense of having a vast and world-wide popular following, and in having a special talent for communicating with people. But a princess is, by definition, not a republican figure. Though she had some trendy associations, too much should not, I think, be made of her modernity. Essentially she was a creature of tradition — of the Whig aristocratic tradition and the (far longer) monarchist tradition. Modernity is a will-o'-the-wisp, never to be pursued for its own sake. What is fashionable today, tends to be old-fashioned tomorrow. At her best the Princess was concerned with things that have always mattered and always will.

Two profoundly memorable events have lately occurred in Paris. One, of course, was the Princess's death, but we should not forget the other: the celebration by the Pope of an open-air Mass, attended by a million young people. The Pope is an old and frail man representing ideas which are the opposite of modern, yet all those young people were drawn to listen to his word to commune with him. It is also true that the Pope is a monarchy (with universal significance and appeal). The only other is the British monarchy.

One must hope that Her Majesty will now anticipate rather than follow events

The crown tarnished before our eyes (fragments)

The Observer (London); Sep 7, 1997; p. 007

If it was a long walk yesterday for the two young princes, it was longer by far for the Prince of Wales. At the end of the most extraordinary week in recent British history, he had to maintain his dignity against the reproach of **an audience running into billions** in the most tragic of circumstances. Every slow step, he knew, could only enhance Diana's claim on the nation's affections even as it weakened his own. She will haunt him for the rest of his life, just as she will live on in the hearts of her devoted sons.

But he had yet to hear **Earl Spencer's electrifying tribute to his dead sister - surely the most moving speech ever made at a funeral in Westminster Abbey.** The cool anger Diana's brother directed against the Royal Family and press was stunning. As **spontaneous applause** broke out around the **silent Royal Family**, Charles and his sons must have wondered whether the consecration of their lives, with all its pain and sacrifice, to upholding a failing monarchy was any longer worth the candle. The institution's gathering obsolescence has never been more cruelly exposed than over the last week; its hold on popular sentiment - crucial to its legitimacy - has been severely dented.

Earl Spencer's intervention yet again underlined how subversive Diana's life and untimely death have become. He overturned tradition, setting the seal on what has been a uniquely democratic event and as such a mortal threat to the foundations on which monarchy rests. It was not merely that Elton John was allowed to sing - a decision that was handsomely justified - or that so many concessions over the character of the funeral were shaped by pressure from below; the Palace seriously misjudged not just the public mood but its own capacity to stay aloof from it.

The momentum has simply been unstoppable, with **millions of Britons** insisting on their right to participate - a demand of citizens rather than subjects. In 1997 people expect their individual right to grieve to be respected and the family that purports to represent the nation to be seen to share in the collective mourning at a pitch adjudicated by **the people.** **They are now sovereign; the Crown must follow where they lead.**

The criticism earlier in the week that the royals did not care enough was heartless and misdirected; grief is not reduced because it is expressed privately rather than publicly. But that was not the issue. Princess **Diana is and was a collective national property** in a way that only her death has exposed. The scale of the **collective response** and the feeling shared by her **millions of mourners** who feel they knew her personally is tribute to a new culture of

intimacy, enabled by today's all-encompassing media and fostered by a **new democratic spirit** - and whose needs completely escaped **the Palace**.

The famous and celebrated are known more closely than ever before. But this intimacy, we now discover, is not one-way traffic and has its own explosive dynamic. The idea has taken root that the people have the right to know intimate personal details of those in public life. Princess Diana was a prime exponent and prisoner of this culture and, to the extent that her death was caused by paparazzi in search of intimate photographs, ultimately its victim.

Accompanying this culture of intimacy is a new confidence among ordinary citizens that their opinions are worth as much as those of anybody else. The deference to those higher in the social scale, along with a stoical acceptance of the status quo that used to be a hallmark of British life, has disappeared completely.

This is in part because the media has removed the mystique of those in high places; in part because of the way women and their emphasis on the personal are occupying a more central place in our national culture; in part because a generation of comprehensive education, with its deep attachment to egalitarian values, has implanted a belief that everybody is empowered to an extent that a largely privately educated elite has yet to grasp; and in part because in these reflexive, uncertain times all values are in a state of flux.

Charles and his sons are in the eye of this **hurricane of demands** for intimacy and its accompanying **democratic demand for voice** - but they cannot respond without undercutting the very principle of monarchy. Kings can be neither democrats nor the objects of intense personal scrutiny without giving up what it has always meant to be a king in Britain, which is why the Queen sounded so awkward in emphasising her role as grandmother as well as monarch. It is why neither retreat to aloof dignity nor a full adoption of Princess Diana's affectionate, human approach to winning legitimacy work as ways forward for the monarchy. Thus its passing, at least in its current form, is foretold.

Indeed Diana herself, who at one time wanted to capture this new mood and put it to the service of the monarchy, towards the end of her life realised the attempt was beyond the capacity of **the Windsors**. The pass had been sold and she predicted that Charles's appetite for kingship was fading, as was the likelihood he would ever make it to the throne. She can hardly have guessed that she herself would play so important a role in creating what is approaching **a revolution in British life** - although in describing herself as the 'ultimate rebel' she may have suspected more than she let on.

However, intimacy and the need to express voice cannot alone explain the response that the funeral aroused. For Diana met the need of a lonely, secular society for solidarity and warmth - and for secular saints. The British of the egalitarian postwar years, creating a

welfare state in which all had a stake, could unreservedly cheer Elizabeth II at her coronation as their collective embodiment - but the past 20 years of rising inequality, decaying public institutions and celebration of private activity in private free markets has created a new society that is more individualistic, more insecure, less anchored in its values and more alone.

Happiness is no longer gained from the service and duty that is at the core of the Queen's world view; it has to advance individual well-being in a world in which we all make it up for ourselves - hence the growth of quackery, crackpot cults, alternative lifestyles and, now we find, the sudden and irrational conferring of near-sainthood upon Princess Diana.

But canonisation would not have come Diana's way if she were not felt to be worthy, and here there is a truth that conservative commentators wish to play down or ignore. Diana would not be thought good if the causes she had espoused had been privatisation, workfare and the charity ball; her instincts, amazingly for one with her background and education, took her unerringly to the liberal wing of the spectrum of supportable causes. Homelessness, Aids and landmines are all issues with which the Conservative mind is instinctively uneasy - and an important reason why the responses of William Hague and the Conservative Party to the past week have been so feeble. They don't see the point of Diana's campaigning; the criticism levelled by her against them for their hopelessness on the landmines issue was well deserved.

Britain may be a less rooted and more individualistic society than it was but, it turns out, it is more liberal, kind and egalitarian than the metropolitan media and political establishment allow. Blair's victory last May was testimony to that and to the gathering **demand for wholesale change**; last week is but confirmation of what we should have known.

All this is important for the future. Our society can no longer sustain a constitutional role for the monarch. Charles himself, with any plans for marriage to his long-time lover Camilla Parker Bowles now doomed if he wants to inherit the throne, and seen by many as the architect of Diana's tragic death, is too compromised a figure to make kingship work, even if he wanted to.

A moment of Madness? (fragments)

[Jonathan Freedland](#). The Guardian. 13 August, 2007.

Ten years ago Britain mourned the death of Princess Diana with an intensity that took many aback. Today, that feels like another era. So was that week of high emotion a bizarre lapse - or something far more significant?

It has become an embarrassing memory, like a mawkish, self-pitying teenage entry in a diary. We cringe to think of it. It is our collective moment of madness, a week when somehow we lost our grip. A decade on, we look back and wonder what came over us.

There were some who felt that way at the time, but they were the minority. Indeed, they complained they were a marginalised, even oppressed, group - gagged dissidents in a new totalitarian state of the emotions. Some looked at the mountain of Cellophane-wrapped bouquets that piled up outside Buckingham Palace - a million of them, it was said - and sniffed "floral fascism" in the air. Later, Christopher Hitchens wrote that in the week after Princess Diana was killed in a Paris car crash, Britain became a "one-party state", such was the coercive nature of the public reaction. He sought out the Britons who had been forced to close their shops or cancel sporting events on the day of the funeral, lest they feel the rage of the tear-stained hordes outside. The writer Carmen Callil was more specific: "It was like the Nuremberg rallies."

That view was not much heard in the first week of September 1997. Indeed, Granta magazine adopted the tone of a samizdat newsletter a few months later when it dared to publish a piece titled Those Who Felt Differently. But how things have turned around. Now Hitchens' and Callil's view has become the settled one. The conventional wisdom of 2007 holds that Diana week was an outburst of mass hysteria, an episode when the British public lost its characteristic cool and engaged in seven days of bogus sentimentality, whipped up by the media, and whose flimsiness was demonstrated when it vanished as quickly as it had appeared.

The set text of this new consensus is Stephen Frears' Oscar-winning film, The Queen. By making the monarch the story's emotional centre of gravity, the audience was invited to see the week as she did: the baying mob outside, high on confected grief, utterly lacking the stoic, steady wisdom she personified. In the heat of that September week, the Queen had been cast as villain and the public felt wronged. In the Frears film the roles were reversed. Confirmation of how much had changed came when the one-time republican Helen Mirren accepted her Oscar for playing the title role: "Ladies and gentlemen," her speech concluded to ecstatic applause, "I give you the Queen."

But which memory is right? Did that week of 10-hour queues to sign condolence books, of Elton John singing in Westminster Abbey, of a hearse heading up the M1, its windscreen

obscured by bouquets hurled from motorway bridges - was all of that some bizarre lapse, a national psychotic episode? Should we be mortified when we look back on it? Or did something happen that week that deserves to be remembered another way - as a glimpse of the country Britain was becoming and something else too: a rare, collective moment of tenderness?

Central to the revisionist thesis typified by the Frears movie has been the speedy fading of the sentiments that were on display that week. How sincere can all that grieving have been, runs the logic, given how quickly Diana has been forgotten? Back in 1997 some commentators, even the odd religious scholar, were seriously discussing whether the late princess might one day be canonised. Yet here we are a decade later and her grip on the national consciousness has become tenuous. Her face is no longer on the cover of magazines; plenty of British teenagers would struggle to identify a photograph of her. Only the Daily Express, with its near-daily diet of Fayed-fuelled conspiracy theories, maintains the flame - a sorry indictment in itself.

The explanation is not hard to fathom. Diana's fame rested in part on novelty: millions waited to see her latest hemline, haircut or lover. Now that she is dead, there is nothing new to see. She left behind no body of work that can be absorbed in her absence. Unlike Marilyn Monroe, there are no films; unlike Elvis, there are no songs. Instead, she was for 17 years the star of a compelling soap opera, one that found a global audience. Her sudden death was shocking, but for many millions what they had lost was not so much a real person as a beloved character in a story. They grieved but then they moved on - to new soaps, new celebrities, new heroines.

And so the past nine anniversaries have passed by, each marked less emphatically than the one before. Donations to the Diana memorial appeal have dried up, from £20m at the time (with a further £80m raised through commercial activities) to just £222,000 last year. Visits to the princess's burial site - an island in the middle of a lake in the grounds of the family estate at Althorp, Northants, which once threatened to become a British Lourdes - have fallen sharply. While 150,000 made the journey in 1998, that number had halved by 2004.

No better symbol exists for the fading of Diana than the creation that was meant to commemorate her life: not a great park or concert hall, but a water feature. The Diana memorial fountain in Kensington Gardens took seven years to arrive - only to be closed a matter of months later when it turned into a mudslide. (It eventually reopened, fenced off and with a ban on children playing in the water.)

'Whatever that strange spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here'

Polly Toynbee. The Guardian. 1 September, 2007

"Let it end here" intoned the Bishop of London, weighting these words in his address with sonorous emphasis. How this great assemblage of 30 Windsors on their knees must have prayed fervently, sincerely, deeply for just that. "Let this service mark the point at which we let her rest in peace," said the bishop. And lo, miraculously, their prayers were answered. The nation did just that.

For outside the chapel, where police with barriers expected multitudes, there were barely more watchers than at an ordinary August changing of the guard. An outraged Daily Telegraph had called for 10 giant screens to satisfy the expected throng. But journalists and camera crews from around the world almost outnumbered Royalists, with a shortage of Diana worshippers to film. Most who thinly lined the rails were curious tourists, few were British. Whatever that strange wailing, teddy-bear hugging spasm of public anguish was 10 years ago, it ended here yesterday.

What remained that was best of Diana was there in her son Harry's touching, feeling, unWindsorly tribute with his memory of her death as "indescribably shocking and sad" and his simple 12-year-old's description of her life: "She made us and so many other people happy." He had written it himself and polished it with others, they said. It takes a certain skill to write with such word-perfect innocence.

Did Diana change the nation's relationship with its monarchy? Perhaps not as much as Helen Mirren did in her Oscar-winning transformation of the Queen into a woman filled with tender private emotional dignity. Yesterday the real Queen, her consort and her heir wore lemon-sucking expressions, looking as if they were doing a wretched penance. Who knows what they feel, but how they must hope the ghost of Diana and her cult is at last at rest.

As many predicted at the time, Diana dead was far harder for the monarchy to cope with than Diana living. Ten years ago the crown wobbled in that sea of decomposing flowers, candles, poems and queen of hearts cards. Yet even at the time, reporting on the crowds in Green Park the night before Diana's funeral, I found mainly cheerful trippers there for the spectacle, come to stare at others weeping, bringing their children so they could tell their grandchildren about the great event. Cameras often lied as they focused exclusively on the weepers who cried on cue while mundane comments of the ordinary gawpers fell on the cutting room floor. A myth was created that the whole country had gone mad.

Yet who didn't feel that gut-wrenching, visceral shock at the death of such a beauty mangled in a tunnel by an unsuitable lover's drunken driver? People needed someone other than

Diana herself to blame, so Charles, his mother and Diana's "rottweiler", Camilla were obliging scapegoats. For a time, the sheer power of the princess's radiant face was a daily rebuke to them, damaging them deeply.

If now, apart from the obsessive acolytes with altars bedecked with mugs, dolls and tea-towels, the Diana cult is at last over, what was her legacy? A slight unbending in royal etiquette has not left the Windsors looking less alien or stilted on display in peculiar hats yesterday in the Guards Chapel. A BBC poll found 56% said they were "out of touch".

The whole Charles and Diana saga, with its excruciating Squidgy and Tampax tapes of their affairs, ripped a veil or two off royal mystique. When last asked, half the electorate thought the country would be better or no worse off without a monarchy, according to Ipsos Mori. Even if there is no groundswell to make the monarch Elizabeth the Last, this marks a weakening of old bonds.

But what of yesterday's Channel 4 poll, suggesting that a quarter of us still believe Diana was murdered? Sometimes when asked daft questions, it's fun to give daft answers. For how could Buckingham Palace have wanted a dead Diana, **saint of celebrity, people's princess up in the firmament with Mother Teresa and Marilyn Monroe, a taunting icon far beyond their control?**

Alive, where would she be now? How much more easily the monarchy could have handled her were she now a jaded New York Jackie O, fading slightly at the edges, losing her cachet with a string of ever less appropriate suitors, shopping and bitching in toe-curling interviews, forever betrayed by "friends" and therapists. True or not, how easily Buckingham Palace could have made her seem that way, demolishing her with acid briefings, leaking her expense accounts with rumours of unruliness and belittling of the good she did. Peace would not have broken out in the war of the Windsors. One of her last acts was to visit the Duke and Duchess of Windsor's apartments in Paris, a warning if ever there was one.

But Diana in the sky with diamonds has been untouchable for this last decade. Yesterday they must have hoped it was the last time they will have to kneel before her memory. Requiem in pace (sic), they prayed and they may well have hoped the everlasting light would shine upon her a little less brightly from now on.

Live and Let Die

Polly Toynbee. The Guardian. 27 April, 2007

The mawkish prospect of 10th anniversary Diana-mania is nauseating. But then so is the whole business of royals worship.

Now Lily Allen is to join Sir Elton John and the rest at Wembley stadium for Diana's birthday concert. But there is something creepy about celebrating the 10th anniversary of her gruesome life and death.

Meanwhile, the interminable and ill-fated inquest into her unmysterious end staggers on like Jarndyce v Jarndyce, costing God knows what, its mountainous paperwork and thousands of legal hours destined to show that she was indeed killed in a crash by her lover's drunken chauffeur.

What is being celebrated? The bulimic life of a sad neurotic who was abandoned by her mother to a hopeless father and a step-mother from hell. Far too young and silly, she made the awful decision to marry a much older, selfish Prince who was under instruction to deliver the requisite heir and a spare.

She was beautiful, spoiled and brainless. She could have brought down the monarchy, but only wanted the crown to skip to her son. It is a true tragedy for children to lose their mother, but that doesn't make her a national tragic heroine. Her wish to be "Queen of Hearts" in her Panorama interview was a toe-curling insight into a celebrity who believed her own hype.

It took the genius and charm of Helen Mirren to rescue the royal fiasco of her death and re-invent it as an entirely new national myth to warm the people to their sour and unmotherly Queen.

How must the palace feel, ten years after? Blessed relief and no doubt only too glad to party, if that's what the princes want. The royals must ask themselves daily where Diana would be at 46, in what trouble, giving what interviews, spending what fortunes on grooming, with more men of the Dodi and James Hewitt variety?

Diana nearly cooked the monarchy's goose - though it would have been a constitutional irony if the crown had fallen over a public spasm of celebrity worship of the very kind the monarchy thrives on. Her death marks a brief moment when it was just possible the whole absurdity might have come tottering down. No wonder the palace are all celebrating their survival.

Tenth anniversary of Diana's death sparks commercial frenzy

Chris Hastings and Beth Jones. The Daily Telegraph. 29 Apr 2007

When Diana, Princess of Wales died in the Pont d'Alma road tunnel in Paris, it led to the most astonishing outpouring of public grief in living memory. As the 10th anniversary of the tragic accident approaches, a second, commercial, wave of remembrance is swelling.

Souvenirs from the Royal Mint, a surprise exhibit at Madame Tussaud's, a host of television programmes and no fewer than 14 commemorative books are just part of the arrangements already planned. Dozens of organisations hope to cash in on the continuing fascination with Diana's life, and untimely death on August 31, 1997.

A television drama focusing on the princess's last days is in production and the BBC is even planning a commemorative edition of Songs of Praise. Both ITV and Channel 4 plan to broadcast documentaries examining the relationship between Diana and the paparazzi. Publishing houses expect a spike in sales of books about the Princess, including The Diana Chronicles by Tina Brown, the former editor of Vanity Fair, and a reissue in paperback of Diana, Princess of Wales by Sarah Bradford.

Waterstones, the book store chain, said a "mini boom" was predicted while Amazon, the online store, said it expected a memorial concert at Wembley, organised by Princes William and Harry to coincide with their mother's birthday on July 1, to spark increased interest in related books, CDs and DVDs. An audio CD, entitled The People's Princess, will be released by Larry King, the American chat show host. Miss Bradford said: "There continues to be tremendous public interest - people still want to know how this unsophisticated girl turned herself into such a remarkable world figure."

Many of London's museums, galleries and key tourist attractions have also made preparations for the anniversary. Kensington Palace, the princess's former home, has extended an exhibition of portraits of her by Mario Testino, the photographer, and is working on a new exhibition of clothes and film footage.

The National Portrait Gallery will stage a three-month display of photographs and a spokesman for Madame Tussaud's said: "We are definitely planning something."

The English National Ballet has dedicated its next season to its former patron and a Russian theatre troupe is creating a new ballet about her life, to be staged in both London and Moscow.

There will be no official stamps or coins, but the Royal Mint is planning to release other Diana remembrance products.

Queen decides to stay away from Charles and Camilla's register office wedding

[Colin Blackstock](#)

Wednesday 23 February 2005 08.09 GMT. The Guardian

Prince Charles's wedding to Camilla Parker Bowles took another intriguing twist last night when the Queen announced that she will not be attending the civil marriage ceremony, although she will attend the church blessing following the civil ceremony.

Buckingham Palace confirmed that the Queen would not attend, a move that reopened speculation that the Queen was unhappy with the "town hall wedding".

In a statement, Buckingham Palace said: "The Queen will not be attending the civil ceremony because she is aware that the prince and Mrs Parker Bowles wanted to keep the occasion low-key.

"The Queen and the rest of the royal family will, of course, be going to the service of dedication at St George's Chapel, Windsor Castle.

"She is very pleased to be giving the wedding reception at the castle."

The palace sought to play down the timing of the announcement. Asked if this was a royal snub, a palace spokeswoman replied: "The Queen is attending the service of dedication and paying for the reception - this is not a snub."

However, the announcement that the Queen was aware the couple wanted to keep the wedding low-key will give credence to claims of a snub.

The wedding was originally planned for Windsor Castle, and had been arranged to take place on a date when the Queen would be free to attend.

However, the prince and Mrs Parker Bowles had not realised that the castle would have to be licensed, allowing any commoner to marry in the Queen's Berkshire home.

As a consequence, the wedding, planned for April 8, has been moved to the nearby Windsor Guildhall, which is already licensed for civil ceremonies.

The move met with further problems when it was discovered that, under the rules governing civil marriages, members of the public will have to be allowed to attend. Dr Stephen Cretney, an emeritus fellow of All Souls College, Oxford, said the Marriage (Approved Premises) Regulations, which opened the way for civil marriages to be held in places other than register offices, made it plain that the public had to be admitted.

Dr Cretney had earlier pointed out that Charles and Mrs Parker Bowles could not marry in Windsor Castle without opening it as a venue for other civil marriages.

The wedding has lurched from mistake to mistake since the couple announced their engagement on February 10.

Dickie Arbiter, a former Buckingham Palace spokesman, said on Sky News: "I think the key thing is the blessing by the Archbishop of Canterbury ... and that's the part that's important to the Queen."

The palace declined to comment on speculation that the police had warned the Queen against attending on security grounds.

A spokesman for the prince said details of the civil ceremony had yet to be finalised.

However, it is understood that the four children of the couple will attend the civil wedding.

Camilla has won us over, and deserves to become Queen

By Penny Junor

6:05AM BST 08 Apr 2015 The Daily Telegraph

As Charles and Camilla celebrate their 10th wedding anniversary, she has won us all over with her style, substance and support

The Duchess of Cornwall, was so nervous on the morning of her wedding to the Prince of Wales, 10 years ago tomorrow, that she had to be coaxed out of bed. Who could blame her? Camilla Parker Bowles, as she then was, had surely been one of the most hated women in Britain, the “third person” in the marriage that the Princess of Wales had memorably said made it “a bit crowded”.

Prince Charles and Camilla Parker Bowles at their wedding in 2005

What stuck most in people’s throats was the prospect of this woman, universally reviled for wrecking the royal marriage, one day becoming Queen. But the Palace was quick to assure the public that this would never happen; when the time came, she would be known as The Princess Consort. This week, however, a new poll to coincide with their 10th wedding anniversary, shows that most people now believe that Camilla should become Queen when Charles accedes to the throne. Time is a great healer, and it is nearly 18 years since Diana died, but it is still an extraordinary achievement to have swayed public opinion so dramatically. Little by little she has won people over.

I remember arriving in Windsor at 5.30am on the morning of their wedding in 2005, to talk about it on breakfast television. It was a Saturday, a day later than originally planned. The date they had chosen clashed with the funeral of Pope John Paul II in Rome, which prompted doom-mongers to say it was jinxed. The streets were deserted. It was freezing cold and just one brave family had camped overnight opposite the Guildhall, where the civil ceremony was due to take place at 12.30pm. I couldn’t help thinking back to the hundreds of people who had camped for days along the route between Buckingham Palace and St Paul’s Cathedral for Charles and Diana’s wedding 24 years before.

The Prince’s enduring love for Camilla and his refusal to give her up at any price had split the nation in two and proved perilously dangerous for the monarchy. The couple had bided their time, eight years had passed since Diana’s death and attitudes had softened, but no one knew for sure what the public reaction to their marriage would be – or what the public would make of the

woman Diana had called “the Rottweiler”. She was a familiar face but to most people a completely unknown quantity.

By 10am a smattering of people had arrived, but there were many more policemen than onlookers. After all the argument that raged in the media in the weeks beforehand about whether it was right or wrong for the country, good or bad for William and Harry, what title Camilla should be given, and what Diana would have thought, it looked as though the public’s overriding emotion would be apathy.

Not so. Half an hour later the pavements were suddenly filled with crowds of people chattering excitedly to one another. There were a couple of protesters but they were drowned out by the rest who, though they might not yet know what they thought about Camilla, were delighted that Charles had finally taken the plunge and wed the woman he had loved for more than 30 years. He looked like the cat who had got the cream; she looked tentative and slightly fragile and was clearly relieved not to have been booed or pelted with bread rolls. The crowds warmed to her.

The boys had loved their mother and knew what she thought of Camilla

Taking the plunge had never been a simple matter. As one of their Household says: “It was a matter of huge constitutional and political importance and you had to court the approval of the Queen, Number 10, the Archbishop of Canterbury and a few others besides.” It was also crucial to both Charles and Camilla that William and Harry should be happy about the marriage, and that had taken time. The boys had loved their mother and knew what she thought of Camilla; but equally they could see that their father had been lonely and that this woman lit up his life. He was more fun to be with when she was around. Their allegiance had inevitably been torn but now they were grown up, they knew that things were never black and white. And so the marriage – that at one time had seemed unthinkable – finally happened, with William and Tom Parker Bowles, Camilla’s son, acting as witnesses.

Camilla got it just right that day, and has been getting it right ever since. She had no ambition to be a princess or duchess or even queen; she simply wanted to be with, and support, the Prince of Wales. Their marriage has given him a new lease of life. For so many years he had kept Camilla hidden, terrified they would be seen together by the paparazzi. Being able to have her alongside him at receptions and dinners, and to show her off on state occasions and foreign tours, has made the job so much more enjoyable. She understands him perfectly, knows how to handle him, how to snap him out of his darker moods, she is interested in him and shares his love of the countryside, of painting, of gardening, of horses and dogs and all the things that torment him too. And the pride he takes in her is touching.

She had been a housewife and mother, living in the country surrounded by dogs and horses and had never had a career. So she has worked harder in the last 10 years than in the previous 57. Travelling all over the world with the Prince, she has had a miraculous affect on him. He is

happier, more relaxed and more confident than ever before. Working alongside him on royal duties, chatting, smiling and co-operating with photographers, she has given a much-needed boost to his profile, allowing him to shine, while never threatening to overshadow him. Wisely, she has built up her workload slowly but is now patron or president of no less than 90 charities; and those that I have spoken to have nothing but the very highest praise for the work she does for them.

She looks the part too, with beautifully styled hair, professional make up and designer kit, but for all the change in her outward appearance and lifestyle, she has no airs and graces, is still down to earth, friendly and fun and relishes life outside the royal goldfish bowl. She still has her house in the country to which she escapes as and when the Prince's diary allows, and she revels in seeing her children and grandchildren whenever she can. People who meet her cannot fail to warm to her. And as someone who has not chased eternal youth under the surgeon's knife, but seems happy in her own skin, I can't help thinking she is a great role model to women of a certain age.

So when the moment does eventually come for the Prince of Wales to become King, the woman at his side will be one of style, substance and support. Given she is all those things to him, it would only be fitting that she become his Queen too.

Still in love 10 years on: Charles and Camilla mark a decade of marriage with intimate photo taken at Birkhall (Fragments)

By [RUTH STYLES FOR THE](#) Daily Mail

PUBLISHED: 07:28 GMT, 9 April 2015 | **UPDATED:** 10:39 GMT, 9 April 2015

Chatting happily and smiling during a peaceful walk in the grounds of their Scottish country home, they could be any long-married couple enjoying a stroll.

But this is the Prince of Wales and the Duchess of Cornwall and the intimate shot marks not 40 years of marriage but 10.

The couple, who married a decade ago at the Windsor Guildhall, are spending their anniversary privately at Birkhall in Deeside.

Birkhall, which sits on the Queen's Balmoral estate, was the location for their honeymoon and was also the venue for their first anniversary celebrations.

The new image, which is the work of top photographer Oliver Dann, was taken in the run-up to last month's visit to the U.S but was released by Clarence House today.

In it, Charles wears a country coat made from Inveravon Estate Tweed and a matching hat by Lock & Co, while Camilla sports a hat by the same firm and a coat by Moncler.

Charles and Camilla finally married following a relationship spanning 35 years in a relatively quiet civil ceremony at the Windsor Guildhall on the 9th April 2005.

Despite fears that the couple would be booed - Camilla was reportedly so nervous that she had to be dragged out of bed - the ceremony went off without a hitch.

Since then, the Duchess of Cornwall as she is now known, has become an integral part of the Royal Family - and would be cheerfully accepted as Charles' queen by 50 per cent of Britons.

That marks a significant turnaround from the Duchess' earliest days as a royal, with Camilla following Charles' lead and often appearing nervous in front of photographers.

But her enthusiastic championing of causes ranging from osteoporosis to sexual abuse survivors has not gone unnoticed and her relationship with the Queen is now said to be close.

'Her role has changed dramatically,' explains royal biographer Penny Junor. One minute she was a mistress and then she was an HRH.

'When she first married Charles she was very nervous. On her wedding day, she was terrified. She had no idea if she would be booed in the street.

'In fact, there was a very warm reception. The streets were packed in Windsor. She has slowly gained courage and confidence. Initially she was very much in the background, supporting the Prince and she still does that.

'She's never had any ambition for herself. She didn't want to be a princess or a duchess. She just happened to love a man who was the Prince of Wales and look at the fuss that caused. She doesn't want to be a star or be curtseyed to.'

'But slowly, slowly she has become much more involved in royal life and taken on an awful lot of charitable causes.'

The Duchess is now patron or president of 85 charities, joint patron or president with the Prince of four, and is affiliated to a number of other organisations.

Ms Junor added: 'It's really, really valued by those charities. She works extremely hard. Having been a woman who up to her mid-50s had been a wife and a mother and a country woman who enjoyed horses and dogs, she's completely reinvented herself and become an ambassador for the country.'

In 2013, Camilla made her first ever appearance at the State Opening of Parliament wearing a glamorous champagne silk and lace Bruce Oldfield gown.

The Duchess, whose presence was seen as a boost for Charles, topped that with the Queen Mother's priceless Boucheron tiara and the Dame Grand Cross of the Victoria Order sash.

She returned for the 2014 state opening as well and is expected to return once again for this year's event.

The Duchess has also carried out joint engagements with the Queen and in November hosted a reception on behalf of the monarch for the Commonwealth Essay competition.

'During the Diamond Jubilee in 2012, the Queen and Camilla sat side-by-side in the ornate 1902 state landau - a step that would have been inconceivable a decade earlier.'

The Duke of Edinburgh had fallen ill and the Prince of Wales and Camilla stepped in to ride with the monarch in the carriage procession back to Buckingham Palace.

But it was Camilla, not Charles who was seated next to the Jubilee Queen.

She was present too on stage, standing next to the sovereign, as Charles paid tribute to his mother at the finale of a pop concert in front of the Palace.

During the Golden Jubilee concert in 2002, prior to her marriage to the Prince, Camilla was seated several rows behind Charles

How the royal wedding boosted the monarchy (fragments)

Stephen Bates

Monday 26 December 2011, The Guardian

William and Kate are married. The Queen can't stop smiling. The happy royals are on a roll

It must be very aggravating. Just when you have locked the royal family back in the box labelled "repressed memory", up they pop again, more popular than ever. This year it has been the royal wedding, next year it will be the Queen's diamond jubilee and possibly – rising excitement here – a new royal baby. It will be hard to escape them, particularly if the newspapers have anything to do with the matter.

The royal family are on a roll, if anything so undignified can be conceived. Yet just short of 10 years ago, at the time of the Queen's golden jubilee, things were very different. There was continuing fallout from the death of Princess Diana in 1997, the rumours and conspiracy theories still unresolved. Prince Charles, glum and unmarried, was in a state of near-open warfare with the rest of the family, close to establishing a staff of rival courtiers, and royal butlers were about to go on trial accused – unjustly – of pilfering from their employers. It was the culmination of a decade of terrible publicity for the family firm. And then, on top of that, at the dawn of the year, the Queen's sister Princess Margaret died, followed a few weeks later by the Queen Mother at the age of 101.

A decade on, many of those clouds have rolled away: the Queen and Duke of Edinburgh are still ploughing gamely on – she approaching 86, he coming up to 91 – though that may have to be reassessed in the light of the duke's pre-Christmas medical emergency. Charles is happily married and more at ease than for decades, marital discords banished across the family. And, best of all for the future of the monarchy, there's a young – well, youngish – prince and a beautiful bride who has risen, as Oscar Wilde might have put it, from the purple of commerce rather than the ranks of the aristocracy, albeit as the heiress to Party Pieces rather than Amazon or Google. Both William and his little brother are even in worthwhile jobs and not troubling the tabloids.

First the Great Unveiling... and then a collective gasp: With a plunging neckline and lots of lace, the gown was a timeless triumph (fragments)

By [Fay Schlesinger](#) and [Maysa Rawi](#)

09:20 GMT, 29 April 2011 , The Daily Mail

For five months, **the world had waited for this moment.**

And when Kate Middleton stepped out in front of her admiring public to unveil her ivory and satin Alexander McQueen gown at one minute past 11am yesterday, there were gasps of delight around the globe.

Observers felt there was a timeless quality to Kate's dress, compared to the 'of the moment' designs worn by Diana Spencer and Sarah Ferguson.

The 'something new' was Kate's earrings – diamond-set oak leaves with a pear-shaped drop and a diamond acorn, a gift from her parents based on the family's new coat of arms.

Each member of the Middleton family had a piece of jewellery created for them for the occasion, and Kate's mother, Carole, was responsible for co-designing the earrings with bespoke jewellers

The 'borrowed' was the 1936 diamond Cartier Halo tiara from the Queen, and the bride had an unseen piece of blue ribbon sewn into the dress's lining to satisfy tradition.

Her veil was made of layers of soft ivory silk tulle with a trim of hand-embroidered flowers, and fell to just below her waist.

The public got their first tantalising glimpse of the dress as Kate left the Goring Hotel at 10.51am.

Ten minutes later they were treated to the full creation as Kate climbed from her car – bringing to an end one of the best-kept secrets in fashion history and catapulting the relatively obscure but much talked about designer Sarah Burton into the limelight.

Kate's shoes, barely seen beneath her full-length skirts, were also hand-crafted by the McQueen team, made from ivory duchesse satin embroidered by the Royal School of Needlework at Hampton Court Palace.

From fleeting glimpses, they appeared to be closed-toe court shoes with heels around two and a half inches high and a lace embroidery pattern to match the trim of the dress.

Diana's dress designer Elizabeth Emanuel – who has previously faced criticism for making the late princess's wedding dress 'too puffy' – praised Kate's 'uncluttered' choice.

Mrs Emanuel said: 'The whole thing worked very well. It was a very regal dress and, I thought, perfect because she looked like Kate. It was the Kate everyone loved, looking beautiful and elegant.

'It's very wearable and that style would fit so many different shapes. I'm sure it's going to be a coveted look.'

The distinctive lace sleeves and bodice are now expected to be copied on the high street and by couture bridal designers around the world.

Royal wedding: Daily Mirror wishes good luck to Prince William and Kate Middleton

WEDDING days are a nerve-jangling moment for any happy couple.

[29 April 2011](#)

By **Mirror.co.uk**

But for Prince William and Catherine Middleton, today is an especially daunting prospect.

Few newlyweds share this most intimate of moments with a million people on the streets of London and **two billion more watching on TV around the world.**

But Wills and Kate have conducted their courtship and preparations for the big day with grace and modesty. Part out of seeking to avoid the three-ring circus that surrounded other royal weddings. Part out of the realisation that **the country's relationship with the monarchy as an institution has changed irrevocably.**

The Royal Family are no longer at the centre of public life. And for **"The Firm"** to survive, it needs to make further **changes** to reflect how Britain has **changed.**

In 1923 the BBC were asked not to broadcast the marriage of Elizabeth Bowes-Lyon (later the Queen Mother) and the Duke of York in case men "might hear the service, perhaps even some of them sitting in public houses, with their hats on". **How times have changed.**

While wedding fever has gripped the United States, our own interest has been as relatively low-key as the couple themselves. It reflects not only **a change** in our regard for the monarchy, but also a reflection of these difficult economic times.

One day **Wills and Kate** will be King and Queen. But from the moment they become husband and wife, the responsibility for taking the monarchy to its next, more modest, stage rests on their shoulders. But that is a debate for another time.

Today, even the cynical among us should enjoy the pomp and circumstance, the colour and majesty, and cheer two young people who are declaring their love in time-honoured tradition.

Good luck to them both.

Queen's role as international trend-setter exhibited in new show of Hartnell and Amies
couture (fragments)

By Roya Nikkhah, Royal Correspondent

9:00AM GMT 28 Oct 2012

An exhibition featuring designs by the royal couturiers Norman Hartnell and Hardy Amies will explore how the Queen's wardrobe transformed British fashion.

From the Coronation to her first ever Christmas broadcast, landmark moments from the Queen's 60-year reign have always featured one staple ingredient - British fashion.

Now, a new exhibition dedicated to the royal couturiers Sir Norman Hartnell and Sir Hardy Amies, will show how the Queen's glamorous wardrobe helped transform the fortunes of British design.

More than 150 outfits, including ballgowns, cocktail dresses and ready-to-wear designs worn by British high society - often taking its lead from the monarch - will feature in the exhibition at London's Fashion and Textile Museum.

Before Hartnell opened his first boutique in Mayfair in 1923, there was little tradition of British haute couture. But after becoming a favourite with Queen Elizabeth, the Queen Mother, and her daughters, Princesses Elizabeth and Margaret, his creations gained a legion fans.

Hartnell achieved worldwide fame with his designs for the Queen's wedding dress in 1947 and her Coronation gown in 1953.

He was credited with transforming her daytime wardrobe with sharp, tailored coats, dresses and jackets. For her first ever televised Christmas message in 1957, she wore an Amies dress featuring a sweetheart neckline and a bow bodice.

The Queen further brought British fashion to worldwide attention in 1953, when she marked the beginning of her reign with her longest ever overseas tour of the Commonwealth, which lasted from November 1953 to May 1954 and spanned 13 countries.

Dressed in more than 100 new outfits by Hartnell and Amies, the tour saw her become an international trend-setter as the most photographed woman in the world.

In 1954, Amies, who went on to design for several members of the royal family, including Diana, Princess of Wales, wrote in his diary: "How proud I am that I have been and am still able to serve the Queen by making dresses for her...To me Queen Elizabeth II typifies all that I admire most in the English women's attitude to dress. Everything was relaxed but totally businesslike."

The exhibition will feature hats by the Australian-born milliner, Frederick Fox, whose designs have been worn by the Queen, the Queen Mother and Princess Diana.

They include a replica of the pink hat featuring 25 fabric bells which the Queen wore to a service of thanksgiving at St Paul's in 1977 to mark her Silver Jubilee.

Michael Pick, a biographer of Hartnell and Amies and guest curator of the exhibition, said: "After the Second World War, society still went to Paris for their clothes, but the Queen gave confidence to British women to buy British designers."

"As a young, beautiful and photogenic woman in the 1950s and 1960s, she was a fashion leader and her circle and the wider public wanted to look like her.

"The consummate skills of Hartnell, Amies and Fox - seen worldwide through the patronage of the Royal family - helped to re-assert Britain's reputation as an international centre for fashion."

Queen's Diamond Jubilee: Her Majesty outshines them all

Okay, the sun didn't shine, but The Queen still managed to light up the Thames in her flotilla
finery.

BY LISA ARMSTRONG | 03 JUNE 2012

There was an anxious moment when the Duchess of Cambridge appeared in her immaculately fitting, vermilion red Alexander McQueen dress and James Lock hat, tilted at what is emerging as the Duchess's favourite angle (who knew you could have a signature incline?). She looked stunning...and bright. Too bright? Would she outshine the woman's whose day this undoubtedly was? Was this Kate's first faux pas?

But at 2.10 Her Majesty appeared and the nation breathed once more. Wearing her signature - coat and dress -the Queen shimmered in ivory boucle against those lowering skies. The gold and silver embroidered spots and Swarovski crystals may not have dazzled in the shafts of sun that were meant to be bouncing off the rippling Thames as intended, but Her Majesty certainly wasn't going to be outshone by anyone, even if, for a few more worrying seconds, the Royal Handbag appeared to be rashly gaping open.

For weeks there had been speculation about what colour Her Majesty would wear. She doesn't often sport red these days, and in any case it would have clashed catastrophically with those velvet thrones (shades of the Beckhams there in a rare mis-step). She wore royal blue yesterday to the Derby, so that was out. Options were narrowing. In the end there could only be one. It's not just that ivory is quintessentially, understatedly luxurious (all that dry cleaning), but it's extremely flattering without being mother-of-the-bride. It also brought to mind her coronation day, when she pledged herself to life-long service of her kingdom.

Once we saw the Queen was in white, we knew there was method in Kate's scarlet. It would only be a matter of time before someone - the Princess Royal, Katherine Jenkins - turned up in blue.

Sure enough, the uncharacteristically elusive Princess Beatrice donned a dress that was silver and navy, with a complementary coat from Marni. They weren't taking chances with their hats this time either.

With the Duchess of Cornwall wearing an elegant cream coat and dress by Anna Valentine and Philip Treacy hat, this promised to be the most meticulous colour-co-ordinated Royal photograph ever.

However, sprucely turned out the other royals looked, sartorially, as in every way, it was the Queen's day. Karl Lagerfeld tweeted that "It is hard to imagine a different outfit that the Queen could have sported better". But we didn't need him to tell us that. This is one octogenarian who is a past master at dressing for dodgy weather: after all it rained on her Coronation.

In the end, she didn't need one of her beloved colour-co-ordinated transparent brollies (£16 from Fultons), but she clearly wasn't taking any chances. The matching coat and dress, designed by Angela Kelly, the Queen's senior dresser, were made in a cosy wool. Kelly, who began her career as a housekeeper to a diplomat, likes to sew tiny lead weights from Peter Jones into the regal hems to prevent any wardrobe malfunctions on gusty days. Her Majesty will have been thankful them - as she will have been grateful to Barbara Stoddart, the 71 year old who stitches many of the Queen's outfits.

It wasn't all pragmatism. That single organza frill on her coat was purely decorative, as were the dashing feathers on that hat, hand dyed in the sinks at Buckingham Palace by Angela Kelly's redoubtable team.

But function is never far away in our monarch's choices. That brim was broad enough to keep the worst of any downpour at bay, but not melodramatically wide - she is scrupulous about not concealing her face from her subjects. The shoes, designed by David Hyatt, with the customary 2 ¼ inch heel is the perfect height for elevation and comfort.

So the sun didn't shine on the 60th anniversary of her reign. But those chilly blasts at least meant that none of the younger royals turned up in inappropriately skimpy cocktail wear. And it wouldn't have been nearly so gloriously, charmingly British if it had been a blazing hot day would it?

Majestic Queen looks mint in crystal-studded coat and dress designed by long-serving couturier Angela Kelly

By DEBORAH ARTHURS

The Daily Mail, 5 June 2012

The Queen looked utterly majestic this morning as she arrived at St Paul's for her thanksgiving service to the sound of pealing cathedral bells and a sea of waving Union flags. Looking delighted by the scenes, beaming as she waved at the sea of smiling faces.

With Prince Philip in hospital received Met by the Lord Mayor, the Queen ascended the steps of the cathedral alone.

For this auspicious occasion, only the second time in history a British royal has celebrated a Diamond Jubilee, the Queen chose another outfit designed by her long-serving in-house couturier, Angela Kelly.

The outfit, one of a succession designed by Ms Kelly for the Jubilee weekend, was made of fine silk tulle, embroidered with tiny mint green star-shaped flowers embellished with silver thread.

The pretty outfit featured a mint green chiffon drape, scattered with Swarovski crystals on the shoulders. The crown of the hat was covered in the same tulle and was also draped in mint green chiffon and Swarovski crystals.

The monarch wore her favourite three-string pearl necklace which she matched with pearls at her ears.

On her lapel, she wore a diamond brooch cut from the world's largest diamond, the Cullinan diamond, which was cut into nine stones. Two of those stones were made into the impressive brooch displayed this summer in an exhibition at Buckingham Palace and worn by the Queen today.

Accompanied in her car by Prince Charles and Camilla, the Queen showed no sign of the emotion she must be feeling at the absence of Prince Philip, who is in hospital receiving treatment for a bladder infection.

Queen's sparkling Diamond Jubilee outfit: Her Majesty dresses in **stunning silver and white Angela Kelly dress**

June 03, 2012 15:16

By Mirror.co.uk

Special outfit was a year in the making and designed to stand out against the royal barge's colours.

The Queen arrived for the Diamond Jubilee river pageant wearing **a stunning silver and white dress and matching coat.**

The outfit has been a year in the planning and was designed by Angela Kelly and made by her small in-house Buckingham Palace team.

Its colour scheme was chosen to stand out against the red, gold and purple hues of the royal barge.

It is created from white boucle, a fabric which has a fine textured feel, and threaded throughout with silk ribbon.

The boucle was embroidered with gold, silver and ivory spots and embellished with Swarovski crystals to reflect the River Thames.

The outfit was finished with a silk organza frill.

The Queen's hat had a swept up brim, the crown of which was made of the same material as the coat.

Details on the hat included feathers hand dyed in Buckingham Palace by one of Miss Kelly's team who spent a number of months making the whole outfit.

More **silk organza and Swarovski crystals were used to decorate this uniquely shaped hat.**

Diamond jubilee: It's a royal washout – but one million pay tribute to Queen
Weather forces cancellation of flypast finale amid lavish jubilee pageantry along Thames
in London

Caroline Davies

The Guardian, Sunday 3 June 2012 22.20 BST

More than a million spectators converged on the Thames in central London to watch the diamond jubilee river pageant, despite worsening weather that forced the cancellation of a flypast finale.

As the Queen and other members of the royal family joined 20,000 participants in the 1,000-strong flotilla, millions of people across Britain joined in the celebrations at street parties, though many were hastily relocated indoors.

The Queen braved heavy rain without an umbrella, spending more than an hour aboard the lavishly decorated royal barge, the Spirit of Chartwell, waving to crowds packed into all available space along the seven-mile route. Organisers said that jubilee lunches had brought together an estimated six million people across the UK. The Prince of Wales and Duchess of Cornwall were surprise guests at the Big Jubilee Lunch in central London's Piccadilly. David Cameron met scouts and girl guides at the Downing Street jubilee party before joining the Queen at the pageant.

Meanwhile Nick Clegg and his wife, Miriam González Durántez, popped into a street party in Totley, Sheffield, bringing a Victoria sponge. "We might not have the sun, but that hasn't put people off getting in the spirit and having a great party," the deputy prime minister said.

There were reports of chaos at the end of the pageant as boats in the flotilla queued up to land, with some said to have waited for more than an hour. The London Ambulance Service said 46 people off the boats had been treated for the effects of the cold weather, with six taken to hospital with symptoms of hypothermia.

Rail and underground stations in the capital were heavily congested. The Association of Train Operating Companies apologised for delays to some reaching central London. "Train companies have been running extra services today and adding carriages at the busiest times of the day to get people to and from the celebrations as quickly and easily as possible," said a spokesman.

One of the longest street parties, with more than 3,700 seats, joined the villages of Goring in Oxfordshire and Streatley in Berkshire, across a bridge over the Thames. The biggest was

believed to be in Greenwich, which attracted 10,000 people. Many in Wales were rained off, including a beach party in Rhosneigr, close to the Anglesey home of the Duke and Duchess of Cambridge.

Jubilee events were held across the Commonwealth, and in the Arctic explorers from Devon held a tea party.

Earlier, the prime minister, in an interview with Andrew Marr, said **the Queen brought a "sense of national unity and stability" and was "someone who the whole country can identify with.** It doesn't matter whether people are Labour or Conservative or Liberal Democrat, or can't bear any politicians. There's at the head of state someone who the whole country can revere and look up to – a great symbol of national unity, of continuity, that links British people with our institutions, with our history, with our relations with other countries, with the Commonwealth."

Graham Smith, chief executive of the anti-monarchist campaign group Republic, said more than 1,200 protesters had gathered at two sites during the pageant. **"We're opposed to celebrating hereditary privilege and power. The message is to the millions of people who oppose the monarchy that there is a movement you can support. The whole country isn't in love with the monarchy,"** he said. Representatives of the group's branches in Wales and Scotland, as well as a delegation from the Swedish republican movement joined the protest.

Queen's diamond jubilee: a vapid family and a mirage of nationhood. What's to celebrate? (fragments)

Polly Toynbee *The Guardian*, Thursday 31 May 2012 21.00

If the very idea of monarchy diminishes us, the living reality is much more humiliating and damaging to our country. The mighty royal jubilee bells will toll their way down the Thames on Sunday on a floating belfry leading a thousand boats, echoed by pealing church bells all down the riverside. **Who could miss the spectacle of a hundred tall ships serenaded with Handel's Water Music played by a floating orchestra?**

The more outrageously glorious the performance, the more preposterous its purpose. There at the heart, in the dead centre of all this pomp and circumstance, is the great emptiness, the nothingness, the Wizard of Oz in emperor's clothes. The louder the bells, the more gaping the grand vacuity. **What are we celebrating? A singularly undistinguished family's hold on the nation, a mirage of nationhood, a majestic delusion.**

How close to religion it is, with all the same feudal imagery, God as Lord and sovereign, sovereign anointed by God, knelt before in a divine hierarchy of power ordained by laws too ineffable to explain. The **tyranny of the monarchy** lies not in its residual temporal power but in its spiritual power. It subjugates the national imagination, infantilising us with false imaginings and a bogus heritage of our island story. For as long as they rule over us, we are obedient servants, worshipping an ermine-wrapped fantasy of Englishness. (Despite the kilts, the monarchy was never really British.)

But if the very idea of monarchy diminishes us, the living reality is even more humiliating. What are we doing paying homage to the unimpressive personages invested with this awe? They are the apogee of celebrity culture, because there is nothing there but empty celebrity. Ah, say the royalists, it's their very "ordinariness" that is their mystique. But they are not ordinary like next-door neighbours, only ordinary **like all the other dull and talentless plutocrats with nothing remarkable about them but their bank balance.** That the very rich are mostly very dull, lacking enterprise, initiative or inspiration is small solace.

The long line of royal nonentity is the ultimate lesson in the damage that inherited money and privilege does, the reason why inheritance tax – which the monarchy doesn't pay – is a way not just to collect funds for the Treasury but to stop the stultifying social effects of inherited wealth. How well the royal family illustrate the aristocratic phenomenon where those who have had the very best education and the greatest opportunity for intellectual enrichment emerge with so little to show for it, generation after generation. **Hunting, shooting, horses, nightclubbing,** none of the long royal line since time immemorial has exhibited much spark of intellectual curiosity or originality.

As the cuts bite, Britain will need more than golden memories (fragments)

By Matthew d'Ancona

9:00PM GMT 29 Dec 2012

Next year will be dominated **by the painful question: how much can we really afford?**

"The tumult and the shouting dies – The Captains and the Kings depart": if ever a year needed its own Kipling, its own Recessional, it is 2012. Written to celebrate another queen's Diamond Jubilee, the poem warned, daringly, that the glory, pageantry and power of Empire were transient: "Lo, all our pomp of yesterday / Is one with Nineveh and Tyre!" Kipling would have had much to say today.

The year 2012 was one of emotional polarities, in which the theatre of distraction masked – for much of the time – great national difficulties. **Rarely in recent decades has there been such an outpouring of national sentiment and benign fervour.** The fortuitous combination of Jubilee and Olympics – wonderfully satirised as the "Jubilympics" in Twenty Twelve – inspired in all but the most cynical something deep, heartening and socially binding. **Thirty years from now, we will still remember the year when Her Majesty the Queen and the Duke of Edinburgh stood in the rain for four hours to honour the flotilla on the Thames;** when Ennis, Farah and Storey soared to Olympic and Paralympic glory; when London was indisputably the **capital of the world.**

And that stands. These memories have substance and will serve us well in the bleak times ahead, reminding us that **we are not a second-rate people** and that Britain, at its best, is without planetary peer. But memories is what they are, and will be. In 2013, the grand spectacle of this year will seem like a CGI landscape, melted into the pixels of the past.

Only the Queen has been our constant (fragments)

At her Coronation 60 years ago, the most important moment for Elizabeth II was not the crowning but swearing to God to serve her people all her life

By William Shawcross

10:25PM BST 25 May 2013

Only the weather seems the same. Sixty years ago next Sunday, on June 2 1953, the day of the Coronation of Queen Elizabeth II, rain fell constantly on the massive crowds that had gathered in London to see her crowned. The weather that day was as drear as it has been this spring and early summer. But for those old enough to remember 1953 – the young Queen herself had turned 27 on April 21 – nothing else remains the same.

Britain was then another world. It has changed beyond recognition since 1953. Only the Queen has remained our constant.

If it seems a miracle that we should have the same head of state today as we did when Truman was president of the United States, then it probably is just that. The 20th century saw the disappearance of five emperors, eight kings, 15 minor dynasties, and unnumbered presidents. The British monarchy has survived them all.

Britain in 1952 was a white, Christian country, the centre of a great empire, where, to most people, the jewel really was the Crown – and this beautiful young woman ascending the throne almost seemed a reward to ourselves for all the sacrifices we had made to win the war. When she acceded to the throne on the death of her father in February 1952, people began to speak hopefully of a “New Elizabethan Age”.

Whatever their dreams, through all the decades that have followed, our Elizabethan age has been a storm of constant change. The country has grown richer and we have been mostly at peace. Our population has almost doubled. This is no longer a white, Christian nation – we are far more diverse. The class structures and deference typical of the early Fifties are gone. We have undergone a social revolution. Homosexuals went to jail then; now, they may soon be able to get married.

Maybe we would have survived all this in a republic, too. But I think it is not coincidental that, instead of one politician succeeding another as president, we have, at the centre of the tempest, a still, small voice of calm.

In seeking to understand how Her Majesty has done it – how she still does it at the age of 87 – I think one has to look to her belief in God.

She was brought up by a mother who was taught by her own mother (Lady Strathmore) to believe in three things: **love of God, love of family, love of country;** as well as cherishing a sense of duty, Princess Elizabeth inherited all those commitments.

In advance of her Coronation, she said: “I want to ask you all, whatever your religion may be, to pray for me... to pray that Christ may give me wisdom and strength to carry out the solemn promises I shall be making, and that I may faithfully serve him, and you, all the days of my life.”

Meanwhile, the philosopher Roger Scruton has called our monarchy, in a happy phrase, “the light above politics which shines down on the human bustle from a calmer and more exalted sphere”. Parliament is the voice of today; the monarch is the voice of history. The monarchy gives space to politics, but it enhances the spiritual and timeless above the merely practical and temporal.

As the country has become more diverse and restless, the only real focus of unity today is the monarchy. And we saw in both the Golden and Diamond Jubilees how much people value that. The union is mystical and, I would say, that it is vital.